

Conservatori Superior
de Música de les Illes Balears

Grau en ensenyaments artístics superiors de música. Especialitat de Pedagogia.

TREBALL DE FI D'ESTUDIS

I SI MIREM AL NOSTRE VOLTANT...?

Una proposta didàctica per a treballar valors
socials a través de la música

AUTORA: Celia González Llopis

DIRIGIT PER: Eulàlia Febrer Coll

DATA D'ENTREGA: 22 de maig del 2023

RESUM

I si mirem al nostre voltant...?, és una proposta d'intervenció socioeducativa que pretén treballar l'educació en valors a través de la música en infants de 9 a 12 anys. Aquesta proposta enllaça dos projectes: un concert didàctic, com a element principal i connector de les diferents intervencions educatives, i *Musicam!*, una proposta de creació musical que actua com a activitat postconcert, donant així una continuïtat al primer projecte i evitant que quede com un fet aïllat. En el concert didàctic, implementat durant aquest curs escolar, han participat les escoles CEIP Es Pil·larí, CEIP Puig de Na Fàtima i CC Corpus Christie. I, per a avaluar part de l'impacte que ha produït, s'ha fet ús d'entrevistes. Els resultats d'aquest estudi conclouen que els concerts didàctics són una eina educativa que permet compartir materials i recursos entre docents, despertar en l'alumnat un interès per la música, proporcionar experiències úniques, etc. incidint, en definitiva, en l'aprenentatge de l'alumnat.

Paraules clau: pedagogia musical, concert didàctic, educació en valors, projectes educatius, formació docent.

RESUMEN

¿Y si miramos a nuestro alrededor...?, es una propuesta de intervención socioeducativa que pretende trabajar la educación en valores a través de la música en niños de 9 a 12 años. Esta propuesta enlaza dos proyectos: un concierto didáctico, como elemento principal y conector de las diferentes intervenciones educativas, y *Música y acción*, una propuesta de creación musical que actúa como actividad postconcierto, dando así una continuidad en el primer proyecto y evitando que quedo como un hecho aislado. En el concierto didáctico, implementado durante este curso escolar, han participado las escuelas CEIP Se Pil·larí, CEIP Puig de La Fátima y CC Corpus Christie. Y, para evaluar parte del impacto que ha producido, se ha hecho uso de entrevistas. Los resultados de este estudio concluyen que los conciertos didácticos son una herramienta educativa que permite compartir materiales y recursos entre docentes, despertar en el alumnado un interés por la música, proporcionar experiencias únicas, etc. incidiendo, en definitiva, en el aprendizaje del alumnado.

Palabras clave: pedagogía musical, concierto didáctico, educación en valores, proyectos educativos, formación docente.

ABSTRACT

And if we look around us...?, is a socio-educational intervention proposal that aims to work on values education through music in children aged 9 to 12. This proposal links two projects: a didactic concert, as the main element and connector of the different educational interventions, and Music and action, a musical creation proposal that acts as a post-concert activity, thus giving continuity to the first project and preventing it from remaining as an isolated event. In the didactic concert, implemented during this school year, CEIP Es Pilarí, CEIP Puig de Na Fátima and CC Corpus Christie schools took part. And, to evaluate part of the impact it has produced, interviews have been used. The results of this study conclude that didactic concerts are an educational tool that allows teachers to share materials and resources, awaken an interest in music in students, provide unique experiences, etc. impacting, ultimately, on student learning.

Keywords: musical pedagogy, didactic concert, values education, educational projects, teacher training.

Agraïments

A totes les persones involucrades en aquest projecte, que sense elles no hagués estat possible. En especial:

A les escoles CEIP Es Pil·larí, CEIP Puig de Na Fàtima i CC Corpus Christi, perquè el concert didàctic es va construir entre tots i totes.

A Susana Gilmartín i Carmiña Espasandín, per creure en els meus projectes i ajudar-me a fer-los realitat involucrant a una classe molt especial per a mi: la classe de 5è del CEIP Es Pil·larí.

A la meua tutora, Eulàlia Febrer Coll, a qui admire com a professional i com a persona. Gràcies per estar sempre disponible, fent que aquest camí fora més fàcil de recórrer.

A les meues companyes de 4t, amb qui he compartit el camí d'aquest procés. Aina Tramulles, amb tu he compartit molt més que això, he compartit les alegries, però sobretot les frustracions, que comporta un projecte com aquest i un final de carrera. Gràcies per ser suport.

A Guillermo Calvilló, qui davant una situació d'adversitat, ha sabut acompanyar-nos i guiar-nos. Gràcies per les teues reflexions i per mostrar-nos una mirada que no coneixíem, però, sobretot, per creure en aquest projecte, invertint part del teu temps personal perquè pogués fer-se possible.

A Eulàlia Salbanyà i Margalida Furió, per estar sempre disponibles i disposades a ajudar-nos.

I, com no, a la meua família, per ser suport dia a dia i ajudar-me a traure temps en moments de sobrecàrrega mental.

A totes i cadascuna de vosaltres: GRÀCIES.

ÍNDEX

1. Introducció.....	9
1.1. Objectius	10
1.2. Justificació	11
1.3. Metodologia general	13
2. Marc teòric	16
2.1. Estat de la qüestió	16
2.2. Pràctiques d'educació en valors als centres educatius	20
2.2.1. LOMQE.....	21
2.2.2. LOMLOE	24
2.3. Concerts didàctics.....	29
2.3.1. Origen	29
2.3.2. Concepte.....	30
2.3.3. Característiques	31
3. Proposta d'intervenció socioeducativa: <i>I si mirem al nostre voltant...?</i>	35
3.1. Descripció i objectius	35
3.2. Context.....	39
3.2.1. Participants	39
3.2.2. Lleis educatives	40
3.3. Metodologia específica.....	41
4. Concert didàctic: <i>I si mirem al nostre voltant...?</i>	44
4.1. Organització	45
4.2. Elaboració del concert didàctic	46
4.2.1. Fase 1: Creació del guió	46
4.2.2. Fase 2: Arranjaments.....	49
4.2.3. Fase 3: Elaboració de les activitats	52
4.3. Posada en pràctica del concert didàctic	64
4.3.1. Comunicació.....	64
4.3.2. Actors, actrius i músics	65
4.3.3. Assajos	66
4.3.4. Modificacions.....	69
4.3.5. Intervencions als centres.....	72
4.3.6. Altres elements	75

5. Projecte de creació musical amb infants a l'aula de música: <i>Musicam!</i>	76
5.1. Contextualització i organització	77
5.2. Metodologia de treball a l'aula	77
5.2.1. Creació de la lletra.....	77
5.2.2. Pràctica instrumental i vocal	80
5.3. Creació del videoclip.....	83
5.3.1. Organització.....	83
5.3.2. Gravació i edició.....	86
6. Discussió	94
7. Conclusions	98
7.1. Perspectives de futur.....	102
8. Referències	104
9. Annexos	106
Annex 1: cartell informatiu per als centres	106
Annex 2: guió	108
Annex 3: partitures.....	118
Annex 4: presentació per a les intervencions als centres educatius	192
Annex 5: exemple procés creació lletra	197
Annex 6: exemple organització i distribució.....	200

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1. Continguts de l'àrea de música (LOMQE)	23
Taula 2. Competències específiques de l'àrea de música (LOMLOE).	27
Taula 3. Sabers bàsics de l'àrea de música (LOMLOE).....	28
Taula 4. Estructura del concert didàctic	35
Taula 5. Objectius de la proposta d'intervenció socioeducativa.....	38
Taula 6. Participants del CSMIB en el concert didàctic.....	39
Taula 7. Participats d'educació primària en el concert didàctic.....	40
Taula 8. Estructura detallada del guió	49
Taula 9. Arranjaments musicals del concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?	51
Taula 10. Activitats concert didàctic.....	53
Taula 11. Descripció de l'activitat: Tots els moments	54
Taula 12. Descripció de l'activitat: Vencem la por escènica!	54
Taula 13. Descripció de l'activitat: Tanca els ulls	55
Taula 14. Descripció de l'activitat: Bohemian Rhapsody 1	55
Taula 15. Descripció de l'activitat: reflexions per encoratjar a la nina escriptora	56
Taula 16. Descripció de l'activitat: Bohemian Rhapsody 2	57
Taula 17. Descripció de l'activitat: Sweet child o' mine.....	57
Taula 18. Descripció de l'activitat: Mix Queen.....	58
Taula 19. Descripció de l'activitat: Síncopa.....	58
Taula 20. Descripció de l'activitat: I want to break free	58
Taula 21. Descripció de l'activitat: La música és important?	59
Taula 22. Descripció de l'activitat: Bohemian Rhapsody 3	60
Taula 23. Descripció de l'activitat: La dama de Mallorca	60
Taula 24. Descripció de l'activitat: Bohemian Rhapsody 4	61
Taula 25. Descripció de l'activitat: Ballem!.....	62
Taula 26. Descripció de l'activitat: Bohemian Rhapsody 5	63
Taula 27. Descripció de l'activitat: Don't worry, be happy!.....	63
Taula 28. Descripció de l'activitat: Bohemian Rhapsody 6	64
Taula 29. Relació entre els centres educatius i l'equip de feina	65
Taula 30. Assajos del concert didàctic (primera versió del guió)	67
Taula 31. Assajos del concert didàctic (segona versió del guió)	68
Taula 32. Modificacions del guió del concert didàctic.....	70
Taula 33. Concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?.....	72
Taula 34. Activitats proporcionades als docents de música dels centres d'educació primària participants en el concert didàctic.....	73
Taula 35. Intervencions de l'equip de feina als centres educatius.....	74
Taula 36. Resum de les fases en el canvi de lletra d'una cançó	79
Taula 37. Exemple estructura cançó.....	80
Taula 38. Exemple d'interpretació a l'aula.....	82
Taula 39. Resum de la pràctica instrumental i vocal a l'aula	82
Taula 40. Exemple de distribució.....	84
Taula 41. Eines per a avaluar i prendre decisions	85
Taula 42. Exemple de llocs utilitzats per a la gravació.....	91
Taula 43. Resum creació del videoclip.....	93

ÍNDIX D'IL·LUSTRACIONS

Il·lustració 1. Organigrama del projecte	46
Il·lustració 2. Fotos dels assajos	68
Il·lustració 3. Fotos de les intervencions didàctiques.....	74
Il·lustració 4. Fotos del concert didàctic.....	75

1. Introducció

Aquest Treball de Fi d'Estudis és una proposta pràctica que gira al voltant d'un concert didàctic en el qual es pretén fomentar l'educació en valors entre l'alumnat i els centres participants mitjançant la música.

És per això que, el fil conductor del concert didàctic són diferents reptes socials que es pot trobar qualsevol persona, tant infants com adults, en el seu dia a dia. Aquest fil conductor enllaça diferents peces, adaptades per al concert, en les quals l'alumnat haurà de participar d'una forma activa: fent percussió corporal, marcant la pulsació, interpretant instruments i dinàmiques, etc.

Però, a més, amb l'objectiu que el concert didàctic no quede com un fet aïllat, es plantegen diferents propostes d'activitats tant prèvies com posteriors al concert. Una d'aquestes propostes és, a partir d'una de les peces del concert, dur a terme un procés de creació musical amb l'alumnat participant, que té com a resultat final la producció d'un videoclip. Aquesta proposta, lligada a elements del currículum, està pensada perquè siguin els diferents docents de cada centre els quals acudeixen al concert amb el seu grup d'alumnes, els qui la duguin a terme en les seues aules. És per això que, en aquest treball, també s'exposen les passes a seguir en el desenvolupament d'aquesta tasca, establint una metodologia de treball.

Cal destacar, també, que les peces que s'interpreten al concert han estat triades i pensades per poder elaborar una unitat didàctica per cada peça. És a dir, el material d'aquestes peces (notes, acords, ritmes, etc.) és totalment adaptable per a treballar-lo i interpretar-lo a les aules de diferents nivells.

A més, en un pla més secundari, aquesta proposta pretén establir i implementar formes de col·laboració entre diferents agents de la comunitat educativa, tals com el Conservatori Superior de Música de les Illes Balears, on estan formant-se els futurs pedagogs musicals, i diferents centres d'educació primària de les Illes Balears.

1.1. Objectius

L'objectiu principal d'aquest treball és produir un concert didàctic que, mitjançant la música, treballi l'educació en valors, creant en conseqüència un material i unes pautes que pot fer servir qualsevol docent que vulgui posar en marxa qualsevol dels projectes desenvolupats.

Respecte als objectius específics que se'n deriven, són els següents:

1. Investigar sobre el concepte de concert didàctic.
2. Elaborar els materials necessaris per a dur a terme el concert didàctic:
 - 2.1. Arranjar i compondre diferents peces de música.
 - 2.2. Crear un guió que faci de fil conductor entre les peces musicals i que tracti reptes socials actuals.
 - 2.3. Dissenyar una activitat per a cada peça de música del concert didàctic.
 - 2.4. Crear el material necessari per a dur a terme les activitats.
3. Implementar el concert didàctic creat
4. Coordinar-se amb els centres educatius participants al concert didàctic:
 - 4.1. Enviar material a les docents de música perquè treballin les diferents activitats a l'aula
 - 4.2. Realitzar intervencions educatives a les aules participants.
5. Analitzar l'impacte del concert didàctic mitjançant l'ús d'entrevistes.
6. Redactar una proposta que actue d'activitat postconcert per donar continuïtat a l'esdeveniment musical.

1.2. Justificació

L'elecció d'aquest tema naix a partir de tres principals problemàtiques:

En primer lloc, segons l'actual marc legislatiu, l'escola ha de fomentar l'educació en valors. De fet, a la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMQE), hi havia una assignatura anomenada *valors socials i cívics*, que s'oferia com a alternativa a l'assignatura de religió i, per tant, no tothom la cursava. Aquesta assignatura, amb la nova llei d'educació, la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE), s'anomena *educació en valors cívics i ètics* i dins de l'etapa d'educació primària, sols és obligatòria cursar-la al tercer cicle.

També, l'educació en valors és un contingut transversal del currículum, però moltes vegades, com que no és un contingut principal de la matèria, queda en un segon pla.

En la mateixa línia, les activitats que giren al voltant de dies commemoratius com el dia de la pau, el dia de la dona, etc. estan implícites de valors, però, el problema, és que moltes vegades aquestes activitats queden com un fet aïllat que es produeix solament per commemorar aquests dies i, en el dia a dia, s'oblida.

Per tant, la meua proposta didàctica pretén impulsar l'educació en valors mitjançant la música, perquè és una ferramenta d'aprenentatge motivadora que permet incidir en els valors de la societat. A més, al ser una proposta amb recursos i activitats prèvies i posteriors al concert, permet que l'educació en valors es treballi de forma regular a l'aula, en diferents assignatures, durant un llarg termini de temps, sense convertir-se en un fet aïllat.

En segon lloc, i relacionada amb la primera problemàtica, com a docent, m'he fixat que part dels infants tenen interioritzades moltes actituds que són un reflex del que la societat ha estat sofrint durant anys i que, en menor o major mesura, continuen vigents en una certa part de la població. Per tant, aquesta proposta didàctica està encaminada a la conscienciació de diferents problemàtiques que encara afecten a la nostra societat, educant així als infants en valors. En aquesta línia, el format teatral que

pren el concert didàctic permet establir referents en els quals els alumnes es podran identificar o podran identificar a companys/es seus, prenent consciència de com haurien d'actuar davant determinades situacions.

En tercer i darrer lloc, com a mestra d'educació primària, el curs passat vaig voler fer un videoclip amb un dels meus grups-classe, però malgrat haver fet molts cursos enfocats a noves tecnologies, recursos digitals, metodologies, etc. cap d'ells em va proporcionar la informació o els recursos necessaris per a poder dur aquesta tasca a terme. També, vaig decidir buscar-ho a Google, sense trobar cap solució.

El problema raïa en que jo volia dur a terme una tasca de creació musical on el videoclip era el producte final. És a dir, no es tractava simplement de ballar o actuar davant música gravada, sinó que, el que jo buscava, era que ells/es interpretaren la música, que ells/es produïren la cançó i, una vegada produïda, afegir la imatge per crear el videoclip. I tot açò, sense quasi recursos: amb un mòbil, un trípode, un portàtil i una pissarra digital.

En aquest context, els cursos que havia realitzat no em donaven la solució perquè la majoria d'ells estaven enfocats a com utilitzar programes d'edició, com gravar un curtmetratge, etc. però cap d'ells s'enfonsava en el camp de la creació musical a les aules de primària.

Per tant, vaig decidir aprendre mitjançant el mètode de prova-error. El primer videoclip que vaig fer, fou un desastre. El segon va anar millor. I el tercer va quedar quasi perfecte. Després de tres intents, vaig saber quines eren les passes que havia de seguir per crear un videoclip que em permetera, durant el procés, treballar amb l'alumnat tots els blocs de continguts de l'assignatura d'educació musical vigents a la LOMQE: "escolta", "interpretació musical", "la música el moviment i la dansa".

En conseqüència, com a resultat de tot aquest procés, per una banda, vaig obtenir un pla de treball, o metodologia, per a dur a terme un procés de creació musical a l'aula i, per altra banda, vaig esbrinar com es pot gravar un videoclip amb pocs recursos.

És per aquesta raó, que una de les activitats posteriors al concert didàctic, és la gravació d'un videoclip que té com a base un procés de creació musical; ja que aquesta activitat-proposta, denominada *Musicam!*, em permet enllaçar el concert didàctic amb l'explicació de com dur a terme aquesta tasca. L'objectiu d'explicar-ho és cobrir el buit d'informació amb el que jo em vaig trobar, redactant una guia que qualsevol docent de música pugui posar en pràctica.

1.3. Metodologia general

Per a l'elaboració d'aquest treball, s'han emprat diverses metodologies.

En primer lloc, tot treball acadèmic ha de tenir una fonamentació teòrica. És per això que, per a la redacció del marc teòric, s'ha fet una revisió de la literatura existent amb l'objectiu d'investigar tres principals punts: els antecedents i els projectes realitzats en relació amb l'objecte d'estudi; les pràctiques d'educació en valors implícites als currículums educatius d'educació primària; i la dimensió que comporta el concepte de concert didàctic.

En aquest procés de revisió teòrica, m'he basat en les etapes pròpies d'una revisió sistemàtica, seguint el següent procediment:

1. He centrat el tema objecte d'investigació en els *concerts didàctics*, fent ús d'aquestes paraules com a paraules clau.

2. He establert uns criteris de recerca, seleccionant sols aquells treballs relacionats en:

- Els concerts didàctics dins de l'etapa d'educació primària i/o secundària.
- La tasca dels organitzadors i del professorat dins dels concerts didàctics.
- Definició del concepte de *concert didàctic*.
- Origen del concert didàctic.
- Pautes per a dur a terme un concert didàctic.
- Característiques d'un concert didàctic.
- Beneficis i/o ferramentes que proporcionen els concerts didàctics a l'alumnat.

3. Amb els criteris de recerca establerts i fent ús de les diferents bases de dades, he identificat els principals documents bibliogràfics relacionats amb el tema a tractar.

Les bases de dades que he consultat són les següents: Web of knowledge - Thompson & Reuters, Scopus - Elseiver, Resh (Revistes Espanyoles en Ciències socials i Humanitats), DICE (Difusió i Qualitat Editorial), Scielo, Latindex, CSIC-CINDOC, Mendline (Pumbed), Scholary, Google Scholar, Academic Search Premier, Jstor, Teseo, Tesismusica, Dialnet, Redinet, SSRNEn.

En algunes d'elles no he trobat treballs relacionats amb el tema de concerts pedagògics. En altres, sí. I, alguns treballs, els hi he trobat en més d'una base de dades.

4. Seguint els criteris establerts anteriorment, he seleccionat aquells documents que més s'ajustaven a la tasca a desenvolupar.

5. He analitzat els diferents documents extraient informació d'interès que em podia servir per a l'elaboració dels subapartats 2.1. i 2.3.

6. Amb la informació seleccionada i relacionada entre si, he redactat els subapartats mencionats anteriorment.

Aquesta fonamentació teòrica l'he utilitzada per a establir les bases d'aquest treball, creant, així, en segon lloc, el concert didàctic, en el qual han participat docents i alumnes del Conservatori Superior de Música de les Illes Balears i de diferents escoles d'educació primària, en concret: CEIP Es Pil·larí, CEIP Puig de Na Fàtima i CC Corpus Christi.

La creació d'aquest esdeveniment musical s'ha seqüenciat mitjanant tres etapes, les quals corresponen als subapartats exposats al punt núm. 4 d'aquest treball. El procediment seguit per al desenvolupament d'aquestes etapes s'exposa a l'apartat 3.3, el qual fa referència a la *metodologia específica* de la proposta socioeducativa d'aquest treball.

En tercer lloc, a aquest primer projecte, *el concert didàctic*, li segueix un segon projecte, denominat: *Musicam!*, el qual encara que actua com a activitat postconcert, l'he separat en un nou apartat perquè es pot aplicar de forma independent.

Per a l'elaboració d'aquest segon projecte m'he basat en una experiència educativa viscuda com a mestra de música de primària durant el curs 2021-2022. I, és per això que, en la redacció d'aquesta proposta utilitze com a exemple un dels projectes que vaig crear l'any passat a una aula d'educació primària, establint, d'aquesta manera, una metodologia de treball.

En quart lloc, per a avaluar part de l'impacte del concert didàctic, he entrevistat a les docents de música dels centres participants: CEIP Es Pil·larí i CC Corpus Cristi. Els resultats d'aquestes entrevistes els he contrastat amb els fonaments teòrics a l'apartat de *Discussió*, arribant, d'aquesta manera, a unes conclusions.

En darrer lloc, la informació que he obtingut a partir d'aquesta investigació, l'he sintetitzada en l'apartat de *Conclusions*, on, principalment, resolc els diferents objectius exposats i destaque els principals punts aportats.

2. Marc teòric

El present marc teòric està format per tres principals apartats, els quals serveixen per a fonamentar la proposta didàctica d'aquest treball. És per això que, en el primer apartat, *l'estat de la qüestió*, explique els antecedents de la investigació existents fins a l'actualitat en relació amb l'objecte d'estudi d'aquesta investigació. En el segon apartat, expose quines pràctiques d'educació en valors es troben als currículums educatius; les quals, en conseqüència, haurien d'estar presents als centres educatius. I, en el tercer apartat, aprofundisc en el tema dels concerts didàctics, centrant-me sobretot en els següents aspectes: l'origen, el significat d'aquest concepte i les característiques que el defineixen.

2.1. Estat de la qüestió

El concert didàctic és un recurs molt utilitzat per docents, músics, compositors o directors d'orquestra, qui, d'una forma o d'altra, el promouen en l'etapa escolar de nins/es i adolescents (Miguel, 2015). És per això que, revistant la literatura actual existent, trobem que diversos autors i autores han escrit sobre el tema en qüestió:

Bravo i de Moya (2017), en l'article *La Banda Simfònica Municipal d'Albacete i el seu vessant educatiu: els concerts didàctics*, analitzen l'esforç educatiu musical realitzat per aquesta agrupació, la qual fa 17 anys que de forma ininterrompuda ofereix un cicle de concerts didàctics per a la població escolar de la ciutat, consolidat com un esdeveniment anual de gran interès didàctic i formatiu. En aquest article s'exposen dades bàsiques relatives a les diferents edicions d'aquests concerts: dates de celebració, repertori, materials didàctics utilitzats, innovacions suggerides i nombre d'escolars assistents.

Capel i Morant (2019), mitjançant un estudi de cas, investiguen si els concerts didàctics faciliten la coordinació entre el professorat de música de Primària i de Secundària.

Galera, Gutiérrez i Pacheco (2009), en les I Jornades sobre Concerts Didàctics realitzades a Cadis, davant la importància d'aquest concepte, exposaven un estudi de cas on s'analitzaven les experiències, idees preconcebudes i percepcions personals que els futurs docents de música tenen sobre els concerts didàctics. La finalitat d'aquest estudi era establir un marc d'actuació davant els resultats obtinguts per a fomentar una major sensibilització en relació amb aquesta eina tan rellevant dins la formació del Grau d'Educació musical.

Gil (2020), en la seua tesi doctoral titulada *El concert didàctic en educació secundària a través de l'aprenentatge cooperatiu*, presenta un estudi pràctic amb l'objectiu de millorar la pràctica docent en matèria musical. Aquest estudi té com a base un projecte que consisteix en la preparació i posada en pràctica d'una sèrie de concerts didàctics, oferts per l'alumnat d'educació secundària i amb la col·laboració dels futurs docents del Grau d'educació, on els assistents són l'alumnat d'Educació de Primària de la localitat de Quart de Poblet (València).

López (2017), en l'article *L'experiment 44: El concert didàctic en educació secundària*, presenta un exemple de concert didàctic que es porta a terme en un grup concret d'educació secundària, tractant aspectes com: l'organització i activitats artístiques d'escolta, pràctica instrumental, moviment, dansa i dramatitzacions.

Neuman (2004), en l'article *La formació del professorat i els concerts didàctics*, presenta una experiència de formació del professorat duta a terme en un context poc habitual: l'orquestra i els concerts didàctics programats per a nins/es i joves escolaritzats. Les diferents estratègies metodològiques adoptades constitueixen un model per tenir en compte, ja que configuren un exemple d'interacció intra i extraescolar per a la formació del professorat en actiu. A més, es descriuen les característiques generals dels concerts didàctics, del treball interdisciplinari realitzat per a la seua preparació, i de la formació prèvia i posterior duta a terme amb el professorat assistent.

Merino (2016) en un article publicat en la revista *Átemus*, fonamenta la importància dels concerts educatius i exposa quins aspectes s'han de tenir en compte en l'elaboració d'aquest tipus d'esdeveniment musical.

Miguel (2015), en el seu treball de final de màster, estudia com influeix en els adolescents el fet de participar en un concert didàctic.

Miranda (2021), també presenta un projecte que té com a objectiu el disseny d'un concert didàctic virtual dirigit a adolescents que permeta el desenvolupament de les competències de sensibilitat, apreciació estètica i comunicació. Aquest projecte s'espera que sigui rellevant per a músics estudiants/professionals o institucions educatives que estiguin interessades en realitzar concerts didàctics independents a la població objectiva, els quals puguin prendre aquest projecte com a referent per a les seves iniciatives.

Narbona (2022), en el seu treball de final d'estudis, presenta una proposta de musical i concert didàctic per contribuir a la mitigació del canvi climàtic, lligada a una investigació mixta preexperimental.

Ortega (2009), en les I Jornades sobre Concerts Didàctics realitzades a Cadis, exposava quins elements s'han de tenir en compte en l'elaboració d'un concert didàctic: plantejaments didàctics, guió, presentador, assistents... així com quines característiques han de tenir cadascun d'aquests elements.

Pérez (2003), en l'article *Cap a una educació musical per al futur: el concert didàctic*, fonamenta la importància de treballar l'audició musical i ho relaciona amb aspectes organitzatius del concert didàctic com: les condicions adequades, el plantejament previ i la planificació i l'estructura de l'esdeveniment.

Tal com podem observar, les investigacions que hi ha al voltant del tema dels concerts didàctics són significatives. Algunes tracten aspectes més teòrics, que, a la vegada, no deixen de ser pràctics, com: la definició del concepte, l'organització, les activitats, els agents involucrats, etc. I, altres, complementen les anteriors amb estudis pràctics que, mitjançant un projecte com a base, relacionen els concerts didàctics amb una determinada part de la població: adolescents, universitaris, docents, etc.

Però, amb l'objectiu de trobar propostes de concerts pedagògics, no sols he revisat la literatura existent, sinó que també he ampliat la recerca buscant gravacions a plataformes digitals com YouTube.

Cal assenyalar que la majoria de les propostes trobades, tant en format textual com de vídeo, estan més enfocades a continguts musicals o històrico-musicals que socials. I, aquelles que relacionen la música amb històries, narracions, o temes no musicals, ho fan recurrent a propostes convencionals com: la volta al món, la multiculturalitat, la música Disney, etc. Sols unes poques se'n surten del patró establert.

Per tant, el projecte present naix baix la necessitat de crear una proposta de concert pedagògic interdisciplinari que relacione la música amb reptes de la societat actual.

És per això que d'entre els 25 desafiaments globals que categoritza l'ONU vaig decidir escollir els següents: la igualtat de gènere, la pobresa, el racisme i els drets humans; els quals l'ONU els defineix de la següent manera:

La igualtat de gènere, a més de ser un dret fonamental, és imprescindible per a aconseguir societats pacífiques amb ple potencial humà i capaces de desenvolupar-se de forma sostenible. Encara queda molt de recorregut per a assolir la plena igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones. Per això, és de primordial importància acabar amb les múltiples formes de violència de gènere i que l'accés a l'educació i a la salut de qualitat, als recursos econòmics i a la participació en la vida política sigui igualitari. També és fonamental aconseguir la igualtat d'oportunitats en l'accés l'ocupació com a posicions de lideratge i la presa de decisions en tots els nivells.

La pobresa va més enllà de la falta d'ingressos i recursos per a garantir uns mitjans de vida sostenibles. És un problema de drets humans. Actualment, al voltant del 10% de la població mundial viu en la pobresa extrema i té dificultats per cobrir les seues necessitats més bàsiques com la salut, l'educació, l'accés a l'aigua i al sanejament, entre altres coses.

El racisme és un tipus de discriminació que es produeix quan una persona o grup de persones sent odi cap a altres per tenir característiques o qualitats diferents, com el color de pell, l'idioma o el lloc de naixement.

Els drets humans són drets inherents a tots els éssers humans, sense distinció de raça, sexe, nacionalitat, origen ètnic, llengua, religió o qualsevol altra condició. Entre els drets humans s'inclouen el dret a la vida i a la llibertat; a la llibertat d'opinió i d'expressió; a l'educació i al treball, entre molts altres. Aquests drets corresponen a totes les persones, sense cap discriminació.

Tots aquests desafiaments, els quals es troben dins dels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, es treballaran a partir de les arts: teatre, música i dansa, i d'activitats relacionades amb aquestes disciplines; treballant també, temes com la por escènica i la infravaloració de les arts, que, encara que no són desafiaments de la ONU, personalment, els considere d'important rellevància social.

Per a acabar, cal destacar que per a l'elaboració d'aquest apartat també he cercat a internet altres iniciatives que puguin tractar aquests temes mitjançant altres formats que no siguin necessàriament un concert pedagògic.

En aquest aspecte, cal exposar que he trobat: guions de teatre infantils disponibles a internet per implementar a l'aula incidint en l'educació en valors; treballs de camp enfocats a l'educació secundària, on es treballen temes socials mitjançant la música per cobrir les necessitats d'un grup-classe en concret; i estudis que avalen l'eficàcia de la música com a mitjà per a l'educació en valors.

D'aquí la importància, a crear un concert didàctic, que es pugui aplicar en un futur a qualsevol aula, per treballar l'educació en valors mitjançant la música.

2.2. Pràctiques d'educació en valors als centres educatius

Actualment, ens trobem en un moment de coexistència entre dues lleis educatives. Els cursos imparells s'estan adaptant a la llei implementada durant aquest curs escolar, la LOMLOE, mentre que els cursos parells encara es regeixen per la llei anterior, la LOMQE.

És per això, que és convenient destacar quines pràctiques d'educació en valors s'exposen tant en una llei com en altra.

2.2.1. LOMQE

La *Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa* (LOMQE) per a l'etapa de primària es concreta en el *Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Primària*; el qual, dins de les Illes Balears, es concreta en el *Decret 32/2014, de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears*.

En aquesta llei, en primer lloc, i en relació amb les assignatures, s'especifica que "els alumnes han de cursar religió o valors socials i cívics, a elecció dels pares o tutors legals" (Decret 32/2014, p. 11). De forma que, fins ara, cursar l'assignatura d'educació en valors no era un fet obligatori.

En segon lloc, entre els objectius generals d'etapa, trobem els següents:

1. Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar-hi d'acord, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.

4. Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.

14. Desenvolupar les capacitats emocionals i afectives en tots els àmbits de la personalitat en les relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol classe i als estereotips relacionats amb la diversitat sexual i de gènere.

16. Desenvolupar-se com a persones lliures, creadores del seu propi futur. (Reial Decret 126/2014, p. 5)

Tal com es pot observar, tots aquests objectius fan referència a temes relacionats en l'educació en valors, però, així com he exposat anteriorment, com que no són continguts d'una matèria específica, moltes vegades queden en un segon pla, depenent del docent.

En tercer lloc, entre els diferents elements transversals formulats al currículum, s'exposa que:

3. S'ha de fomentar el desenvolupament dels valors que promoguin la igualtat efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència de gènere, i dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i de no-discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social.

S'ha de fomentar l'aprenentatge de la prevenció i la resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la pau, la justícia, la igualtat, el pluralisme polític, la democràcia, el respecte als drets humans i el rebuig a la violència, el respecte i la consideració a les víctimes del terrorisme, la pluralitat, el respecte a l'Estat de dret i la prevenció del terrorisme i de qualsevol altre tipus de violència.

S'han d'evitar els comportaments i els continguts sexistes i els estereotips que suposin discriminació. (Reial Decret 126/2014, p.8)

La situació exposada anteriorment en els objectius també es dona en els elements transversals: el fet de portar-los a la pràctica depèn del compromís que té el docent amb el currículum, ja que no estan inclosos dins de cap matèria.

En quart lloc, respecte als objectius específics de l'assignatura, dins l'àrea de música es promouen pràctiques educatives com:

2. Conèixer, valorar, gaudir i respectar les diferents manifestacions artístiques del patrimoni cultural propi de les Illes Balears i d'altres indrets del món.

3. Aprofitar la multiculturalitat social que ens envolta per enriquir i ampliar el nostre bagatge artístic.

8. Desenvolupar una actitud d'autoconfiança i de respecte a la producció artística personal i aliena, i promoure capacitats de diàleg per rebre i expressar crítiques i opinions constructives.

9. Planificar i fer produccions artístiques, individualment o cooperativa, assumint diferents rols i col·laborant en la resolució dels problemes que vagin sorgint per aconseguir un producte final satisfactori.

10. Participar en situacions de contacte directe amb les obres musicals i plàstiques i conèixer algunes de les professions dels àmbits artístics, actuant de manera correcta i respectuosa i evitant actituds estereotipades o que impliquin discriminació. (Decret 32/2014, p.8)

Però, una vegada més, malgrat que aquestes pràctiques educatives estiguin implícites de valors, com que no són un contingut de la matèria, queden a expenses de la voluntat del docent.

En cinquè lloc, pel que fa a les competències, al desenvolupament de les competències socials i cíviques, l'assignatura de música ha de contribuir:

Exigint cooperació, assumpció de responsabilitats, seguiment de normes i instruccions, cura i conservació de materials i instruments, aplicació de tècniques concretes i utilització d'espais de manera apropiada. El seguiment d'aquests requisits forma en el compromís amb els altres, en l'exigència que comporta la feina en grup i en la satisfacció que proporciona un producte que és fruit de l'esforç comú. Expressar-se cercant l'acord posa en marxa actituds de respecte i d'acceptació. (Decret 32/2014, pp.6-7)

I, en sisè i darrer lloc, els continguts de l'àrea de música que manifesten pràctiques implícites de valors són els següents:

Taula 1. Continguts de l'àrea de música (LOMQE)

BLOC	CONTINGUT
1. Escolta	Reconeixement visual i auditiu, classificació i denominació d'alguns instruments de l'orquestra i del folklore, de la música popular de les Illes Balears i d'altres cultures.
	Respecte i valoració de les pròpies produccions musicals i de les dels altres, així com del patrimoni cultural i musical, principalment de les Illes Balears.

2. Interpretació musical	Assumpció de responsabilitats en la interpretació individual i en grup i respecte per les aportacions pròpies i les dels altres.
	Coneixement i interpretació de cançons populars pròpies de les diferents nacionalitats dels companys de l'aula.
3. La música, el moviment i la dansa	Interpretació, individual o col·lectiva, de jocs ballats, cançons, danses infantils o populars, amb especial atenció a les tradicionals de les Illes Balears, espanyoles i dels països d'on provenen els companys de classe.

Font: Elaboració pròpia

A diferència dels objectius, elements transversals i competències, els continguts són avaluable i, per tant, aquest fet provoca que els docents s'impliquen més en aquesta part del currículum educatiu.

2.2.2. LOMLOE

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE), es concreta en el Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears

En aquesta llei, en primer lloc, i en relació amb les assignatures, hi ha un canvi respecte a la llei anterior, ja que els alumnes de primer i segon cicle han de cursar religió o atenció educativa, a elecció de la família, desapareixent en aquests cursos l'optativa d'educació en valors. A canvi, en el tercer cicle s'afegeix amb caràcter obligatori l'àrea d'Educació en valors socials i ètics, en la qual:

S'ha de donar especial atenció al coneixement i respecte dels drets humans i de la infància, als drets recollits en la Constitució espanyola, a l'educació pel desenvolupament sostenible i la ciutadania mundial, a la funció social dels impostos i la justícia fiscal, a la igualtat entre dones i homes i al valor del respecte a la diversitat, fomentant l'esperit crític, la cultura de pau i no-violència i el respecte per l'entorn i els animals. (Llei Orgànica, 3/2020, p.6)

En segon lloc, entre els objectius generals d'etapa, trobem els següents:

a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a actuar d'acord amb aquests valors i normes de manera empàtica, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.

c) Adquirir habilitats per a la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència que els permetin desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit escolar i familiar, així com en els grups socials amb els quals es relacionen.

d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones per motius d'orientació o identitat sexual, de religió o creences, de diversitat funcional o d'altres condicions.

m) Desenvolupar les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol classe i als estereotips sexistes. (Decret 31/2022, p.6)

Igual que passava amb la LOMQE, aquests objectius no són avaluable i no estan enllaçats amb cap matèria i, per tant, la seva posada en pràctica depenen de la implicació i de la voluntat del docent.

En tercer lloc, cal destacar que entre els elements generals del currículum, aquesta llei educativa introdueix el concepte de *perfil de sortida*, el qual “identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que els alumnes han d’haver desenvolupat en finalitzar l’educació bàsica” (Decret 31/2022, p.7). Entre els desafiaments que proposa aquest perfil de sortida, trobem:

- Desenvolupar un esperit crític, empàtic i proactiu per detectar situacions d’inequitat i exclusió a partir de la comprensió de les causes complexes que les originen.
- Entendre els conflictes com a elements connaturals a la vida en societat que s’han de resoldre de manera pacífica.

- Cooperar i conviure en societats obertes i canviants, valorar la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i interessar-se per altres llengües i cultures.
- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global, i desenvolupar empatia i generositat. (Decret 31/2022, p.18).

Tal com es pot observar, aquests indicadors corresponents al perfil de sortida, formulen pràctiques implícites de valors.

Destacar també que el *perfil de sortida* és una meta que s'ha d'aconseguir en acabar l'educació bàsica, és a dir, en finalitzar l'E.S.O., però s'anomena al currículum de primària perquè aquest fet comporta un procés de feina constant i continu. Per tant, per aconseguir que l'alumnat adquireixi aquestes competències, és necessari que totes les etapes (infantil, primària i E.S.O.), i el professorat implicat, contribueixin.

En quart lloc, així com a la LOMQE s'indicava com havia de contribuir cadascuna de les àrees a les diferents competències clau; a la LOMLOE, aquest fet no s'indica perquè de les competències clau deriven d'altres específiques per a cada assignatura en concret.

Així i tot, veig necessari descriure quines competències clau afecten el tema a tractar:

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA) implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix, per autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant. També implica la capacitat de (...) col·laborar amb els altres de manera constructiva, mantenir la resiliència (...). Inclou, a més, la capacitat de fer front a la incertesa i la complexitat, adaptar-se als canvis, aprendre a gestionar els processos metacognitius, identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per tractar-les, contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i dels altres, desenvolupant habilitats per cuidar-se a un mateix i als que l'envolten a través de la corresponsabilitat, ser capaç de dur una vida orientada al futur, així com

expressar empatia i tractar els conflictes en un context integrador i de suport.
(Decret 31/2022, p.26)

La competència ciutadana contribueix al fet que els alumnes puguin exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica (...), basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials (...), així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb (...) l'acompliment d'una ciutadania mundial. Inclou (...) l'adopció conscient dels valors propis a una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps". (ibid.)

Destacar, a més, que les competències clau estan recollides en el perfil de sortida, explicat anteriorment.

En cinquè lloc, cal assenyalar que cada competència clau té una sèrie de descriptors operatius, els quals constitueixen "el marc referencial a partir del qual es concreten les competències específiques de cada àrea" (Decret 31/2022, p.26). És a dir, dins de l'àrea d'educació artística, trobem una sèrie de competències específiques, derivades de les competències clau i, per tant, relacionades amb els descriptors operatius d'aquestes últimes.

D'entre totes, aquelles que estan implícites de pràctiques socials són les següents:

Taula 2. Competències específiques de l'àrea de música (LOMLOE).

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA	DESCRIPTOR OPERATIU DE LES COMPETÈNCIES CLAU
1. Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres, estils, èpoques i cultures, a partir de la recepció activa, per desenvolupar la curiositat i el respecte per la diversitat.	CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn i en reconeix i comprèn el valor com a factor de diàleg, per millorar la convivència.
	CPSAA3. Reconeix i respecta les emocions i experiències dels altres, participa activament en el treball en grup, assumeix les responsabilitats individuals assignades i empra estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.
	CCEC1. Reconeix i aprecia els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic i comprèn les diferències entre distintes cultures i la necessitat de respectar-les.

4. Participar del disseny, elaboració i difusió de produccions culturals i artístiques individuals o col·lectives, posant en valor el procés i assumint diferents rols en la consecució d'un resultat final, per desenvolupar la creativitat, la noció d'autoria i el sentit de pertinença.	CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la gestió dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones i detecta els usos discriminatoris i els abusos de poder.
	CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn i en reconeix i comprèn el valor com a factor de diàleg, per millorar la convivència.
	CC2. Participa en activitats comunitàries, la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics (...), els drets humans i de la infància, el valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social.

Font: elaboració pròpia

En sisè i darrer lloc, el que abans eren *continguts*, en la nova llei es converteixen en *sabers bàsics*. I, aquells que fan referència al tema a tractar, són els següents:

Taula 3. Sabers bàsics de l'àrea de música (LOMLOE)

BLOC	SABER BÀSIC	CURS
A. Recepció i anàlisi	Normes de comportament i actitud positiva en la recepció de propostes artístiques en diferents espais.	Tota primària
	Estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere.	2n i 3r cicle de primària

Font: elaboració pròpia

Cal destacar que, en aquest punt, trobem una altra novetat respecte a la llei anterior. Així com he exposat anteriorment, amb la LOMQE l'element curricular que s'avaluava eren els continguts. En canvi, ara, amb la LOMLOE ja no s'avaluen els continguts/sabers bàsics, sinó que els criteris d'avaluació estan relacionats amb les competències específiques de cada assignatura. Per tant, aquest darrer material curricular, amb aquesta llei, pren importància.

2.3. Concerts didàctics

Per poder entendre la dimensió que implica el concepte de *concert didàctic*, és necessari investigar sobre el seu origen, les seues característiques, així com les diverses definicions que atribueixen a aquest concepte els experts/es en la matèria.

2.3.1. Origen

“Els concerts didàctics es remunten a la primera meitat del segle XX, on la meta de la composició de certes peces era clarament didàctica” (Narbona, 2022, p.23). D’entre elles, cal destacar-ne dues: *Pere i el llop* (1936) de Serguei Prokofiev i la *guia d’orquestra per a joves* (1946) de Benjamin Britten.

Pere i el llop és un conte per a narrador i orquestra que fou encarregat pel govern soviètic amb l’objectiu de presentar, de forma fàcil, atractiva i divertida, els instruments de l’orquestra i els seus timbres als joves alumnes (Bravo i Moya, 2017).

I *La guia d’orquestra per a joves*, subtitulada *variacions i fuga sobre un tema de Purcell*, fou un encàrrec del govern britànic per a una pel·lícula educativa la qual tenia com a finalitat ajudar als alumnes a reconèixer i distingir els colors de l’orquestra a partir dels seus timbres (Palacios, 2014).

Però, fou la revolució produïda en la pedagogia musical del segle XX la que va produir que els concerts didàctics s’estengueren per Europa, ja que, durant aquest segle, per una banda, la música es va implantar progressivament en els currículums europeus i, en conseqüència, en els plans d’estudis escolars. I, per altra banda, el desenvolupament de metodologies específiques produïdes per una sèrie de pedagogs musicals, revolucionaren amb les seves teories i sistemes educatius la concepció de l’ensenyament musical (Bravo i Moya, 2017).

A més, al costat d’aquest moviment de renovació pedagògica, és necessari assenyalar altres fets que contribuïren a l’auge de l’educació musical. L’aparició d’un moviment social en referència a la valoració de la música, va fer que es produïren concerts musicals destinats exclusivament a nins, nines i joves (Bravo i Moya, 2017). I,

el desenvolupament tecnològic aplicat als mitjans de comunicació de masses, ràdio i televisió, va popularitzar la música d'una forma determinant (ídem).

És per això que el músic i compositor Leonard Bernstein, un dels pioners d'aquesta matèria, l'any 1958 va liderar un projecte de concerts pedagògics, anomenat *concerts per a joves*, amb l'orquestra filharmònica de Nova York. Aquests concerts foren retransmesos en televisió per la CBS i, "a través de seqüenciacions didàctiques dissenyades al detall, van captivar l'atenció de tota una comunitat musical, especialment la dels més joves" (Narbona, 2022, p.23).

Tot aquest procés "ha culminat en els nostres dies amb la globalització provocada per Internet" (Bravo i Moya, 2017, p.116).

2.3.2. Concepte

El concepte de concert didàctic no és res nou, però, així i tot, "no deixa de ser un recurs important en les aules i un bon recurs pedagògic en el procés d'ensenyament-aprenentatge en la música" (Miguel, 2015, p. 67).

Per tant, davant la importància d'aquest concepte, el primer pas abans de posar en marxa un concert pedagògic, és comprendre com funciona. I, per a això, és necessari començar pel més bàsic: quin és el seu significat.

Bravo i de Moya (2017), defineixen el concert didàctic com un esdeveniment dirigit a un públic escolar, amb una finalitat educativa i amb un programa i disseny d'activitats interactives condicionades per unes reflexions didàctiques prèvies. L'objectiu principal és despertar l'interès i el gust per la música, fent-la assequible als alumnes en entendre-la millor, i és per això, que en aquest tipus de concerts el virtuosisme i la complexitat tècnica queden relegats a un segon pla.

En un pla més personal, Nahua (2019) defineix aquests tipus de concerts com "una ferramenta pedagògica tant en l'àrea cognitiva com emocional, que ajuda als alumnes a entendre la música a partir de (...) diferents sensibilitats" (s.p.).

En la mateixa línia, Miguel (2015) assenyala que el concert didàctic és un recurs que podem vincular al desenvolupament integral i a l'aprenentatge significatiu en el desenvolupament musical i global de l'alumnat.

Tot aquest procés es produeix gràcies a la participació activa de l'alumnat, ja que, així com ho defineix Ortega (2009), el concert didàctic és una eina que permet involucrar al públic durant la performance.

Però no sols involucra al públic, ja que, així com assenyala Miguel (2015) el concert didàctic és un recurs per al docent, per al discent i per a les famílies.

Henstchke (2009) també es pronuncia sobre els agents involucrats, definint l'esdeveniment com un espai on educadors, públics i músics tenen diferents rols però amb el mateix valor.

Per tant, fonamentant-nos en totes aquestes definicions, podríem descriure el concepte de *concert didàctic* com una eina musical i pedagògica que, mitjançant un programa, un disseny d'activitats i una participació activa, contribueix al desenvolupament integral de l'alumnat i fomenta la igualtat entre els diferents agents implicats.

2.3.3. Característiques

Així com exposa Merino (2006), la forma i estructura del concert didàctic ha anat variant en el temps, adequant-se a les necessitats i al context social i cultural. És per això que, revisant la literatura existent referent al tema en qüestió, ens trobem amb fonamentacions contradictòries respecte a les característiques d'aquest esdeveniment.

Per una banda, autors com Pérez (2003) exposen que l'objectiu principal d'un concert didàctic és que la música pugui ser gaudida de la millor manera possible per tots i totes, la qual cosa significa que la vivència del concert està per damunt de la transmissió d'uns continguts. En canvi, autors com Miguel (2015) assenyalen que una condició essencial dels concerts pedagògics és que compleixin l'objectiu d'ensenyar.

Per altra banda, respecte a la duració del concert, autors com López (2017) formulen que un esdeveniment com aquest, com a màxim, ha de tenir una hora de duració. Al contrari, autors com Ortega (2009) defenen que és necessari que el concert dure entre hora i hora mitja.

Davant aquestes contradiccions, cal tenir en compte que Newman (2004) exposa que un concert didàctic està dirigit a un públic infantil i/o juvenil que condiciona repertori. I, per tant, a judici personal, crec que aquest mateix públic també és el que condiciona tant la duració com l'objectiu principal del concert, ja que no és el mateix oferir un concert a infants de 6 anys que a joves de 14 anys.

Enllaçant amb el tema del repertori, Bravo i de Moya (2017) exposen que, en l'elaboració d'un concert didàctic, és necessari seleccionar un repertori atractiu, fàcil de percebre, motivador i que quedi gravat en la memòria del públic infantil.

Una altra característica molt important d'aquests tipus de concerts, és que han de tenir un guió previ amb tots els seus protocols ben payoutats, donant així sentit a tots els elements que entren en joc en la sessió presencial: escenografia, llums, vestuari, transicions, presentació, etc. (Ortega, 2009).

La presentació pot ser una narració, un conte, explicacions, veus en *off*, etc. i es pot donar a l'inici i/o entre intervencions musicals. També, ha de ser coherent i ha d'estar payoutada prèviament, tenint en compte el nombre d'exposicions orals que es volen realitzar i en quin moment es volen dur a terme. És a dir, és necessari que la presentació estigui perfectament incorporada i contextualitzada en el discurs musical, convertint-se en un element artístic més del concert. A més, el registre verbal utilitzat, s'ha d'adequar als nivells etapes o cursos als quals va dirigit el concert (Ortega, 2009).

Un altre element que trobem incorporat al guió, són les intervencions que hauran de realitzar els nins i nines el dia del concert. Aquestes activitats, així com afirmen Bravo i Moya (2017) i Ortega (2009) s'han de dissenyar i preparar en relació amb el programa i prèviament a l'esdeveniment musical.

En aquest punt, cal destacar que és d'especial rellevància que aquestes intervencions no estiguin enfocades a la simple escolta activa col·lectiva que demanda silenci i contenció, ja que, un dels factors claus dels concerts pedagògics és la participació. Per tant, aquest element s'ha de tenir en compte (Ortega, 2009).

Puntualitzar, també, que el disseny de les activitats correspon als agents responsables de la producció i direcció del concert didàctic, però la programació i l'execució dins l'aula pot correspondre als docents de música que accepten participar i acudir a aquest esdeveniment musical amb el seu alumnat.

Seguint la programació establida per Pérez (2009), per a dissenyar les activitats, és necessari establir un tipus de classificació en relació amb el moment del concert, trobant-nos així amb activitats per a abans del concert, activitats per al moment del concert i activitats per a després del concert.

Les activitats prèvies són les que permetran que l'alumnat pugui participar de forma activa durant l'esdeveniment musical, ja que serveixen per a preparar les intervencions i per a treballar el programa; per tant, han de ser escollides de forma minuciosa i tenint en compte que no poden enlluernar tot allò que es visionarà i escoltarà durant el concert (Miguel, 2015).

Mitjançant aquestes activitats, els alumnes, escoltaran i treballaran a classe petits fragments de les peces que configuren el programa, ajudant-se de recursos com el cant, la dansa, la mímica, l'execució instrumental, els musicogrames, etc. (Bravo i Moya, 2017) recursos que, prèviament, s'hauran incorporat a les activitats dissenyades.

Les intervencions preparades prèviament a l'aula, s'esdevindran en directe el dia del concert. I és per això que les intervencions dels assistents s'han d'articular en el context del concert, és a dir, totes les intervencions del públic han d'estar plantejades i contextualitzades dins del guió del concert, de forma que els assistents tinguin la sensació que el concert s'està fent entre tots i totes o, almenys, que les seues aportacions són rellevants. També, és important que les intervencions estiguin pautades amb moments d'interpretació-creació musical com a elements facilitadors de l'escolta comprensiva i d'un apropament més profund al fet musical (Ortega, 2009).

Però, a banda de totes aquestes activitats, també és molt important que hi hagi un material didàctic preparat per a les sessions de música posteriors al concert, ja que, així l'alumnat podrà encadenar els coneixements, previs i nous, amb els records del que ha viscut durant l'espectacle musical en directe (Bravo i Moya, 2017).

Aquest material didàctic pot incloure activitats de continuïtat, reflexió i/o motivació que poden servir com a mètode d'avaluació (Miguel, 2015).

D'aquesta manera, el concert no queda com un fet aïllat, ja que es converteix en una sessió de música en viu, que ha sigut preparada prèviament i que dona continuïtat a les sessions posteriors, marcant un *abans* i un *després* (Ortega, 2009).

Tot aquest procés pedagògic converteix al concert didàctic en un recurs educatiu basat en una sèrie de principis pedagògics propis d'una metodologia renovadora, ja que suposa un aprenentatge actiu i significatiu on l'alumnat és el protagonista vivint la música de forma directa: cantant, interpretant, escoltant, etc. (Giráldez, 2010; López, 2017).

3. Proposta d'intervenció socioeducativa: *I si mirem al nostre voltant...?*

En aquest apartat s'explica, a trets generals, en què consisteix la proposta d'intervenció socioeducativa que es planteja en aquest Treball de Final d'Estudis.

3.1. Descripció i objectius

I si mirem al nostre voltant...? és una proposta d'intervenció socioeducativa que pretén treballar l'educació en valors a través de la música en infants de 9 a 12 anys.

Aquesta proposta gira al voltant d'un concert didàctic, com a element principal i connector de les diferents intervencions educatives, en el qual es barregen elements com: música, teatre, interpretació i activitats.

L'argument de l'obra teatral l'integren diferents reptes socials que es pot trobar qualsevol persona al seu voltant: por escènica, masclisme, infravaloració de les arts i estereotips; enfocats des d'una perspectiva i mirada constructiva. És a dir, tractant aquests temes des de la superació de la por, la recerca de compositores oblidades, la potenciació de les arts, la llibertat per fer allò que ens agrada i la solidaritat.

És per això que l'estructura de l'obra és la següent:

Taula 4. Estructura del concert didàctic

ACTE	ESCENA
1. Introducció	1. Reflexió inicial
2. Desenvolupament	1. Por escènica
	2. El somni de ser compositora
	3. La música és important?
	4. El somni de ser ballarí
	5. Solidaritat
3. Conclusió	1. Reflexió final

Font: elaboració pròpia

Tal com es pot observar a la *Taula 4*, l'acte 2, que correspon al desenvolupament de l'obra, està format per cinc escenes on en cadascuna d'elles es desenvolupa una

situació protagonitzada per un personatge principal diferent, al qual haurem d'ajudar entre tots i totes per encoratjar-lo, contribuint a un procés d'empoderament personal.

Aquest fil conductor enllaça diferents peces, adaptades per al concert, en les quals l'alumnat hi participa d'una forma activa: fent percussió corporal, interpretant amb flautes i instrumental Orff, marcant la pulsació, cantant, interpretant dinàmiques i matisos, ballant, entre d'altres. Per a això, en coordinació amb els docents de música dels diferents centres educatius participants, es van portar a terme unes intervencions didàctiques a les aules prèvies al dia del concert, les quals s'exposen en aquest treball.

Però, a més, amb l'objectiu de poder donar-li a aquesta proposta educativa una continuïtat d'un curs escolar, en el present treball també s'inclou la proposta d'una activitat interdisciplinària postconcert, la qual per la seva dimensió pren el nom de *projecte*.

Tal com s'ha exposat en la introducció, aquest projecte postconcert denominat *Musicam!*, a trets generals, consisteix en: a partir d'una de les peces del concert i d'un tema social, dur a terme un procés de creació musical amb l'alumnat participant, que té com a resultat final la producció d'un videoclip. Aquesta proposta, lligada a elements del currículum, està pensada perquè siguin els diferents docents de cada centre, els quals acudeixen al concert amb el seu grup d'alumnes, els qui la duguin a terme en les seues aules. És per això, que en aquest treball també s'exposen les passes a seguir en el desenvolupament d'aquesta tasca, establint una metodologia de treball.

El fet de plantejar activitats tant prèvies com posteriors al concert, a banda de generar una continuïtat entre projectes, evita que l'esdeveniment musical quede com un fet aïllat.

Per tant, podem dir que aquesta proposta d'intervenció socioeducativa es divideix en dos projectes, sent el primer el *concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?* i el segon el *projecte de creació musical a l'aula amb infants: Musicam!*.

Finalment, respecte als objectius d'aquesta proposta, es podrien classificar en tres categories: objectius socials, objectius musicals, i objectius musicals-socials.

En quant als objectius socials, aquesta proposta pretén donar visibilitat a reptes socials actuals que es pot trobar qualsevol persona al seu voltant, conscienciat així a l'alumnat.

Aquest fet, al concert didàctic, es produeix mitjançant una sèrie d'escenes on es visualitzen diferents reptes socials i on, en el final de cada escena, es proposa una solució i una reflexió a les diferents situacions. La finalitat de plantejar les escenes d'aquesta manera és que l'alumnat es pugui sentir identificat i, mitjançant un referent, proporcionar eines o ferramentes per fer front o contribuir a la mitigació dels temes en qüestió, augmentant, a la vegada, la sensació de corresponsabilitat.

A més, el fet d'haver d'escollir un tema social per a dur a terme el projecte postconcert, també contribueix al tractament i conscienciació d'aquestes temàtiques.

En referència als objectius musicals, per una banda, es pretén oferir a l'alumnat l'oportunitat de versionar una cançó creant-la des de zero, mitjançant una sèrie d'activitats musicals que giren al voltant de l'elaboració d'un producte final.

Per altra banda, també se cerca proporcionar a l'alumnat l'experiència d'un concert amb participació activa, ja que, a causa de la seva curta edat, segurament mai han participat en una experiència així. D'aquests fets, s'espera que la motivació en els alumnes respecte a la música augmente. Així mateix, enllaçat amb la participació activa, es pretenen treballar diferents continguts musicals mitjançant una proposta de col·laboració amb els centres participants.

En aquest punt, cal assenyalar que, en un pla més secundari, també s'aspira a que el fet de coordinar-se tant amb els docents de música dels centres educatius, com amb els companys, companyes i docents del Conservatori Superior de Música de les Illes Balears implicats en aquest projecte, permeta desenvolupar competències professionals en el camp de l'educació musical.

Com a docents en matèria de música, per a poder coordinar projectes educatius interdisciplinaris que puguin afavorir a l'alumnat, és imprescindible adquirir competències de gestió de projectes i, en principi, aquest treball permet fer-ho.

Aquestes competències són: elaborar el material necessari (arranjaments, activitats, guió, etc.), controlar l'execució del projecte (seqüenciació, organització, materials o recursos necessaris, etc.), coordinar-se amb els agents implicats (companys/es del centre educatiu, companys/es i docents del CSMIB, docents d'altres centres educatius etc.), entre d'altres, adaptant-se sempre a les circumstàncies i mitjans disponibles.

I, per a acabar, respecte als objectius musicals-socials, la principal finalitat d'aquesta proposta és crear un material que servisca per a tractar els temes en qüestió durant tot un curs escolar, establint a la vegada una sèrie de pautes perquè els diferents docents de música puguin fer servir el material a les aules, en coordinació amb altres docents del centre, de forma interdisciplinària.

En definitiva i, de forma més resumida i visual, els objectius serien els següents:

Taula 5. Objectius de la proposta d'intervenció socioeducativa

Objectius socials	1. Donar visibilitat a reptes socials de l'actualitat, conscienciant a l'alumnat.
	2. Proporcionar a l'alumnat eines o ferramentes per fer front o contribuir a la mitigació de diferents problemàtiques socials
	3. Incrementar en l'alumnat la sensació de corresponsabilitat davant temes socials
Objectius musicals	4. Proporcionar a l'alumnat l'experiència d'un concert amb participació activa
	5. Oferir a l'alumnat l'oportunitat de versionar una cançó creant-la des de zero.
	6. Treballar diferents continguts musicals
	7. Millorar la motivació en els alumnes respecte a la música
Objectiu secundari	8. Coordinar-se amb els agents implicats, assolint competències en la gestió de projectes.
Objectius musicals i socials	9. Crear un material que servisca per tractar els temes en qüestió durant tot un curs escolar
	10. Establir una sèrie de pautes davant el present material perquè els diferents docents de música el puguin fer servir a les aules, en coordinació amb altres docents del centre, de forma interdisciplinària.

Font: elaboració pròpia

3.2. Context

3.2.1. Participants

La posada en pràctica del primer projecte, el *concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?*, ha sigut possible gràcies a dues comunitats educatives:

1. Un conjunt d'alumnes i docents del CSMIB.
2. L'alumnat i professorat de diferents centres d'educació primària de les Illes Balears.

Per una banda, respecte al primer grup, aquest projecte s'ha dut a terme mitjançant diferents assignatures del pla d'estudis de Pedagogia Musical del CSMIB, convertint-se així en un projecte interdisciplinari. Per tant, els participants del CSMIB han sigut els alumnes i docents que cursaven o impartien les següents assignatures:

Taula 6. Participants del CSMIB en el concert didàctic

ASSIGNATURA	DOCENT RESPONSABLE	ALUMNES
Cor	Eulàlia Salbanyà	Eva Artigues, Paula Bolívar, Lluís Ferrer, Celia González, Mireia Mestre, Damià Payeras, Miquel Àngel Rigo, Rosa Seguí, Aina Tramulles, Yannick Wilken i Paula Xamena.
Didàctica de la música VII i VIII	Josep Devesa i Guillermo Calvillo	Paula Bolívar, Celia González, Aina Tramulles i Paula Xamena.
Treball de Fi d'Estudis	Eulàlia Febrer	Celia González

Font: elaboració pròpia

En la posada en pràctica d'aquest projecte també ha participat Àngela Pozo, antiga alumna de pedagogia del CSMIB i Margalida Furió, docent de l'assignatura de Didàctica de la música I-II.

Per altra banda, els centres d'educació primària que han participat en el projecte són:

Taula 7. Participats d'educació primària en el concert didàctic

CENTRE	CURS	NOMBRE D'ALUMNES	DOCENT DE MÚSICA
CEIP Es Pil·larí	3r A i B	30	Susana Gilmartín
	4t	24	
	5è	27	
CEIP Puig de na Fàtima	5è	32	Neus Ferra
Corpus Christie	3r	26	Nuria Molpeceres
	4t	24	
	5è	27	
	6è	30	

Font: elaboració pròpia

El contacte amb els diferents centres per oferir la participació en el projecte es va dur a terme mitjançant vincles personals, ja que les diferents docents de música que surten a la taula anterior són amistats, companyes de feina o antigues docents d'algunes de les membres de l'equip de feina d'aquest projecte.

Els criteris d'exclusió o inclusió s'establiren amb relació al projecte. És a dir, aquest projecte està orientat per al segon i tercer cicle de primària, per tant, es va oferir la participació als grups d'infants que es troben cursant 3r, 4t, 5è i 6è de primària.

Més endavant, al subapartat 4.3.1 es concreten més detalls sobre el procés de comunicació amb els centres participants.

Per altra banda, respecte al *projecte de creació musical a l'aula amb infants: Musicam!*, naix d'una experiència personal i educativa durant el curs escolar 2021-2022. Aquest curs, exercia com a docent de primària al CEIP Es Pil·larí. Per tant, els agents implicats foren docents i alumnes d'aquest centre educatiu. En concret, el segon i tercer cicle de primària.

3.2.2. Lleis educatives

Perquè un projecte compleixi la condició de didàctic, és necessari que es fonamente amb continguts i competències, emmarcant-se, en conseqüència, dins d'una llei educativa.

És per això que, el projecte del *concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?*, dirigit al segon i tercer cicle dels centres d'educació primària, s'ha elaborat tenint en compte els elements curriculars presents dins el Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

En concret, en l'elaboració de les activitats, s'han utilitzat les competències específiques i els sabers bàsics del segon i tercer cicle de primària referents a les matèries de música, educació en valors i català. Més endavant, al subapartat 5.2.3, s'especifica aquesta relació.

Respecte al segon projecte, el de *creació musical a l'aula amb infants: Musicam!*, al curs 2021-2022 estava vigent la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. Per tant, en aquell moment, totes les activitats estaven fonamentades en aquesta llei. Ara, s'està implantant la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació; aleshores, la fonamentació curricular que vaig establir l'any passat, al voltant d'aquestes activitats, i per a un curs en concret, ja no serveix.

És per això que, davant una proposta general que es pot adaptar a qualsevol curs i etapa escolar, he decidit no especificar els elements curriculars, deixant aquesta tasca als docents que vulguin posar en marxa aquest projecte, ja que aquests varien en funció del curs o de l'etapa al qual es vulgui adaptar la proposta.

Cal destacar que, així i tot, durant la redacció d'aquesta activitat postconcert, utilitze com a exemple el darrer projecte que vaig crear el curs passat amb la intenció d'entendre millor el procediment a seguir.

3.3. Metodologia específica

Aquesta proposta està organitzada en dues parts principals: la primera d'elles és el punt 4 d'aquest treball, anomenat *Concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?*; i, la segona, és l'apartat 5, denominat *Projecte de creació musical amb infants a l'aula de música: Musicam!*.

La primera part, *Concert didàctic: I si mirem al nostre voltant...?*, fa referència a tot el procés que comporta l'execució d'un esdeveniment com aquest. És per això que, amb l'objectiu d'exposar la informació d'una forma més clara i detallada, subdividisc aquest punt en tres subapartats: organització, elaboració i posada en pràctica.

En el primer subapartat, *Organització*, detalle com s'ha organitzat i planificat la producció del concert didàctic.

En el segon subapartat, *Elaboració del concert didàctic*, explique com he confeccionat tot el material necessari per a l'execució del concert: guió, música i activitats. Aquesta informació l'he organitzada per fases, de forma que, dins d'aquest subapartat, trobarem:

- Fase 1: creació del guió.
- Fase 2: elaboració dels arranjaments.
- Fase 3: elaboració de les activitats.

He estructurat la informació d'aquesta manera perquè són les etapes per les quals he anat passant durant l'elaboració del material per al concert didàctic, però aquest fet no indica que no estiguin relacionades entre si.

És a dir, en primer lloc, vaig crear el guió, però mentre l'escrivia, apuntava quines cançons, efectes sonors i activitats volia enllaçar amb la història. En segon lloc, amb el guió ja finalitzat, vaig fer els arranjaments, tenint en compte els continguts que volia treballar mitjançant les diferents activitats, ja que per cada cançó hi ha una activitat. Finalment, amb el guió i els arranjaments ja creats, vaig acabar d'estructurar les activitats i vaig crear el material necessari per a poder dur-les a terme.

En el tercer subapartat, *posada en pràctica del concert didàctic* detalle tots aquells aspectes que fan referència al procés d'escenificació: selecció de personatges, comunicació, escenografia, modificació del material, assajos, rider tècnic, intervencions didàctiques, entre d'altres.

La segona part del treball, anomenada *Projecte de creació musical amb infants a l'aula de música: Musicam!*, és un projecte en el qual convertesc una experiència personal i metodològica a l'aula de música d'educació primària, en l'activitat

interdisciplinària postconcert d'aquest projecte. És per això, amb l'objectiu d'exposar la informació de manera seqüenciada, aquest punt el subdividesc en tres subapartats: contextualització i organització, metodologia de treball a l'aula, i creació del videoclip.

En el primer subapartat, *Contextualització i organització*, expose la relació d'aquest projecte amb el concert didàctic. En el segon subapartat, *Metodologia de treball a l'aula*, detalle les passes a seguir en el desenvolupament d'aquesta tasca, establint una metodologia de treball creada a partir d'experiències personals. I, en el tercer subapartat, *Creació del videoclip*, explique quin procés organitzatiu seguir per poder concloure el present projecte amb un videoclip de qualitat tenint en compte que comptem amb material d'ús quotidià.

Tots aquests aspectes s'expliquen de forma detallada en els apartats següents.

4. Concert didàctic: *I si mirem al nostre voltant...?*

El concert didàctic és el primer projecte que es planteja dins la proposta d'intervenció socioeducativa d'aquest treball.

Tal com s'ha exposat anteriorment, aquest concert didàctic, titulat *I si mirem al nostre voltant...?* és un esdeveniment musical on a través de la música i d'una participació activa de l'alumnat, es tracten temes socials.

Cal destacar que l'elaboració d'aquest projecte s'ha fet tenint en compte els objectius a aconseguir (mencionats a l'apartat 3.1.), i els recursos i mitjans disponibles: actors, actrius, músics, agrupacions, etc., ja que, al ser un projecte que es realitza sense cap ajuda ni subvenció econòmica, totes aquelles persones que hi participen ho fan de forma no remunerada, a canvi de la convalidació d'1 crèdit optatiu en el pla d'estudis del Conservatori Superior de Música de les Illes Balears.

Un altre aspecte que s'ha tingut en compte ha sigut la duració total del concert. En l'estimació d'aquest element, així com s'exposava al marc teòric, trobem diverses opinions al respecte. Autors com López (2009) consideren que l'esdeveniment musical no ha d'excedir 1 hora, en canvi, autors com Ortega (2009) exposen que la duració ideal es troba entre hora i hora i mitja.

A judici personal, creiem que és el públic qui condiciona la duració del concert. Per tant, com que aquest projecte està destinat a alumnes de primària que tenen entre 9 i 12 anys, el concert didàctic s'ha plantejat perquè duri una hora aproximadament, ja que creiem que, per una banda, és un interval de temps que s'adequa al tipus de públic mencionat i, per altra banda, és temps suficient per a mostrar tots els continguts i activitats musicals presents en el projecte sense necessitat de donar-li a l'esdeveniment una llargària excessiva.

Cal assenyalar, també, que les peces que s'interpreten al concert han estat triades i pensades per poder elaborar una unitat didàctica per cada peça. És a dir, el material d'aquestes peces (notes, acords, ritmes, etc.) és totalment adaptable per a treballar-lo i interpretar-lo a les aules de diferents nivells. De forma que, en un futur, si

algun docent de música, o jo mateix, volgués adaptar el guió i els arranjaments per muntar tot aquest projecte amb l'alumnat de la seua classe, es podria fer.

En els següents subapartats, s'explica com ha estat tot el procés d'elaboració i producció d'aquest concert didàctic.

4.1. Organització

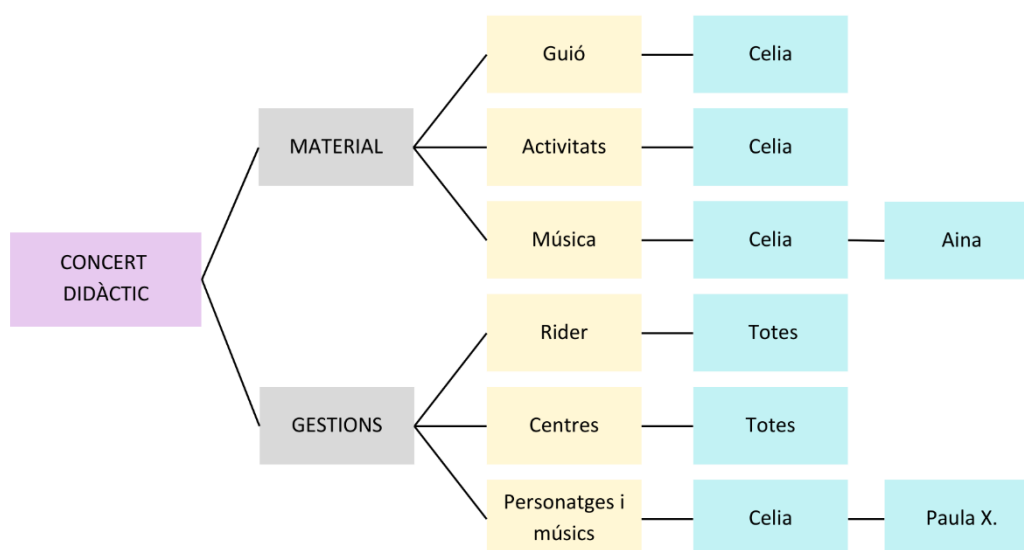
Un dels blocs de continguts de l'assignatura de didàctica VII-VIII, inclosa en el pla d'estudis del Grau de Pedagogia Musical del CSMIB, és la creació d'un projecte musical en grup. Per tant, aprofitant que aquest any havia de fer el treball de final d'estudis i que volia dur a terme un treball més pràctic que teòric, vaig aprofitar l'ocasió per a incloure el projecte musical de l'assignatura de didàctica VII-VIII dins del meu TFE.

La concreció del projecte musical la vaig fer amb les meues companyes de didàctica VII-VIII: Aina Tramulles, Paula Bolivar i Paula Xamena. Entre totes, vàrem decidir que volíem fer un concert pedagògic que tractara diferents reptes socials que es pot trobar qualsevol infant tant dins com fora de l'aula.

Una vegada concretat el projecte, realitzarem un organigrama amb l'objectiu de dividir les diferents tasques que comporta l'elaboració d'un projecte com aquest. En aquest punt, cal assenyalar que, com que el concert didàctic seria una part del meu TFE, la meua principal funció era liderar l'equip de feina i elaborar la majoria dels recursos necessaris per a poder posar en pràctica l'esdeveniment musical: guió, arranjaments, activitats, etc., però sempre amb l'ajuda necessària per part de les meues companyes.

És per això que, algunes tasques, encara que les liderava jo, no les vaig fer jo tota sola. Per exemple, en la part musical, la majoria dels arranjaments els vaig fer jo, però la cançó principal del concert la va fer Aina Tramulles. Aspectes com aquest, es concreten en el següent subapartat d'aquest treball.

II·lustració 1. Organigrama del projecte

Font: elaboració pròpia

Finalment, amb l'estructura d'organització interna ja establerta, es va dissenyar un cronograma amb l'objectiu de planificar i gestionar les diferents tasques a realitzar dins d'un període de temps concret.

4.2. Elaboració del concert didàctic

4.2.1. Fase 1: Creació del guió

La primera fase d'elaboració de material per al projecte fou l'escriptura d'un guió en format teatral que tractara els següents temes socials: masclisme, racisme, desigualtat econòmica, estereotips, por escènica i infravaloració de les arts.

Entre les meues companyes i jo, vàrem decidir escollir aquestes problemàtiques perquèensem que són reptes socials que ens trobem en el nostre dia a dia i que hem d'afrontar com a societat. Per tant, el fet de visibilitzar aquestes situacions, permet que els nins/es puguin sentir-se identificats i, dins del possible, adoptar eines per fer-hi front.

Una vegada escollit el fil conductor del guió, vaig procedir a l'escriptura d'aquest, on vaig haver de tenir presents diferents aspectes com els que expose a continuació.

En primer lloc, havia de tenir en compte que, segurament, el guió es duria a la pràctica pels mateixos alumnes de pedagogia. És a dir, en cas de no trobar participants externs que volguessin participar, els meus companys, companyes i jo, hauríem d'interpretar els diferents personatges de la història. Açò suposava un problema, ja que tal com es pot observar als passadissos del conservatori, la majoria de l'alumnat va sempre atabalat per les hores d'estudi que han de dedicar a l'instrument i a les diferents assignatures, per projectes musicals personals, perquè compaginen estudis amb feines, etc. Per tant, era important que la llargària del text del guió no fora excessiva, ja que s'havia de memoritzar i, aquest fet, implicava un estudi personal en hores lliures de forma desinteressada.

El fil conductor del guió em facilitava la resolució d'aquesta problemàtica, ja que, en un principi, al concert es plantejaven sis reptes socials. Per tant, el fet de dividir el concert en sis escenes principals, on en cadascuna d'elles s'exposava una problemàtica, i on en cadascuna d'elles el personatge principal era una persona diferent en interacció amb personatges secundaris, m'ajudava a fer que el text a memoritzar per cada actor o actriu no fos excessivament llarg.

En segon lloc, vaig haver de plantejar-me a quina estructura volia que s'ajustara l'obra. En aquest punt, a les sis escenes principals, que corresponien al desenvolupament del text, vaig decidir afegir una introducció i una conclusió. En la introducció, en Damià, personatge principal, explicava que havia d'ajudar als seus amics i amigues, posant en context cadascuna de les escenes que anaven a succeir durant el desenvolupament de l'obra. I, en la conclusió, els personatges principals de cada escena, llançaven una reflexió relacionada amb la seua història i exposaven que històries com les seves, hi ha cada dia al món i, és per això que, no podem quedar-nos aturats.

En tercer lloc, respecte al vocabulari empleat, havia de ser fàcil, però sense deixar de tenir un rerefons. És a dir, les paraules empleades s'havien d'apropar al llenguatge quotidià dels nins i nines, però sense arribar a infantilitzar el guió i sense restar-li importància al missatge principal i reflexiu de cada escena.

En quart lloc, un altre aspecte a tenir en compte fou la durada del text complet. Les meues companyes i jo volíem que el concert durara una hora en total, ja que aquest interval de temps, a banda de les raons exposades anteriorment, és l'equivalent a una sessió de qualsevol matèria. Per tant, vaig considerar que la duració del text havia de ser d'uns 30-40 minuts.

Com que al guió hi havia 8 escenes en total (introducció + 6 reptes socials + conclusió), vaig calcular que, en matèria de text, cada escena havia de tenir una duració no superior a 5 minuts, per a així donar espai i temps a la música i a les intervencions.

Encara que en un primer moment semblava una tasca fàcil, no ho fou tant, ja que, quan estava escrivint una escena, no pensava en els minuts, sinó en redactar la història que la imaginació anava creant. És per això que, de vegades, quan acabava d'escriure una escena, és quan m'adonava que havia excedit la llargària indicada. En aquest punt, el que vaig fer en un primer moment, fou compensar temps entre històries. És a dir, si una escena m'havia ocupat 6 minuts de text, intentava que la següent no durara més de 4 minuts.

Tot aquest procés d'escriptura del guió, el vaig iniciar dia 27/10/2022 i el vaig acabar dia 12/12/2022, data en la qual el vaig compartir amb les meues companyes i amb el docent de l'assignatura de didàctica, per rebre un feedback i fer modificacions en cas necessari.

El feedback rebut per part de les meues companyes fou positiu. Però, així i tot, vaig trobar que el format final del guió incloïa massa text. Per aquesta raó, durant el mes de gener, vaig decidir fer una segona lectura, reduint text i esborrant idees que es repetien.

El text resultant fou el següent:

Taula 8. Estructura detallada del guió

ACTE	ESCENA	PERSONATGES	DURACIÓ
1	I: Reflexió inicial	Principals: Damià	5:30 min.
		Secundaris: Aina, Àngela, Eva, Yannick i Paula X	
2	I: Por escènica	Principals: Aina	3:20 min.
		Secundaris: Damià	
	II: El somni de ser escriptora	Principals: Àngela	3:10 min.
		Secundaris: Lluís i Damià	
	III: La música és important?	Principals: Eva	5:55 min.
		Secundaris: Mireia, Rosita i Damià	
	IV: El color de la pell	Principals: Paula B.	3:15 min.
		Secundaris: Damià	
V: El somni de ser ballarí	Principals: Yannick	3:20 min.	
	Secundaris: Damià i Rosita		
VI: Problemes econòmics	Principals: Paula X.	2:50 min.	
	Secundaris: Damià i Rosita		
3	I: Reflexió final	Principals: Damià, Aina, Àngela, Eva, Paula B., Yannick, Paula X.	4:30 min.
DURACIÓ TOTAL 31:50 min.			

Font: elaboració pròpia

4.2.2. Fase 2: Arranjaments

Amb el guió ja creat, la segona passa fou crear els arranjaments. En aquest punt, cal destacar que, part de la música, es va pensar i enllaçar durant l'elaboració del guió. Altra, en canvi, es va incloure després.

Els arranjaments foren creats per a dues principals agrupacions: cor i instrumental.

Per una banda, respecte a la primera agrupació, com que tot l'alumnat de pedagogia cursa l'assignatura de Cor, amb el previ avís a la professora de l'assignatura, Eulàlia Salbanyà, decidirem adaptar peces per a aquest conjunt, ja que, el fet de coincidir tots/es en horari, facilitava l'assaig de les peces.

D'entre les peces arranjades, destacar *Bohemian Rhapsody* de Queen. Aquesta cançó fou escrita l'any 1975 i presenta una estructura inusual, similar a una rapsòdia clàssica, ja que no té tornada i es divideix en sis seccions: introducció *a cappella*, balada, solo de guitarra, segment operístic, secció de rock i coda que reprèn el tempo i la tonalitat de la balada introductòria. Per tant, vaig decidir aprofitar l'estructura d'aquesta cançó per a enllaçar-ho amb les sis escenes principals del concert didàctic. És a dir, en el moment d'arranjar aquesta peça, la vaig dividir en 6 parts, seguint les seccions mencionades anteriorment, i vaig canviar la lletra de cada part fent-la coincidir amb cadascun dels sis reptes socials que es tracten a l'obra teatral. De forma que, en finalitzar cada escena, el cor canta una secció de *Bohemian Rhapsody*, on la lletra fa referència al tema de l'escena en qüestió.

Per altra banda, pel que fa als arranjaments instrumentals, foren creats a partir dels instruments disponibles. És a dir, abans de crear les partitures, vaig demanar als nostres companys i companyes de pedagogia qui volia i/o podia participar i quin era el seu instrument principal. I, a partir de les respostes obtingudes, elaborarem els arranjaments adaptant-los als mitjans disponibles.

Cal assenyalar que algunes peces s'arranjaren pensant en la intervenció didàctica que es pretenia fer. Per exemple, en *Sweet child o' mine*, l'objectiu és identificar auditivament els diferents instruments que participen en la interpretació. Per tant, l'arranjament es va adaptar perquè els instruments anassin incorporant-se d'un en un, donant així espai i temps a l'alumnat perquè pogués identificar els diferents instruments mitjançant gestos.

Finalment, cal exposar que, amb l'objectiu de repartir una mica el volum de feina, distribuïrem els arranjaments de la següent manera:

Taula 9. Arranjaments musicals del concert didàctic: *I si mirem al nostre voltant...?*

ACTE	ESCENA	CANÇÓ	AGRUPACIÓ	DURACIÓ	RESPONSABLE
1 i 3	I	Tots els moments	Cantant, piano, flauta i saxo	3 min.	Aina
2	I	Tanca els ulls - Txarango	Piano, clarinet i percussió	1 min.	Celia
		Bohemian Rhapsody (fins 0:55) - Queen	Cor i piano	55 seg.	Celia
	II	Bohemian Rhapsody (0:55 - 1:50) - Queen	Cor i piano	55 seg.	Celia
	III	Sweet chill o' mine - Guns N' Roses	Piano, baix, flauta, saxo i clarinet	1:30 min.	Celia
		Mix Queen	Piano, flautes dolces, carrillons i bateria.	3:27 min.	Celia
		La síncopa - M.A Rigo i Y. Wilken	Cor, piano, baix, percussió, saxo i flauta	1:43 min.	-
		I want to break free – Queen	Piano, baix, percussió i saxo	50 seg.	Celia
		Bohemian Rhapsody (1:50 - 3:05) - Queen	Cor i piano	1:15 min.	Celia i Paula X.
	IV	La dama de Mallorca	Cor, piano, baix, percussió, saxo i flauta	2 min.	Totes
		Bohemian Rhapsody (3:05 - 4:10) - Queen	Cor i piano	1:05 min.	Celia i Paula X.
	V	Ballem!	Cor i piano	1 min.	Aina
		Bohemian Rhapsody (4:10 - 4:57) - Queen	Cor i piano	47 seg.	Celia i Paula B.
	VI	Don't worry, be happy! - Bobby McFerrin	Piano, baix, flauta, clarinet, saxo i percussió	2 min.	Celia
		Bohemian Rhapsody (4:57 - final) - Queen	Cor i piano	1:03 min.	Paula B. i Celia

Font: elaboració pròpia

Tal com es pot observar a la *Taula 9*, es va anotar la duració de cada peça instrumental per a, així, sumar-ho als minuts del text, i tenir una previsió de la duració total del concert.

4.2.3. Fase 3: Elaboració de les activitats

Un concert didàctic és un espectacle que ha de tenir en compte a qui va dirigit (Neuman, 2004). És per això que, en l'elaboració de les diferents activitats, es va prendre com a base les característiques del públic: infants d'entre 9 i 12 anys de diferents centres d'educació primària.

El fet que els infants tingueren edats diferents i vingueren de diferents centres, comportava que els continguts i les competències musicals adquirides per l'alumnat no fossin totalment homogènies. Per aquesta mateixa raó, s'elaboraren activitats a l'abast dels diferents nivells.

A més, com que un dels objectius del concert didàctic és que els nins i nines no siguin oients passius, sinó que participen de forma activa, vaig decidir associar una activitat per a cada cançó, sense elaborar-les en profunditat.

D'aquesta manera, amb l'estructura de les activitats elaborada, es repartiren entre els diferents membres de l'equip de feina de didàctica VII-VIII. D'aquesta forma, cadascuna de nosaltres s'havia d'encarregar de donar-li forma a l'activitat o les activitats assignades: pensant i definint moviments, redactant una proposta, gravant veus, fent un vídeo, etc.

Taula 10. Activitats concert didàctic

ACTE	ESCENA	ACTIVITAT	RESPONSABLE PER DEFINIR L'ACTIVITAT
1 i 3	I	Tots els moments	Aina
2	I	Vencem la por escènica!	Celia
		Tanca els ulls	Celia
		Bohemian Rhapsody 1	Totes
	II	Reflexions per encoratjar a la nina escriptora	Paula X.
		Bohemian Rhapsody 2	Totes
	III	Sweet child o' mine	Celia
		Mix Queen	Celia
		Síncopa	Celia
		I want to break free	Celia
		La música és important?	Paula X. i Paula B.
		Bohemian Rhapsody 3	Totes
	IV	La dama de Mallorca	Celia, Paula B. i Paula X.
		Bohemian Rhapsody 4	Totes
	V	Ballem!	Totes
		Bohemian Rhapsody 5	Totes
VI	Don't worry, be happy!	Celia	
	Bohemian Rhapsody 6	Totes	

Font: elaboració pròpia

Cal assenyalar que, a més, en el disseny de les activitats, vaig establir uns objectius, sabers bàsics i competències per a cada intervenció. De forma que, cada activitat, està fonamentada amb elements curriculars del Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

Taula 11. Descripció de l'activitat: *Tots els moments*

<i>Tots els moments</i>		
Activitat i objectiu	Cantar una cançó amb valor educatiu i social	
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres i estils, a partir de la recepció activa.
	Educació en valors	1. Generar una actitud reflexiva sobre aquest tema
Sabers bàsics	Música	Bloc A. Recepció i anàlisi - Propostes artístiques produïdes per creadores locals
		Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral El pensament crític i ètic - La identitat personal. - La gestió de les emocions i els sentiments. - L'autoestima.
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - Fonaments de la vida en societat. L'empatia amb la resta.

Font: elaboració pròpia

Taula 12. Descripció de l'activitat: *Vencem la por escènica!*

<i>Vencem la por escènica!</i>	
Activitat i objectiu	Treballar la por escènica ajudant al personatge principal de l'escena.
Competències específiques d'educació en valors	4. Desenvolupar l'autoestima i l'empatia, identificant i gestionant emocions i sentiments propis, i reconeixent i valorant els dels altres, per adoptar una actitud fundada en l'estima de si mateix i dels altres.
Sabers bàsics d'educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - El pensament crític - La gestió de les emocions i els sentiments. L'autoestima. - L'ètica com a guia de les nostres accions.
	Bloc B. Societat, justícia i democràcia - L'empatia amb la resta

Font: elaboració pròpia

Taula 13. Descripció de l'activitat: *Tanca els ulls*

<i>Tanca els ulls</i>	
Activitat i objectiu	Aplaudir de forma guiada interpretant dinàmiques i matisos.
Competències específiques musicals	3. Experimentar amb les possibilitats del so i el cos
Sabers bàsics musicals	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - El so i les seves qualitats - Pràctica corporal: interpretació

Font: elaboració pròpia

Taula 14. Descripció de l'activitat: *Bohemian Rhapsody 1*

<i>Bohemian Rhapsody 1</i>		
Activitat i objectiu	Cantar una adaptació d'una cançó coneguda la qual té com a missatge la superació de la por escènica.	
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques, a partir de la recepció activa, per desenvolupar el respecte per la diversitat.
	Educació en valors	4. Desenvolupar l'autoestima i l'empatia, identificant i gestionant emocions i sentiments propis, i reconeixent i valorant els dels altres, per adoptar una actitud fundada en l'estima de si mateix i dels altres.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - La gestió de les emocions i els sentiments. L'autoestima.
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - L'empatia amb la resta

Font: elaboració pròpia

Taula 15. Descripció de l'activitat: *reflexions per encoratjar a la nina escriptora*

Reflexions per encoratjar a la nina escriptora		
Activitat i objectiu		Expressar de forma escrita idees per encoratjar al personatge principal de l'escena
Competències específiques	Educació en valors	2. Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius al gènere, contribuint a generar una convivència no sexista i compromesa amb l'assoliment de l'efectiva igualtat, a partir del coneixement i anàlisi de la situació secular de desigualtat entre dones i homes.
	Llengua catalana	5. Produir textos escrits, amb correcció gramatical i ortogràfica bàsiques per donar resposta a demandes comunicatives concretes.
Sabers bàsics d'educació en valors	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia personal - El pensament crític i ètic - Igualtat i diferència entre les persones. - L'ètica com a guia de les nostres accions
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - L'empatia amb la resta - La igualtat i corresponsabilitat entre dones i homes. La conducta no sexista.
	Llengua catalana	Bloc B. Comunicació: - Producció escrita: convencions del codi escrit i ortografia reglada bàsica. Coherència i cohesió textual.

Font: elaboració pròpia

Taula 16. Descripció de l'activitat: *Bohemian Rhapsody 2*

<i>Bohemian Rhapsody 2</i>		
Activitat i objectiu		Cantar una adaptació d'una cançó coneguda, transmetent la importància de la igualtat de gènere.
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques, a partir de la recepció activa, per desenvolupar el respecte per la diversitat.
	Educació en valors	2. Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius al gènere, contribuint a generar una convivència no sexista i compromesa amb l'assoliment de l'efectiva igualtat, a partir del coneixement i anàlisi de la situació secular de desigualtat entre dones i homes.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia personal - El pensament crític i ètic - Igualtat i diferència entre les persones.
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - L'empatia amb la resta - La igualtat i corresponsabilitat entre dones i homes. La conducta no sexista.

Font: elaboració pròpia

Taula 17. Descripció de l'activitat: *Sweet child o' mine*

<i>Sweet child o' mine</i>	
Activitat i objectiu	Identificar instruments mitjançant diferents gestos corporals (un per a cada instrument)
Competències específiques musicals	3. Expressar i comunicar idees, utilitzant les possibilitats expressives del cos.
Sabers bàsics musicals	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Identificació visual i auditiva - Els instruments musicals

Font: elaboració pròpia

Taula 18. Descripció de l'activitat: *Mix Queen*

<i>Mix Queen</i>	
Activitat i objectiu	Interpretar diferents instruments i percutir corporalment identificant el canvi de cançó.
Competències específiques	3. Expressar i comunicar amb les possibilitats del so, utilitzant instruments i el cos.
Sabers bàsics	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - El tempo.- Pràctica instrumental i corporal: interpretació.- Llenguatge musical: aplicació de conceptes bàsics en la interpretació.

Font: elaboració pròpia

Taula 19. Descripció de l'activitat: *Síncopa*

<i>Síncopa</i>	
Activitat i objectiu	Cantar i fer percussió corporal per treballar la síncopa i la duració de les diferents figures musicals. https://youtu.be/O3bddHHbWZw
Competències específiques musicals	1. Descobrir propostes artístiques a través de la recepció activa. 3. Expressar i comunicar amb les possibilitats del so i el cos.
Sabers bàsics musicals	Bloc A. Recepció i anàlisi - Propostes artístiques produïdes per creadors locals. Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal i corporal: interpretació.- Llenguatge musical: aplicació de conceptes bàsics en la interpretació.

Font: elaboració pròpia

Taula 20. Descripció de l'activitat: *I want to break free*

<i>I want to break free</i>	
Activitat i objectiu	Marcar la pulsació
Competències específiques musicals	3. Experimentar amb les possibilitats del so i del cos
Sabers bàsics musicals	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - El tempo

Font: elaboració pròpia

Taula 21. Descripció de l'activitat: *La música és important?*

Debat: La música és important?		
Activitat i objectiu		Expressar de forma oral sabers, idees i opinions al voltant de la importància de la música.
Competències específiques	Educació en valors	1. Deliberar i argumentar sobre problemes de caràcter ètic referits a si mateix i al seu entorn, generant una actitud reflexiva sobre aquest tema, per promoure l'autoconeixement i l'autonomia moral.
		2. Actuar i interactuar amb valors ètics, reconeixent la seva importància per a la vida individual i col·lectiva, i aplicant-los de manera efectiva i argumentada en diferents contextos per promoure una convivència justa, respectuosa i pacífica.
		4. Desenvolupar l'autoestima i l'empatia.
	Llengua catalana	3. Produir textos orals amb coherència, claredat, correcció i registre adequats per a expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals; i participar amb autonomia i una actitud cooperativa i empàtica en interaccions orals variades.
Sabers bàsics	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - El pensament crític i ètic - La naturalesa humana i la identitat personal. Igualtat i diferència entre les persones. - L'autoestima.
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - Les virtuts del diàleg i les normes de l'argumentació. Fonaments de la vida en societat. - L'empatia amb la resta.
	Llengua catalana	Bloc B. Comunicació - Interacció oral: interacció oral adequada en contextos formals i informals, escolta activa, assertivitat, resolució dialogada de conflictes i cortesia lingüística. L'expressió i escolta empàtica de necessitats, vivències i emocions pròpies i alienes.

Font: elaboració pròpia

Taula 22. Descripció de l'activitat: *Bohemian Rhapsody 3*

<i>Bohemian Rhapsody 3</i>		
Activitat i objectiu		Cantar una adaptació d'una cançó coneguda, transmetent la importància de les arts.
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques, a partir de la recepció activa, per desenvolupar el respecte per la diversitat.
	Educació en valors	1. Generar una actitud reflexiva sobre aquest tema, promovent l'autoconeixement i l'autonomia moral.
		2. Actuar i interactuar amb valors ètics, reconeixent la seva importància per a la vida individual i col·lectiva, i promovent una convivència justa, respectuosa i pacífica.
		4. Desenvolupar l'autoestima i l'empatia.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - El pensament crític i ètic - La naturalesa humana i la identitat personal. Igualtat i diferència entre les persones. - L'autoestima.
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - Fonaments de la vida en societat. L'empatia amb la resta.

Font: elaboració pròpia

Taula 23. Descripció de l'activitat: *La dama de Mallorca*

<i>La dama de Mallorca</i>	
Activitat i objectiu	Cantar una cançó tradicional de les Illes Balears a la vegada que s'executa una percussió corporal preestablerta. https://youtu.be/crNJ2W5JOfY
Competències específiques musicals	1. Descobrir propostes artístiques de diferents èpoques a través de la recepció activa.
	3. Expressar i comunicar amb les possibilitats del so i el cos.
Continguts específics musicals	Bloc A. Recepció i anàlisi - Propostes artístiques de diferents èpoques produïdes per creadors regionals.
	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal i corporal: interpretació.

Font: elaboració pròpia

Taula 24. Descripció de l'activitat: *Bohemian Rhapsody 4*

<i>Bohemian Rhapsody 4</i>		
Activitat i objectiu		Cantar una adaptació d'una cançó coneguda, la qual exposa el racisme com a repte social.
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques, a partir de la recepció activa, per desenvolupar el respecte per la diversitat.
	Educació en valors	2. Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius a les identitats culturals, analitzant des d'un punt de vista ètic qüestions relacionades amb la desigualtat, el fet multicultural, la diversitat humana i els fenòmens migratoris.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - El pensament crític i ètic - Igualtat i diferència entre les persones
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - Fonaments de la vida en societat. L'empatia amb la resta. - El respecte per les minories i les identitats culturals. - La cultura de pau i no violència.

Font: elaboració pròpia

Taula 25. Descripció de l'activitat: *Ballem!*

<i>Ballem!</i>		
Activitat i objectiu		Moure el cos de forma lliure adaptant-se al caràcter de la música, ajudant al protagonista principal de l'escena a enfrontar-se als estereotips socials.
Competències específiques	Música	3. Expressar i comunicar de manera creativa idees, sentiments i emocions, experimentant amb les possibilitats del cos.
	Educació en valors	2. Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius al respecte, analitzant des d'un punt de vista ètic qüestions relacionades amb la diversitat humana.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica corporal: experimentació, exploració creativa a partir de les seves possibilitats expressives. - El cos i les seves possibilitats motrius i creatives: interès per l'experimentació i l'exploració a través d'execucions individuals i grupals vinculades amb el moviment, la dansa, la dramatització i la representació teatral com a mitjans d'expressió i diversió
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - El pensament crític i ètic - La naturalesa humana i la identitat personal. Igualtat i diferència entre les persones. - L'autoestima
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - Fonaments de la vida en societat. L'empatia amb la resta.

Font: elaboració pròpia

Taula 26. Descripció de l'activitat: *Bohemian Rhapsody 5*

<i>Bohemian Rhapsody 5</i>		
Activitat i objectiu		Cantar una adaptació d'una cançó coneguda, tractant el tema dels estereotips socials.
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques, a partir de la recepció activa, per desenvolupar el respecte per la diversitat.
	Educació en valors	2. Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius al respecte, analitzant des d'un punt de vista ètic qüestions relacionades amb la diversitat humana.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc A. Autoconeixement i autonomia moral - El pensament crític i ètic - La naturalesa humana i la identitat personal. Igualtat i diferència entre les persones. - L'autoestima
		Bloc B. Societat, justícia i democràcia - Fonaments de la vida en societat. L'empatia amb la resta.

Font: elaboració pròpia

Taula 27. Descripció de l'activitat: *Don't worry, be happy!*

<i>Don't worry, be happy!</i>	
Activitat i objectiu	Marcar el ritme de swing
Competències específiques musicals	1. Descobrir propostes artístiques de diferents gèneres a partir de la recepció activa.
	3. Expressar i comunicar amb les possibilitats del so i el cos.
Sabers bàsics	D. Música i arts escèniques i performatives - Estructures rítmiques - Pràctica corporal: interpretació a partir de les seves possibilitats sonores i expressives. - Llenguatges musicals: aplicació de conceptes bàsics en la interpretació.

Font: elaboració pròpia

Taula 28. Descripció de l'activitat: *Bohemian Rhapsody 6*

<i>Bohemian Rhapsody 6</i>		Responsable: Totes
Activitat i objectiu		Cantar una adaptació d'una cançó coneguda, tractant el tema dels problemes econòmics.
Competències específiques	Música	1. Descobrir propostes artístiques, a partir de la recepció activa, per desenvolupar el respecte per la diversitat.
	Educació en valors	2. Reflexionar i assumir un compromís actiu i crític amb valors relatius a la solidaritat, analitzant des d'un punt de vista ètic qüestions relacionades amb la desigualtat i la pobresa.
Sabers bàsics	Música	Bloc D. Música i arts escèniques i performatives - Pràctica vocal: interpretació
	Educació en valors	Bloc B. Societat, justícia i democràcia - L'empatia amb la resta. - La desigualtat econòmica. La pobresa.

Font: elaboració pròpia

Totes aquestes intervencions són les que es duen a terme el dia del concert. La major part d'elles es treballen prèviament a les aules, en coordinació amb els mestres de música dels diferents centres participants. Aquest aspecte s'explica en més profunditat a l'apartat 4.3.4.

4.3. Posada en pràctica del concert didàctic

4.3.1. Comunicació

El públic és part imprescindible del projecte, ja que, així com s'exposava al marc teòric, un concert didàctic és un espai on educadors, públic i músics tenen diferents rols però amb el mateix valor (Henstcke, 2009).

Per tant, la primera passa en la posada en pràctica fou cercar centres educatius que volguessin participar en aquest projecte. És per això que, mitjançant vincles personals, contactarem amb les següents escoles: Es Pil·larí, Corpus Christie, Son Serra i Puig de na Fàtima. D'entre totes elles, l'única que no van poder acceptar l'oferta per incompatibilitat d'activitats fou Son Serra. Totes les altres acceptaren participar-hi.

En aquest punt, cal assenyalar que, per tal de repartir el volum de feina, la tasca de contactar i coordinar amb els diferents centres educatius que decidiren participar-hi, es va repartir entre les membres de l'equip de feina, de forma que cadascuna de nosaltres s'encarregava d'un centre:

Taula 29. Relació entre els centres educatius i l'equip de feina

CENTRE EDUCATIU	RESPONSABLE	PERSONA DE CONTACTE
CEIP Es Pil·larí	Celia González Llopis	Susana Gilmartín
CEIP Puig de na Fàtima	Aina Tramullas	Nando
Corpus Christie	Paula Xamena	Nuria Molpeceres

Font: elaboració pròpia

Tot aquest procés de comunicació, publicitat i coordinació amb els centres es va fer de manera formal: amb un document informatiu (Annex 1), explicant de forma personal en què consistia el projecte i com havien de contribuir els docents de música i el seu alumnat des de les diferents escoles, resolent dubtes que anaven sorgint durant el procés, etc.

4.3.2. Actors, actrius i músics

La col·laboració dels nostres companys i companyes era indispensable per a poder començar amb els assajos.

La part dels músics estava coberta des d'un primer moment, ja que, tal com s'ha mencionat anteriorment, pel desembre, en el moment de fer els arranjaments, demanarem a l'alumnat de pedagogia del CSMIB qui podia i/o volia participar, per a així adaptar els arranjaments als instruments disponibles.

Per tant, el que realment necessitàvem trobar per a la posada en pràctica d'aquest projecte, eren actors i actrius. En aquest punt, el que en un principi va semblar una solució a un problema, es va convertir en altre problema. És a dir, així com he explicat a l'apartat 4.2.1, el fet de crear un guió amb 7 personatges principals i altres de secundaris, em facilitava que el text a memoritzar pels diferents actors i actrius no fos excessivament llarg; però en la posada en pràctica, davant la dificultat per trobar

intèrprets, em vaig adonar que aquest fet provocava la necessitat de trobar un gran nombre de persones que es volguessin implicar en el projecte.

Ho intentarem de diferents maneres. En primer lloc, férem un cartell informatiu per a l'alumnat del CSMIB i de l'ESADIB on oferíem la convalidació d'1 crèdit d'optatiu a canvi de participar com a personatges principals. Aquest cartell es va publicitar per les xarxes socials i per diferents grups de what's app, però, malauradament, no vàrem obtenir cap resposta.

És per això que, en segon lloc, vàrem decidir convèncer a tots els nostres companys i companyes de pedagogia perquè participassin en el projecte fent d'actors i d'actrius. No fou una tasca fàcil, però mitjançant arguments com: la convalidació de crèdits, la curta llargària dels papers principals, la cohesió de grup... tots i totes varen decidir acceptar.

En aquest punt, cal destacar que, com que cap de nosaltres disposa de recursos teatrals, dins del possible, l'assignació dels diferents personatges es va fer tenint en compte la personalitat de les persones participants, evitant així representacions forçades.

4.3.3. Assajos

L'organització dels assajos es va fer tenint en compte els horaris i la disponibilitat dels diferents agents implicats en el projecte: actors, actrius, músics i grup de feina del projecte.

Trobar espais disponibles dins els diferents horaris on poguéssim coincidir tots i totes fou una tasca complicada. Per això, amb l'objectiu de facilitar l'organització, el grup de feina del projecte va decidir demanar l'horari personal a cadascun dels agents implicats, per a així, establir plans d'assajos per escenes.

Els diferents assajos que es varen dur a terme amb la versió del guió creada des d'un primer moment, foren els següents:

Taula 30. Assajos del concert didàctic (primera versió del guió)

DIA	HORA	ACTE	ESCENA	CANÇONS	PARTICIPANTS
23 març	10 – 10:20	2	3	cap	Eva, Mireia, Rosita i Damià
	10:20 – 10:40	2	2	cap	Àngela, Lluís i Damià
	10:40 – 11	2	5	cap	Yannick, Rosita i Damià
	11 – 12:30	2	1, 4 i 6	cap	Paula X., Paula B., Aina i Celia
3		1			
30 març	10 – 13	2	3 i 5	Instrumentals	Tots i totes
3 d'abril	9 – 12	Cap	cap	Cor	Damià, Miquel Àngel, Paula X., Paula B., Cèlia, Lluís, Eva, Rosita
	12-13			instrumentals	
4 d'abril	9 – 10:30	<i>(warm up)</i>			Damià, Yannick, Miquel Àngel, Paula X., Paula B., Aina, Cèlia, Rosita, Lluís, Eva
	10:30 – 12	2	1,2,3 i 4	Cap	
	12 – 13	Cap	cap	Cor	
5 d'abril	9 – 13	1	1	Cor i instrumentals	Damià, Yannick, Paula X., Paula B., Aina, Cèlia, Rosita, Lluís
		2	1,2,5 i 6		
		3	1		
20 d'abril	9 – 13	2	1,3,5 i 6	cor i instrumentals	Tots i totes

Font: elaboració pròpia

Per diferents motius que exposaré al següent subapartat, a partir de l'assaig de dia 20 d'abril, decidirem modificar i adaptar el guió; posant-lo en pràctica durant els assajos restants:

Taula 31. Assajos del concert didàctic (segona versió del guió)

DIA	HORA	ACTE	ESCENA	CANÇONS	PARTICIPANTS
24 d'abril	12 – 13:30h	2	Totes	Cor i instrumentals	Tots/es
27 d'abril	9:30 – 13h	2	Totes	Cor i instrumentals	Tots/es
2 de maig	8-10h	1 i 2	Totes	Cor i instrumentals	Tots/es
	15:30 – 17h	2	4 i 5	Cap	Celia, Aina, Paula X., Paula B., Rosita i Yannick.

Font: elaboració pròpia

Il·lustració 2. Fotos dels assajos

Font: elaboració pròpia

4.3.4. Modificacions

Durant la realització dels assajos, el material elaborat per al concert didàctic s'anava modificant i adaptant per diferents motius.

En primer lloc, em vaig adonar que la visualització d'algunes idees difereix del procés imaginatiu. És a dir, quan vaig escriure el guió, al text, de vegades recalrava certes idees pensant-me que si no ho feia així no s'entendria; en canvi, quan vaig veure als actors/actrius interpretar-ho, em vaig adonar que realment no calen tantes paraules per a transmetre una idea.

En segon lloc, malgrat haver cronometrat el text i la música de cada escena, durant els assajos ens adonarem que la duració total del concert excedia considerablement el temps preestablert; ja que no havia tingut en compte aspectes com el ritme de discurs dels actors/actrius, l'expressió, els moviments, les interaccions, etc. Factors que no es poden calcular fins que el guió no es posa en pràctica.

En tercer lloc, la dimensió del projecte en relació amb el temps disponible també va actuar en la nostra contra. Un concert didàctic és un projecte ambiciós que, encaixant-lo dins hores lectives i dins determinades assignatures, hauria de tenir una durada d'un curs escolar. Però, per diferents motius, començarem a assajar un 23 de març, la qual cosa suposava que sols teníem 40 dies naturals per a assajar tant la part musical com teatral del concert, amb unes vacances de Pasqua pel mig, amb horaris diferents, i amb estrès pel final de curs.

En quart lloc, com tot procés educatiu, el guió necessitava un temps de revisió i reflexió a l'aula amb el qual, per falta de temps, no havíem comptat i, per tant, era necessari fer algunes modificacions.

Davant totes aquestes circumstàncies i veient que l'assaig de dia 20 d'abril no s'ajustava a les expectatives esperades, a tan sols 13 dies de l'estrena, amb l'ajuda i supervisió de Guillermo Calvillo, docent substitut de didàctica VII-VIII, decidirem modificar i adaptar el guió per facilitar les diferents tasques i poder oferir un concert que reflectara tota la feina feta.

En aquest punt, agrair l'ajuda al professorat del CSMIB: Eulàlia Salbanyà, Margalida Furió i, en especial, Guillermo Calvillo, ja que sense l'ajuda de tots tres, no hagués estat possible.

Les modificacions introduïdes a nivell de guió foren les següents:

Taula 32. Modificacions del guió del concert didàctic

ACTE	ESCENA	MODIFICACIONS
1 i 3	1	Eliminarem al personatge principal, en Damià; canviant-ho per una introducció i una conclusió general, reflexiva, curta i llegida.
2	I. Por escènica	Cap
	II. El somni de ser escriptora	Canviarem els rols dels personatges per a així donar visibilitat a les dones compositores.
	III. La música és important?	Reduirem el guió, eliminant personatges secundaris i unint la música amb un fil conductor que establia n'Eva, personatge principal d'aquesta escena.
	IV. El color de la pell	Eliminada totalment
	V. El somni de ser ballarí	Reducció del guió
	VI. Problemes econòmics	Reducció del guió i canvi d'enfocament

Font: elaboració pròpia

A més, seguint les reflexions i aportacions introduïdes per Guillermo Calvillo, també férem un canvi a l'enfocament del guió. En lloc de mostrar situacions injustes que, en el fons, mostraven uns rols amb uns codis actitudinals esbiaixats en l'àmbit identitari, posicionant a les víctimes en un context de revictimització; enfocarem els canvis cap a una perspectiva més constructiva i actual, mostrant: realitats d'identitats que existeixen en el nostre dia a dia, la recerca de compositores oblidades, l'art sense biaixos identitaris (gènere o color de pell), la interacció amb objectes amb independència de la identitat, etc. En definitiva, reconduïrem l'educació en valors a través de la importància de la música, contribuint així a la millora de la societat i a l'educació dels infants.

Cal destacar que intentàrem que tots aquests canvis aportats s'estructuraren sobre el guió original, sense diferir massa, ja que els actors i actrius sols disposaven de 10 dies per a interioritzar les noves modificacions. És per això, que en línies generals el que férem fou reduir les escenes i, els canvis que aportarem quant a text, encara que capgiraren la forma de mostrar les escenes, foren puntuals, breus i contextualitzats.

Aquest guió s'adjunta a l'Annex 2 d'aquest treball.

Respecte a la música, el nivell dels arranjaments musicals era fàcilment accessible per als intèrprets, per tant, com que el principal objectiu del concert didàctic era la música i les activitats relacionades amb cada cançó, decidirem mantenir totes les peces excepte la part 4 de *Bohemian Rhapsody*, ja que necessitàvem més temps per assajar-la i, pels motius exposats, no comptàvem amb aquest element.

Cal destacar també que, per compensar que havíem eliminat l'escena del racisme (IV), decidirem canviar la peça de *I want to break free* de l'escena III per la peça *Time* de per visibilitzar a la cantautora Kelsey Lu. Aquesta peça la va interpretar Guillermo Calvillo mitjançant un *looper*.

A més, la *Dama de Mallorca*, que en un principi també corresponia a l'escena IV, la recontextualitzarem dins l'escena II per poder-la interpretar.

Les partitures s'adjunten a l'annex 3 d'aquest treball, excepte *La síncopa* per motius d'autoria.

En definitiva, finalment, l'estructura general del concert didàctic sense tenir en compte la duració de les intervencions del públic fou la següent:

Taula 33. Concert didàctic: *I si mirem al nostre voltant...?*

Introducció	Text	2:20 min.		Total: 5:50 min.
	Música	Tots els moments	3:30 min.	
Escena I: Por escènica	Text	3:20 min.		Total: 7:15 min.
	Música	Tanca els ulls	1 min.	
		Bohemian Rhapsody 1	55 seg.	
Escena II: El somni de ser compositora	Text	2:15		Total: 8:10 min.
	Vídeo	3:10 min.		
	Música	La dama de Mallorca	2 min.	
		Bohemian Rhapsody 2	55 seg.	
Escena III: La música és important?	Text	3 min.		Total: 9:05 min.
	Música	Sweet child o' mine	1:30 min.	
		Time	2 min.	
		Mix Queen	2:37 min.	
		Síncopa	1:43 min.	
		Bohemian Rhapsody 3	1:15 min.	
Escena IV: El somni de ser ballarí	Text	2 min.		Total: 3:47 min.
	Música	Ballem!	1 min.	
		Bohemian Rhapsody 5	47 seg.	
Escena V: Solidaritat	Text	1 min.		Total: 4:03 min.
	Música	Don't worry, be happy!	2 min.	
		Bohemian Rhapsody 6	1:03 min.	
Conclusió	Text	2:30 min.		Total: 6 min.
	Música	Tots els moments	3:30 min.	
TOTAL 44:10 min.				

Font: elaboració pròpia

4.3.5. Intervencions als centres

Així com s'exposava al marc teòric, el concert didàctic és una eina que permet involucrar al públic durant la performance (Ortega, 2009). Però, perquè es produeixi aquesta implicació, ha d'haver-hi unes activitats prèvies que posen a l'alumnat en context, entre altres elements.

És per això, que, per una banda, crearem i enviarem les següents activitats als docents de música de les escoles implicades:

Taula 34. Activitats proporcionades als docents de música dels centres d'educació primària participants en el concert didàctic

ACTIVITAT	MATERIAL CREAT PER:	ENLLAÇ	OBJECTIUS
La síncopa	Celia	Síncopa	- Vivenciar el concepte de síncope - Fer la percussió corporal - Cantar la cançó
La dama de Mallorca	Celia	La dama de Mallorca	- Aprendre una cançó tradicional - Fer la percussió corporal - Cantar la cançó
Mix de Queen*	Celia	Mix Queen	Interpretar en grup treballant totes les competències que suposa aquest fet.
Bohemian Rhapsody	Totes	Bohemian Rhapsody	Aprendre i cantar una cançó implícita de valors la qual relaciona totes les escenes del concert.
Tots els moments	Aina	Tots els moments	Aprendre i cantar la cançó principal del concert.

Font: elaboració pròpia

*Per qüestions logístiques, l'activitat de Mix de Queen sols estava destinada al curs de 5è del CEIP Es Pil·larí, ja que aquesta activitat consisteix en una interpretació grupal amb instruments dalt de l'escenari. La resta de grups, des del seient, participaven fent una percussió corporal.

La finalitat de les activitats exposades a la *Taula 34* era que els diferents docents de música les prepararessin amb el seu alumnat, perquè així, en venir al concert, poguessin participar de forma activa durant la interpretació d'aquestes cançons.

Per altra banda, programarem unes intervencions didàctiques prèvies al dia del concert. La intenció d'aquestes intervencions era acudir personalment als centres implicats per a contextualitzar a l'alumnat, presentar part del material, i ensenyar una sèrie d'activitats, diferents de les anteriors, que, de nou, permetrien al públic participar de forma activa el dia de l'esdeveniment musical.

En aquest punt, cal destacar que, amb l'objectiu de repartir el volum de feina, decidirem repartir les intervencions de la següent manera:

Taula 35. Intervencions de l'equip de feina als centres educatius

CENTRE	CURS	DIA	HORA	RESPONSABLES
Es Pil·larí	3r A i B	28 d'abril	10:40 - 11:30h	Aina i Celia
	4t		12 - 13h	
	5è		13 - 14h	
Puig de na Fàtima	5è	25 d'abril	10:30 – 11:30h	Aina i Celia
Corpus Christie	3r	21 d'abril	9 – 10h	Paula X. i Paula B.
	4t		13 – 14h	
	5è		10 – 11h	
	6è		12 – 13h	

Font: elaboració pròpia

A més, durant la preparació d'aquestes intervencions, vaig elaborar una presentació digital (Annex 4) que ens servia de guia a les responsables de cada centre, perquè així poguéssim seguir totes la mateixa estructura i dinàmiques respecte a l'exposició d'activitats. En aquesta presentació es trobava enllaçat tot el material necessari per a poder dur a terme les intervencions de manera efectiva: àudios, vídeos, fitxes, entre d'altres.

Il·lustració 3. Fotos de les intervencions didàctiques

Font: elaboració pròpia

4.3.6. Altres elements

Altres elements que varem haver de tenir en compte per posar en pràctica el concert didàctic foren: Ryder tècnic, vestuari i material necessari per a cada escena.

Respecte al primer element, el Ryder tècnic, es tracta de seqüenciar tots els elements de l'obra (moviments, diàlegs, cançons, etc.), afegint, en aquest cas, la il·luminació establida en cada moment. Aquesta seqüenciació és la que utilitzaren els tècnics per seguir l'espectacle i donar-li l'aspecte visual i sonor corresponent.

El segon element, el vestuari, es va decidir entre tots i totes: part inferior (pantalons, faltes, etc.) de color negre i part superior (camises, camisetes, etc.) de lliure elecció per donar un toc de color; excepte els protagonistes principals de cada escena, que escolliren un vestuari lliure per caracteritzar al personatge que interpretaven.

Finalment, quant al material necessari per a cada escena, en aquest cas, sols necessitàvem un comandament per representar una acció teatral d'una determinada escena. Per tant, la persona que interpretava aquesta acció, fou l'encarregada de tenir en compte aquest element.

Il·lustració 4. Fotos del concert didàctic

Font: elaboració pròpia

5. Projecte de creació musical amb infants a l'aula de música: *Musicam!*

Musicam! és el segon projecte que es planteja dins la proposta d'intervenció socioeducativa d'aquest treball. És un projecte interdisciplinari que dona continuïtat al concert didàctic, ja que consisteix en, a partir d'una de les peces del concert i d'un tema social, dur a terme un procés de creació musical amb l'alumnat participant, contextualitzant així diferents activitats musicals i socials amb l'objectiu d'aconseguir la producció final d'un videoclip on l'alumnat actua com a participant i creador de tot aquest procés.

La finalitat d'aquesta proposta és, per una banda, construir junt amb el concert didàctic un projecte d'un curs escolar i, per altra banda, establir una sèrie de pautes perquè els diferents docents de música puguin aplicar aquest projecte a les seves aules, en coordinació amb altres docents del centre de forma interdisciplinària.

Per tant, encara que aquest projecte es presenta en aquest treball lligat al concert didàctic, realment és una proposta independent i oberta que permet l'adaptabilitat davant altres situacions; ja que naix d'una experiència personal i metodològica com a mestra d'educació primària en l'especialitat de música.

És per això que, al desenvolupament d'aquesta proposta, per facilitar la comprensió del text, he utilitzat com a exemple el darrer projecte que produïrem al CEIP Es Pil·larí el curs passat. En aquest projecte precedent, titulat *Volem igualtat*, els nins i nines de la classe de 4t de primària versionaren la cançó *We will rock you* de Queen. A més, el producte final, la creació d'un videoclip, es va elaborar sense quasi recursos: un mòbil, un trípod, un portàtil i una pissarra digital.

A continuació, expose les passes a seguir en el desenvolupament d'aquesta tasca, establint una metodologia de treball creada a partir d'experiències personals.

5.1. Contextualització i organització

Abans de començar amb aquesta part del projecte, és imprescindible posar a l'alumnat en context, explicant-los en què consisteix la tasca a desenvolupar, quina relació té amb el concert didàctic i escoltant les seves sensacions i opinions al respecte.

Tot seguit, de forma democràtica, entre tota la classe, s'escull una cançó d'entre totes les escoltades al concert; la qual, en conseqüència, s'ha treballat en un grau o un altre a l'aula. En aquest punt, cal recordar que, tal com s'ha exposat en la introducció, les peces interpretades al concert han estat triades i pensades per poder elaborar una unitat didàctica per cada peça. És a dir, el material d'aquestes peces (notes, acords, ritmes, etc.) és totalment adaptable per treballar-lo i interpretar-lo a les aules de diferents nivells.

Així i tot, en cas de no voler treballar sobre cap d'aquestes cançons, es pot triar una peça de fora del programa, però sempre tenint en compte que el material de la peça escollida es pugui adaptar al nivell dels infants.

5.2. Metodologia de treball a l'aula

Aquest subapartat es divideix en dues parts, seqüenciant un ordre de feina.

5.2.1. Creació de la lletra

Abans d'abordar el desenvolupament d'aquest punt, cal destacar que el procés que s'explica es pot dur a terme de forma interdisciplinària entre les matèries de: català, música i educació en valors.

Per tant, amb la cançó ja elegida, el primer pas és canviar la lletra. Com a exemple, podem mostrar als infants la tasca realitzada al concert didàctic amb la peça de *Bohemian Rhapsody*. Aquesta rapsòdia, tal com s'ha exposat al punt 5.2.2, es divideix en 6 parts i, la lletra de cadascuna d'aquestes parts, la qual es va canviar prèviament, coincideix amb cadascun dels sis reptes socials que es tracten a l'obra teatral. De forma que, en finalitzar cada escena, el cor canta una secció de *Bohemian Rhapsody*, on la lletra fa referència al tema de l'escena en qüestió. Per tant, podem utilitzar aquesta versió per

comparar-la amb l'original i analitzar alguns dels recursos emprats durant aquest procés: unió de vocals, allargament de vocals, síl·labes tòniques en temps forts, etc. sempre, adaptant l'explicació al nivell de l'alumnat i tenint en compte que si no s'han treballat alguns d'aquests conceptes, es pot actuar d'una forma més intuïtiva o aprofitar l'ocasió per a treballar-los de forma interdisciplinària.

Després d'aquest procés d'anàlisi, és necessari triar un tema. En aquest punt, cal destacar la importància que té la música com a consciència i transformació social i com les lletres poden influir en els nostres pensaments i, fins i tot, en els nostres actes. És per això que, es proposa a l'alumnat escollir com a tema un dels reptes socials tractats durant el concert didàctic.

Aquests temes, a banda de ser problemes socials actuals, d'una forma o d'altra, ja s'han treballat tant a les intervencions prèvies com al concert, per tant, aquest fet facilita el procés de creació de la lletra, ja que el treball previ proporciona a l'alumnat l'adquisició de nous coneixements en referència als temes en qüestió.

Així i tot, en cas de voler aprofundir o escollir qualsevol altre repte social, es poden fer xerrades de conscienciació, exposició de fets, visualització de vídeos, recerca d'informació, etc. aprofitant l'ocasió, de nou, per treballar de forma interdisciplinària.

El procés de selecció en referència al repte social, com en la cançó, s'ha de fer de forma democràtica, entre tota la classe i, a ser possible, argumentant la necessitat per tractar aquest tema.

Una vegada escollit el repte social, per parelles o en grups, l'alumnat disposarà d'uns 20 minuts per fer una recerca d'oracions, frases, paraules... relacionades amb el tema a tractar. En finalitzar aquest interval de temps, cada parella o grup llegirà les expressions o unitats lingüístiques trobades i el o la docent les apuntarà en la pissarra o en un document per imprimir, creant així, entre tots i totes, un recull per poder utilitzar en el canvi de lletra.

Amb el material ja creat i preparat, l'alumnat, per parelles, canviarà la lletra a la cançó escollida a l'inici de tot aquest procés. En aquest punt, cal puntualitzar que tot l'alumnat ha de canviar la lletra al voltant del mateix tema perquè així després es pot fer

un recull de frases de cadascuna de les parelles per reescriure la lletra original, fent així partícips a cadascun dels alumnes.

En finalitzar aquesta tasca, les parelles entregaran les seues propostes al docent, el qual haurà de revisar-les per ajudar i guiar a l'alumne en la correcció gramatical i ortogràfica, eliminació de barbarismes, modificació de paraules perquè quadre amb el ritme de la cançó, etc., donant eines com: la utilització d'un corrector ortogràfic digital, la recerca al diccionari, la separació i l'anàlisi de síl·labes, l'allargament de vocals... adaptant-ho sempre al nivell del curs.

Tot seguit, a criteri personal, el o la docent seleccionarà com a mínim una frase de cadascuna de les propostes per a poder barrejar-les i ajuntar-les entre elles, creant així diferents estrofes i tornades i, a la vegada, involucrant a tot l'alumnat.

Aquestes propostes d'estrofes i tornades, el o la docent les ha de presentar a l'alumnat per a així crear entre tots i totes i, de forma democràtica, la lletra final de la cançó.

Finalment, és recomanable gravar la nova lletra sobre la base de la cançó escollida, i crear un vídeo en format karaoke, perquè així l'alumnat pugui escoltar-la i interioritzar-la fora del context escolar.

Taula 36. Resum de les fases en el canvi de lletra d'una cançó

1. Visualització de cançons originals i lletres adaptades. Anàlisi general.
2. Elecció d'un repte social
3. Xerrada de conscienciació, exposició de fets i visualització de vídeos per nodrir a l'alumnat de coneixement, facilitant així el procés de creació de la lletra nova.
4. Recull de paraules i frases en relació amb el tema escollit
5. Per parelles, canvien la lletra a la cançó escollida
6. Arranjaments de les lletres (correcció gramatical i ortogràfica, eliminació de barbarismes, modificació de paraules perquè quadre amb el ritme de la cançó...) i selecció de frases per a la creació de la cançó.
7. Creació de diferents propostes d'estrofes i tornades, ajuntant frases de diferents parelles
8. Lletra final

Font: elaboració pròpia

A l'Annex 5 adjunte com a exemple el procés de creació de la lletra *Volem igualtat*, passant per les diferents fases mencionades anteriorment.

5.2.2. Pràctica instrumental i vocal

Abans d'iniciar la pràctica musical amb l'alumnat, el docent ha de prendre una sèrie de decisions. La primera fa referència als instruments que participaran en la interpretació de la cançó. S'ha de tenir clar des d'un primer moment perquè aquests mateixos instruments són els que s'utilitzaran per a treballar amb tot el grup.

La segona decisió recau sobre la base de la cançó. Depenent del nivell de l'alumnat i de la cançó escollida, s'ha de determinar si s'utilitzarà una base gravada o seran els mateixos alumnes qui, mitjançant instruments, interpretaran la base de la cançó.

Considerant aquests elements, el o la docent haurà de crear un arranjament que s'adapte a les decisions preses, establint, en conseqüència, una estructura per a la cançó.

A continuació, expose com a exemple l'estructura que es va determinar per a la cançó *volem igualtat* (adaptació de *We will rock you*):

Taula 37. Exemple estructura cançó

PART DE LA CANÇÓ	INTERPRETACIÓ
Base	Percussió corporal
Estrofa 1	Cant
Tornada 1	Flauta i campanes
Estrofa 2	Cant
Tornada 2	Carrillons i boomwhackers
Estrofa 3	Cant
Tornada 3	Cant
Part instrumental	Ball

Font: elaboració pròpia

Amb el material ja preparat i elaborat, podem posar en marxa la pràctica instrumental i vocal a l'aula, seguint aquestes pautes:

En primer lloc, a classe, tots i totes han de practicar la cançó amb diferents instruments, incloent-hi l'ús de la veu. És important que cada nin/a interprete la cançó amb tots els instruments que volem que formin part del producte final, perquè, per una banda, aquest fet beneficia al nin/a, ja que desenvolupa competències i habilitats sobre els diferents instruments i, per altra banda, ens ajuda a prendre decisions sobre qui interpretarà cada part de la cançó i com.

En aquest punt, s'han de tenir en compte les possibilitats de cada instrument en el moment d'interpretar la cançó. Per exemple: interpretar amb tot el grup la cançó completa de *We will rock you* amb flautes i carrillons, és factible perquè cadascú disposa del seu propi instrument. En canvi, fer tota la cançó amb campanes i boomwhackers, no resulta tan adient, perquè, per una banda, no sol haver suficient material per tot el grup i, per altra banda, la condició d'aquests instruments provoca que cada alumne sols pugui disposar d'una nota per a interpretar, i l'estrofa d'aquesta cançó en particular es basa principalment en dues notes, per tant, no resulta pràctic. És per això, que en el moment de posar en pràctica aquesta activitat a l'aula, ho vaig fer de la següent forma:

1. Tot el grup-classe interpreta la percussió corporal que fa de base de la cançó.
2. Tot el grup-classe interpreta vocalment la lletra de la cançó.
3. Tot el grup-classe interpreta la tornada de la cançó amb els boomwhackers.
4. Tot el grup-classe interpreta la tornada de la cançó amb les campanes.
5. Tot el grup-classe interpreta la melodia de la cançó completa amb les flautes dolces.
6. Tot el grup-classe interpreta la melodia de la cançó completa amb els carrillons.

En segon lloc, una vegada tots i totes han interpretat la cançó amb els diferents instruments, s'ha de practicar seguint l'estructura establida durant la presa de decisions (*Taula 37*). Cal assenyalar que, aquest fet, la pràctica anterior, facilita la realització d'aquesta tasca.

Per a això, hem de formar diferents grups, on cada grup té l'objectiu d'interpretar certa part de la cançó amb l'instrument musical corresponent, interpretant així l'estructura completa entre tots i totes. A més, és important que els grups vagin rotant

perquè tots i totes tinguin les mateixes oportunitats. Amb la cançó de *volem igualtat* (adaptació de *We will rock you*) ho férem així:

Taula 38. Exemple d'interpretació a l'aula

	GRUP 1	GRUP 2	GRUP 3	GRUP 4	GRUP 5
RONDA 1	Percussió corporal + cant	Flautes dolces	Carrillons	Campanes	Boom-whackers
RONDA 2	Boom-whackers	Percussió corporal + cant	Flautes dolces	Carrillons	Campanes
RONDA 3	Campanes	Boom-whackers	Percussió corporal + cant	Flautes dolces	Carrillons
RONDA 4	Carrillons	Campanes	Boom-Whackers	Percussió corporal + cant	Flautes dolces
RONDA 5	Flautes dolces	Carrillons	Campanes	Boom-whackers	Percussió corporal + cant

Font: elaboració pròpia

Una vegada realitzats tots aquests procediments, la cançó ja està més que treballada per a poder-la gravar.

Taula 39. Resum de la pràctica instrumental i vocal a l'aula

1. Estructurar i organitzar la cançó: relacionar cada part de la cançó amb un tipus d'interpretació (instruments, veu, ball, percussió corporal...)
2. Decidir quina base musical s'utilitzarà: interpretada per l'alumnat, un àudio, etc.
3. Crear arranjaments a partir de les decisions anteriors
4. Treballar la peça a l'aula tenint en compte que tot l'alumnat ha de tenir les mateixes oportunitats, desenvolupant així competències i habilitats sobre els diferents tipus d'interpretació.

Font: elaboració pròpia

5.3. Creació del videoclip

Per a crear un videoclip, abans de gravar, ha d'haver-hi un procés referent a la determinació de l'estructura que volem que acompleixi el producte final. És per això que aquest subapartat se subdivideix en dues parts.

5.3.1. Organització

Organitzar-se abans de gravar és fonamental, ja que és necessari tenir una estructura per a seguir durant el procés de gravació, perquè, en cas de no ser així, el procés no es podria dur a terme de forma efectiva.

Per a això, en primer lloc, s'ha de fer una anàlisi al detall de l'estructura de la cançó. Com a exemple, la cançó de *We will rock you* segueix la següent estructura:

Compàs 4/4

Ritme: ♪ ♫ (x8)

Estrofa 1: 4 frases

Tornada 1: frase + ritme ♪ ♫ + frase + ritme ♪ ♫

Estrofa 2: 4 frases

Tornada 2: frase + ritme ♪ ♫ + frase + ritme ♪ ♫

Estrofa 3: 4 frases

Tornada 3 (x2): frase + ritme ♪ ♫ + frase + ritme ♪ ♫

Part instrumental (9 compassos)

En segon lloc, mitjançant l'anàlisi realitzada i, a criteri personal, s'ha de fer una distribució base de les parts de la cançó per agrupacions, la qual durant el procés de gravació es pot anar modificant, adaptant-se a les circumstàncies en cas de ser necessari. Seguint amb l'exemple de *Volem igualtat* (adaptació de *We will rock you*), la distribució base que es va establir fou la següent:

Taula 40. Exemple de distribució

ESTRUCTURA		ACTIVITAT	AGRUPACIÓ	ORGANITZACIÓ
Ritme: ♪ ♪ (x8)		Percussió corporal	Per parelles	1 ritme per parella = 8 parelles en total
Estrofa 1: 4 frases		Cantar	Per parelles	1 frase per parella = 4 parelles en total
Tornada 1	Frase	Cantar	½ grup	2 ½ grup i 2 parelles
	Ritme ♪ ♪	Percussió corporal	Parella	
	Frase	Cantar	½ grup	
	Ritme ♪ ♪	Percussió corporal	Parella	
Estrofa 2: 4 frases		Cantar	Per parelles	1 frase per parella = 4 parelles en total
Tornada 2	Frase	Cantar	½ grup	2 ½ grup i 2 parelles
	Ritme ♪ ♪	Percussió corporal	Parella	
	Frase	Cantar	½ grup	
	Ritme ♪ ♪	Percussió corporal	Parella	
Estrofa 3: 4 frases		Cantar	Per parelles	1 frase per parella = 4 parelles en total
Tornada 3		Cantar + ballar	Tot el grup	Tots i totes
Part instrumental: 9 compassos		Ballar	Grups de 4-5	9 compassos = 9 grups de 4-5 persones

Font: elaboració pròpia

En tercer lloc, amb la distribució ja plantejada, s'ha de decidir quins alumnes interpretaran cada part de la cançó, sempre tenint en compte que, en la mesura del possible, tots els nins i nines han de participar per igual, sense importar l'element artístic utilitzat per a la interpretació, ja que, tal com s'ha exposat anteriorment, tots i totes han treballat ja la cançó amb les diferents formes d'interpretació artística: instruments, ball, veu, percussió corporal, etc.

Per tant, per a decidir quins alumnes interpretaran cada part de la cançó, es pot fer ús de les pautes i eines que propose a continuació:

Taula 41. Eines per a avaluar i prendre decisions

ACTIVITAT	EINA	PROCEDIMENT
Cantar	Flipgrid	Mitjançant la plataforma Flipgrid, l'alumnat, a casa i de forma individual, es grava cantant la cançó mentre escolta l'àudio a través d'uns auriculars. D'aquesta manera, l'alumne/a té una guia mentre canta i es grava i el docent pot escoltar la veu a capella.
Flauta	Flipgrid	Mitjançant la plataforma Flipgrid, l'alumnat, de forma individual, es grava interpretant la cançó amb la flauta dolça. Ho fa escoltant l'àudio per a agafar el tempo musical establert, utilitzant, de nou, auriculars.
Carrillons, campanes, boomwhackers, percussió corporal	Observació a l'aula	Durant la pràctica a l'aula, s'observa a l'alumnat de forma individual, prenent anotacions que, per una banda, ens poden ajudar per a prendre decisions i, per altra banda, serveixen per a fer un seguiment personal de l'aprenentatge, ajudant així a l'alumnat en el procés.

Font: elaboració pròpia

Amb la informació necessària sobre el coneixement i les pràctiques interpretatives adquirides per part de l'alumnat en referència a la cançó treballada a l'aula, el o la docent ha de repartir, de forma equitativa, la interpretació de les diferents parts de la cançó entre l'alumnat, posant noms i cognoms als membres de les diferents agrupacions mencionades a la *Taula 40*.

Aquesta distribució, que serveix com a element organitzatiu durant el procés de gravació, es pot anar modificant en cas de ser necessari, adaptant-se a les circumstàncies del moment. Per tant, podem dir que és un material que, a la vegada de resultar imprescindible, actua com a base de tot el procés.

A l'Annex 6 expose l'exemple de la distribució feta en la cançó de *volem igualtat* (adaptació de *We will rock you*).

Finalment, cal destacar que tant els vídeos de la plataforma Flipgrid com l'observació a l'aula feta, a banda de servir per a prendre decisions respecte a la part que interpretarà cada alumne en el videoclip, també serveix per a poder avaluar el procés d'aprenentatge de l'alumnat de forma individual.

5.3.2. Gravació i edició

Una vegada hem determinat l'estructura del videoclip i repartit les diferents formes interpretatives entre l'alumnat, és moment de posar-ho en pràctica.

Per a això, hem de tenir en compte el material de gravació amb el qual comptem, ja que aquest factor determina el procediment del registre audiovisual. En el meu cas, simplement comptava amb material d'ús quotidià: un mòbil, un tríode, un portàtil i una pissarra digital. Per tant, les indicacions que es desenvolupen a continuació, s'ajusten a aquest context, en el qual, per a obtenir una gravació de qualitat, és necessari estructurar-la en dues parts:

En primer lloc, s'ha de gravar el so, modificant-lo posteriorment amb programes d'edició d'àudio com *Audacity*. I, en segon lloc, amb la pista d'àudio ja creada, s'ha de gravar la imatge, editant-la posteriorment amb programes d'edició de vídeo com *Filmora*.

Tenint en compte aquesta estructura, és per això que l'organització i distribució exposada i explicada al punt 5.3.1. s'ha de fer de manera concisa i al detall. Ja que, cada segon de gravació ha de tenir una planificació prèvia perquè en el moment d'edició del material gravat no ens quede cap part per cobrir. Sols d'aquesta manera, el producte final s'adequarà a les nostres expectatives. Deixar la gravació a l'atzar, sense una planificació prèvia, no és una opció viable.

5.3.2.1. So

Per a produir la pista de so resultant de tot el procés generat a l'aula, el primer que necessitem és la base instrumental, la qual es pot aconseguir de diferents maneres:

1. Descarregant i utilitzant un àudio ja creat i gravat, disponible a plataformes digitals com Youtube.
2. Creant, el docent, amb alumnes o sense, una base a partir d'estudis musicals digitals com *soundtrap*, *bandlab*, *garageband*...
3. Gravant als alumnes interpretant la base musical, treballada prèviament a l'aula.

Aquest aspecte, tal com s'ha exposat prèviament a l'apartat 5.2.2, s'ha de determinar des d'un primer moment, abans d'iniciar la pràctica instrumental i vocal a l'aula, ja que, del resultat d'aquesta decisió depèn la pràctica i l'elaboració dels arranjaments.

Per tant, si a l'aula hem treballat amb una base ja creada i gravada o hem creat una amb un estudi musical digital, aquesta mateixa base és la que utilitzarem al videoclip. En canvi, si a l'aula la base instrumental la interpretaven els nins i nines, ara és el moment de gravar-la.

En el meu cas, amb la cançó de *Volem igualtat* (adaptació de *We will rock you*), per falta de temps, vaig utilitzar una base instrumental de YouTube, però si es volgués gravar una base instrumental interpretada per l'alumnat, les passes a seguir serien les següents:

1. Situar a l'alumnat en cercle, en una part de la classe que es trobi allunyada de la pissarra digital.
2. Col·locar el micròfon del mòbil al mig del cercle que ha creat l'alumnat
3. Iniciar en la pissarra digital un metrònom *online* que marque el tempo establert per a la interpretació de la cançó. És necessari que el volum del metrònom sigui relativament baix perquè no s'escolti en la gravació. I és per això també que els alumnes s'han de situar lluny de la pissarra digital, ja que així el micròfon captarà amb un major volum la veu dels nins/es, anul·lant l'enregistrament del metrònom.
4. Posar en marxa la gravadora i interpretar la base instrumental, seguint el tempo marcat pel metrònom.
5. Editar l'àudio amb el programa *Audacity*, eliminant renous de fons amb l'opció *reducció de so*.
6. Exportar l'àudio a mp3.

Amb la base instrumental ja creada, en segon lloc, s'ha de gravar l'àudio dels diferents instruments musicals que varem determinar en relació amb la cançó durant el procés organitzatiu. En el cas de *volem igualtat*, aquesta relació es troba exposada a la

Taula 37, on podem trobar que els instruments que s'utilitzen són: flautes, carillons, boomwhackers, campanes i veu.

En aquest punt, el o la docent pot establir un ordre de gravació a criteri personal. En el meu cas, la gravació del so de *Volem igualtat*, la vaig dividir en dues parts. Per una banda, a classe, gravava totes aquelles interpretacions que implicaven a mig grup de la classe o més. Aquestes eren: flautes dolces, carillons, boomwhackers i el cant de la tercera tornada. I, per altra banda, en hores no lectives, però permanents al centre, gravava la interpretació vocal de les estrofes, ja que, en aquesta part, els nins i nines cantaven per parelles.

Per a gravar les veus per parelles, vaig actuar seguint aquest procediment:

1. Cercava una aula tranquil·la, sense renous.
2. La parella de nins/es es col·locava en un espai de l'aula que fos còmode per ells/es.
3. Proporcionava a l'alumnat un portàtil i uns auriculars que havien de compartir.
4. Col·locava el micròfon i la gravadora de so del mòbil en un espai fix i a una distància molt propera de l'alumnat, per evitar així la superposició de sons exteriors sobre la veu cantada.
5. Cada alumne es posava un auricular a una orel·la per a així escoltar tots dos, al mateix temps, el vídeo creat durant el punt 5.2.1, el qual conté la pista d'àudio i la lletra de la cançó.
6. Iniciava la gravació i l'alumnat havia de cantar la seua frase en el moment corresponent, és a dir, seguint la pista d'àudio que estaven escoltant mitjançant els auriculars.

El fet exposat al pas nombre 5, permet gravar la veu a capella mentre l'alumnat es guia per la pista d'àudio que, per una banda, possibilita que l'alumnat cante al tempo establert, ja que de no ser així, en el moment d'edició i muntatge seria impossible superposar i ajuntar les diferents gravacions sobre la base musical. I, per altra banda, permet la coordinació vocal entre la parella d'alumnes, ja que, la seua interpretació

vocal i conjunta ha de tenir les mateixes característiques d'altura, duració i ritme, possibilitat així, en aquest cas, un cant monofònic.

També, el fet de cercar una aula amb els mínims renous, col·locar el micròfon a una distància molt propera de l'alumnat, i gravar la veu a capella, permet que en el moment d'edició es pugui filtrar la veu cantada, eliminant així qualsevol mínim renou de fons i aconseguint un so net i de qualitat, malgrat haver estat gravat amb un micròfon de mòbil.

Respecte a les interpretacions grupals que implicaven a mig grup de la classe o més, el procediment que vaig seguir per a realitzar aquestes gravacions fou el següent:

1. Dividia la classe en dues meitats, depenent de l'instrument que volia gravar, és a dir, tenint en compte l'organització i distribució establerta a l'annex 6.
2. Mentre gravava a la meitat del grup, l'altra meitat practicava la seva part de forma individual i silenciosa. Per exemple: les flautes dolces practicaven el moviment de dits, però sense bufar. Els carillons executaven els moviments a l'aire, sense tocar les plaques. I, els boomwhackers i les campanes, practicaven el moviment per executar la seua nota a tempo, sense percutir els instruments. Tot açò, mentre escoltaven i veien el vídeo amb els ordinadors portàtils del centre, de forma individual, i amb auriculars.
3. Per a gravar: col·locava a l'alumnat en cercle, al voltant del micròfon del mòbil, el qual, de nou es trobava en una posició fixa i a una distància molt propera de l'alumnat.
4. Mitjançant un metrònom *korg*, establia la velocitat exacta de la base instrumental i el connectava a uns auriculars per poder escoltar la pulsació i guiar a l'alumnat.
5. Amb la gravadora del mòbil, iniciava la gravació de so i mentre escoltava la pulsació pels auriculars, dirigia a l'alumnat perquè interpretassin la part corresponent.

En cas de tenir més gravadores o més material, ho hagués pogut fer d'una forma més fàcil: donant a una meitat del grup un instrument, i a l'altra meitat del grup altre instrument. De forma que, col·locant una gravadora davant de cada meitat de grup, i

dirigint les entrades, poguéis haver gravat les tornades completes, sense necessitat de dividir-les per la meitat a causa de participar dos instruments diferents, i fent participar a tot el grup en el mateix moment.

Amb totes les gravacions de so ja efectuades, la darrera passa és crear la pista d'àudio final. Per a això, podem utilitzar qualsevol programa d'edició d'àudio com *l'Audacity*.

En general, el que s'ha de fer és: inserir la base instrumental i superposar les gravacions efectuades, coordinant-les musicalment i estructuralment sobre la base.

A més, alguns efectes de *l'Audacity* que es poden fer servir per a millorar la qualitat del so, són:

- Reducció de so: elimina les freqüències d'ona que són iguals a les que conté el renou que li indiquem. És a dir, serveix per a eliminar tots aquells sorolls que s'escolten de fons o, fins i tot, per eliminar notes executades fora de temps, ja que tenen menys volum que la interpretació grupal.
- Normalització: iguala totes les gravacions al mateix volum de forma automàtica.
- Fos d'entrada: suavitza l'entrada de les gravacions, fent aparèixer el so de forma progressiva.
- Fos de sortida: suavitza les sortides de les gravacions, fent desaparèixer el so de forma progressiva.

Finalment, amb l'àudio ja editat, sols queda d'exportar-lo a mp3 per a obtenir la pista d'àudio final.

5.3.2.2. Imatge

La segona part dins del procés de gravació, correspon a l'enregistrament de les seqüències visuals del videoclip, però, abans de gravar, és necessari imaginar-se el resultat visual del producte final, ja que és a partir d'aquest punt des d'on s'ha d'actuar.

En aquest procés imaginatiu, s'ha de tenir en compte aspectes com:

- Vull fer una gravació contínua? O per escenes?
- En quin lloc vull gravar les diferents escenes?
- Les escenes han de tenir moviment? O han de ser fixes?
- Quin plànol vull gravar en cada moment?

Fer una gravació contínua o plantejar escenes en moviment, sense coneixements ni material cinematogràfic, al meu parèixer, rebaixa la qualitat del producte perquè és molt difícil aconseguir un moviment regular, de forma que el moviment irregular resta qualitat a la gravació. És per això, que la gravació visual de *Volem igualtat* es va plantejar per escenes fixes, relacionant cada intervenció amb una escena a partir de la planificació establerta a l'Annex 6 i fent correspondre així la pista d'àudio creada amb la imatge. Però es pot plantejar d'altres maneres, seguint criteris o preferències individuals. El que és important és tenir una idea plànol-visual del producte final des d'un primer moment i que la imatge que gravem correspongui amb l'àudio que hem creat.

Respecte als espais, és altre aspecte que s'ha de tenir en compte. En el cas de *Volem igualtat*, les diferents escenes es varen enregistrar en diferents llocs, dins del centre educatiu, per a així enriquir el projecte final:

Taula 42. Exemple de llocs utilitzats per a la gravació

LLOC	PART DE LA CANÇÓ
Cada grup rítmic (♪ ♪) en un lloc diferent	Ritme base
A una aula sobre una paret monocolor sense decoració, per a després poder canviar el fons amb un editor de vídeos.	Frases de les estrofes
	Part instrumental
Al pati	Tornada amb flauta
	Tornada boomwhackers
	Tornada cantada
A classe	Tornada amb carrillons
	Tornada amb campanes

Font: elaboració pròpia

És per això que l'organització en el moment de gravar es va establir a partir d'una relació d'espai-sessió. És a dir, dins d'una mateixa sessió, gravàvem totes aquelles escenes que corresponien a un mateix espai.

En aquest punt, cal destacar que el procediment per a l'enregistrament de la imatge fou el següent:

1. Col·locar als nins i nines.
2. Col·locar el trípod i el mòbil, tenint en compte el plànol que es vol obtenir.
3. Reproduir la pista d'àudio creada amb la pissarra digital o amb un altaveu en cas d'estar a un espai exterior.
4. Gravar mentre els nins i nines interpreten la part corresponent. No importa si hi ha renou de fons o la interpretació no surt del tot bé, ja que, en el moment d'editar, s'eliminarà el so del vídeo perquè utilitzarem la pista d'àudio que hem creat, sincronitzant-la amb la imatge, i aconseguint així un so de qualitat en el projecte final.

Una vegada hem gravat totes les escenes, sols queda acabar de crear el producte final. Per a això, hem d'utilitzar algun programa d'edició de vídeos com: *Davinci*, *Filmora*, *Movie Maker*, *iMovie*, *Capcut*, etc.

Per a editar un vídeo d'aquestes característiques, fins i tot el programa més simple ens serveix, però cal destacar que depenent del programa utilitzat, les possibilitats d'edició quant a efectes, transicions, etc. variaran, influint, en conseqüència, sobre el producte final.

En el meu cas, solc utilitzar l'aplicació *Capcut* per a canviar el fons dels vídeos pel seu nivell de precisió i de facilitat. En canvi, per a fer el muntatge de totes les escenes, creant així el producte final, solc utilitzar el programa *Filmora*, el qual està disponible per a Windows i macOS.

Per tant, amb qualsevol programa d'edició de vídeos, el que hem de fer és:

1. Inserir les diferents gravacions visuals i la pista d'àudio que hem creat
2. Afegir a la línia de temps la pista d'àudio
3. Anar afegint a la línia de temps les escenes gravades, llevant el volum dels vídeos i sincronitzant-les amb el so de l'àudio creat.
4. Introduir títols, efectes especials o filtres.
5. Exportar i compartir amb l'alumnat, famílies, centre educatiu, etc. o amb els agents que es considere oportú.

Per a finalitzar, com a exemple i perquè resulti més clar el procés explicat, adjunte l'enllaç del producte final de *volem igualtat* i l'enllaç d'altre projecte que vaig dur a terme amb l'alumnat de 5è i 6è del mateix centre educatiu.

[*Volem igualtat*](#)

[*Si me voy – Paula Rojo*](#)

Taula 43. Resum creació del videoclip

1. Analitzar al detall l'estructura de la peça musical, tenint en compte tots els elements que intervenen.
2. Establir un tipus d'agrupació (parelles, grups...) per a interpretar cada part de la cançó i repartir a l'alumnat intentant que tothom participe per igual sense importar la forma d'interpretació.
3. Gravar el so de forma fragmentada, per pistes d'àudio, seguint l'organització establerta al punt 2.
4. Amb un programa d'edició de so: Inserir la base instrumental i superposar les gravacions efectuades, coordinant-les musicalment i estructuralment sobre la base. Exportar i crear la pista final.
5. Gravar la imatge per escenes, tenint en compte l'organització establerta al punt 2 (l'àudio ha de coincidir amb la imatge).
6. Amb un programa d'edició de vídeos: sincronitzar la pista d'àudio amb les diferents escenes gravades, eliminant el so dels vídeos. Exportar per obtenir el videoclip.

Font: elaboració pròpia

6. Discussió

En aquest apartat es pretén fer un contrast entre la fonamentació teòrica exposada al marc teòric i les experiències obtingudes mitjançant la producció d'un concert didàctic. A més, en el desenvolupament d'aquest contrast, també s'utilitzaran comentaris o opinions extrets de petites entrevistes que s'han realitzat als docents de música dels centres participants que han assistit a l'esdeveniment musical en qüestió. Tot aquest procés comportarà a la justificació d'unes conclusions.

En primer lloc, al marc teòric s'exposava que el concert didàctic no és res nou, però, així i tot, "no deixa de ser un recurs important en les aules i un bon recurs pedagògic en el procés d'ensenyament-aprenentatge en la música" (Miguel, 2015, p.67) tant per al discent, com per al docent.

En les entrevistes realitzades, els i les docents de música tingueren l'oportunitat d'expressar-se respecte al material que se'ls hi havia proporcionat per a preparar les activitats del concert didàctic:

Va funcionar perquè estava adaptat als nivells als quals anava dirigit, treballant competències i sabers bàsics del currículum de primària.

És un material amb recursos didàctics que permet als nins/es expressar-se tant en l'àmbit musical com emocional, treballant també formes de pensar i emocions. Així que el trob molt pràctic.

M'agradaria rebre més material perquè moltes vegades, per falta de formació, les escoles no estem preparades a nivell de recursos pedagògics musicals. Els mestres hem d'estar contínuament creant material, però creem amb el que sabem. Per tant, si professionals en el camp de l'educació musical ens proporcionen material per a les nostres aules, docs beneficia tant als alumnes com als propis docents, que aprenem altres recursos o formes d'ensenyar continguts i competències.

Relacionat amb el concert didàctic com a recurs, una docent també exposava que:

El concert didàctic trenca la rutina de les classes, és un esdeveniment al qual no cada any tenim l'oportunitat d'assistir i, per tant, preparar activitats amb l'alumnat per

a aquest esdeveniment motiva tant a ells com a mi. Tot el que sigui innovador i engrescador pels nins/es i amb un aprenentatge inclòs, benvingut sigui.

Tots aquests comentaris reforcen la fonamentació teòrica exposada anteriorment, però, a més, ens indiquen que el concert didàctic permet compartir materials i recursos entre centres educatius, la qual cosa no sols beneficia l'aprenentatge de l'alumnat, sinó que també beneficia als mateixos docents perquè poden ampliar el seu banc de recursos i explorar diferents enfocaments per a transmetre els diferents elements curriculars.

En segon lloc, Bravo i de Moya (2017), defineixen el concert didàctic com un esdeveniment dirigit a un públic escolar, amb una finalitat educativa i amb un programa i disseny d'activitats interactives condicionades per unes reflexions didàctiques prèvies. L'objectiu principal és despertar l'interès i el gust per la música, fent-la assequible als alumnes en entendre-la millor.

En aquest punt, cal destacar un comentari fet per una docent:

En tornar del concert, a la classe de 5è estaven molt entusiasmats, tenien moltes ganes d'aprendre cançons per tornar a fer altre concert i de tornar a pujar dalt d'un escenari a tocar en grup davant d'un públic, de tornar a viure una experiència així... el mateix dia, només acabaren de tocar em deien "ho podem tornar a fer?"... s'ha despertat en ells un interès per la música. De fet, a mi, el fet de veure'l i preparar-lo també m'ha fet ganes reprendre a nivell personal el contacte que tenia abans amb la música, que en tenia molt més que ara... vaig sortir de l'auditori volent que la música estigui més present en la meua vida.

Aquesta aportació reflexa que l'objectiu dels concerts didàctics exposats per Bravo i de Moya s'ha demostrat en l'àmbit pràctic. Per tant, les experiències viscudes als concerts didàctics poden despertar en l'alumnat un interès per la música que no havien experimentat abans o revocar emocions per reconnectar amb la música.

En tercer lloc, Henstchke (2009) defineix l'esdeveniment com un espai on educadors, públics i músics tenen diferents rols però amb el mateix valor.

Relacionat amb aquesta definició, he de destacar que no haguera sigut possible dur a terme el concert didàctic sense la participació activa de l'alumnat, ni sense la involucració dels docents de les diferents escoles de primària, ja que eren ells i elles qui preparaven a les aules moltes de les activitats que els hi proporcionàvem. Per tant, l'espectacle s'ha construït entre tots i totes.

En quart lloc, autors com Pérez (2003) exposen que l'objectiu principal d'un concert didàctic és que la música pugui ser gaudida de la millor manera possible per tots i totes, la qual cosa significa que la vivència del concert està per damunt de la transmissió d'uns continguts. En canvi, autors com Miguel (2015) assenyalen que una condició essencial dels concerts pedagògics és que compleixin l'objectiu d'ensenyar.

Mitjançant l'experiència que m'ha proporcionat la producció d'un concert didàctic, i a partir de comentaris extrets de les entrevistes: "Han après de forma vivencial el concepte de sincopa", "les lletres de les cançons les he utilitzat per treballar-les a l'aula i parlar amb l'alumnat sobre temes socials", "han assolit continguts i competències"; m'he adonat que planificant i organitzant de manera adequada l'esdeveniment musical des d'un primer moment, es poden assolir els dos objectius: el d'ensenyar i el de gaudir mitjançant la música. Per tant, des del meu punt de vista, un concert didàctic hauria d'aconseguir els dos propòsits, contribuint així a un aprenentatge significatiu i al desenvolupament integral de l'alumnat.

En cinquè lloc, respecte a la duració del concert, al marc teòric s'exposava que autors com López (2017) formulen que un esdeveniment com aquest, com a màxim, ha de tenir una hora de duració. Al contrari, autors com Ortega (2009) defenen que és necessari que el concert dure entre hora i hora mitja.

El concert pedagògic que es planteja en aquesta proposta didàctica va tenir una duració aproximada d'1 hora i 10 minuts i, els docents assistents, a les entrevistes, expressaren comentaris com: "els nins i nines estaven tan entretinguts participant que ni sabien quant de temps havia passat". També, feren referència a comentaris expressats per nins/es: "se'm va passar l'hora volant", "no se'm va fer gens llarg", "quan va acabar volia que tornara a començar". Aquests comentaris indiquen que l'enfocament del concert didàctic és un factor essencial i determinant en la duració del

mateix; ja que, en aquest cas, malgrat haver excedit l'hora, com que hi havia un gran percentatge de participacions per part de l'alumnat, l'atenció no va decaure. A més, un nin va opinar "m'ha agradat que hi hagués tantes cançons", fet que reforça la idea exposada, ja que en cada cançó hi havia una activitat on l'alumnat prenia un paper d'espectador actiu i participatiu.

En sisè lloc, Bravo i de Moya (2017) exposen que en l'elaboració d'un concert didàctic, és necessari seleccionar un repertori atractiu, fàcil de percebre, motivador i que quedi gravat en la memòria del públic infantil.

En aquest punt, cal destacar un comentari fet per una docent:

Quan els sentíem cantar en contextos més relaxats com el pati, entre classe, mentre feien alguna activitat... veies que cantaven *la síncopa* i *tots els moments*, ah... i la percussió corporal.

Això indica que el repertori utilitzat en el concert didàctic d'aquesta proposta quedava gravat en la memòria dels infants.

Finalment, altres comentaris que, encara que no es relacionen de forma directa amb la informació exposada al marc teòric, serveixen per a avaluar el resultat del concert didàctic d'aquesta proposta són:

Estaven supermotivats. És una experiència per la qual no solen tenir l'oportunitat de passar, perquè molts d'ells mai havien assistit a un auditori, ni a un concert de música. Per tant, el fet d'assistir a un auditori, a un concert i que, a sobre, puguin participar amb la música, a ells i a elles els ha motivat molt. També, el grup d'alumnes que va pujar a l'escenari a interpretar el Mix de Queen segurament ha estat una experiència que molts d'ells no tindran l'oportunitat de tornar-la a repetir, l'experiència de tocar en conjunt, en un auditori i davant un públic.

És una experiència més i una oportunitat poder fer una sortida en els nins relacionada amb la música, ja que en el dia a dia no estan avesats a fer sortides d'aquests tipus i això també serveix per a poder-los transmetre la importància de la música, el poder que té la música i tot el que comporta un concert didàctic com aquest.

7. Conclusions

Les fonamentacions exposades al marc teòric estableixen la necessitat d'implementar estratègies educatives que impulsen l'educació en valors i, la música, pot ajudar a cobrir aquesta necessitat, ja que és una ferramenta d'aprenentatge motivadora que permet incidir en els valors de la societat.

És per això, que l'objectiu principal d'aquest TFE era produir un concert didàctic que, mitjançant la música, treballa l'educació en valors, creant, en conseqüència, un material i unes pautes que pot fer servir qualsevol docent que vulgui posar en marxa qualsevol dels projectes exposats.

Aquest objectiu, i els específics que en deriven, tal com s'ha pogut observar al desenvolupament d'aquest treball, s'han complert. Però, per resoldre els objectius específics de la proposta educativa, cal fer una anàlisi en detall d'aquests.

Els objectius específics eren els següents:

1. Donar visibilitat a reptes socials de l'actualitat, conscienciant a l'alumnat

El format teatral establert al concert didàctic, ha permès mostrar de forma visual diferents reptes actuals que hem d'afrontar com a societat, per tant, aquest objectiu s'ha complert.

2. Proporcionar a l'alumnat eines o ferramentes per fer front o contribuir a la mitigació de diferents problemàtiques socials.

El format teatral permet establir referents en els quals els alumnes es poden identificar a ells mateixos o als seus companys/es, prenent consciència de com haurien d'actuar davant determinades situacions. Així i tot, el concert didàctic sols és un recurs i, per tant, per a assolir aquest objectiu, és necessari proporcionar a l'alumnat més recursos, de forma constant.

3. Incrementar en l'alumnat la sensació de corresponsabilitat davant temes socials

Igual que passava amb l'objectiu específic núm. 2, el concert didàctic sols és un recurs que contribueix a la consecució d'aquest objectiu, per tant, és necessari tractar aquests temes en altres contextos i de forma regular.

4. Proporcionar a l'alumnat l'experiència d'un concert amb participació activa

El concert didàctic es va crear situant a l'alumnat en el centre de l'acció educativa. És per això que en el fil conductor del concert s'inclogueren un total de 15 intervencions educatives, la majoria d'elles associades al moment de la interpretació de peces musicals. Aquestes intervencions, les quals s'havien preparat prèviament a les aules, són les que varen permetre que l'alumnat participara en el concert de forma activa, desenvolupant, d'aquesta manera, una metodologia d'aprenentatge actiu i significatiu, així com exposaven Giráldez (2010) i López (2017) al marc teòric. Per tant, l'objectiu s'ha complert.

5. Oferir a l'alumnat l'oportunitat de versionar una cançó creant-la des de zero

En el segon projecte d'aquest treball, *Musicam!*, s'exposen les passes a seguir per al desenvolupament d'aquesta tasca, la qual, al tractar-se d'una proposta d'activitat postconcert, han de ser els docents de música que acudeixen al concert els qui la duquin a terme en les seves aules.

6. Treballar diferents continguts musicals

Les intervencions educatives incloses al concert didàctic estan fonamentades en el *Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears*; i, totes elles s'han treballat tant a l'aula com al concert didàctic, per tant, l'objectiu s'ha complert.

7. Millorar la motivació en els alumnes respecte a la música

Els resultats extrets de les entrevistes i exposats a l'apartat de *Discussió* demostren que aquest objectiu s'ha acomplert.

8. Coordinar-se amb els agents implicats, assolint competències en la gestió de projectes.

Per a la posada en pràctica del concert didàctic era condició *sine qua non* coordinar-se tant amb els companys i docents del CSMIB com amb els centres educatius participants. I, aquest fet, involucra l'assoliment de competències per gestionar projectes. Per tant, l'objectiu s'ha complert.

9. Crear un material que servisca per a tractar els temes en qüestió durant tot un curs escolar mitjançant la música

Per a la posada en pràctica d'aquest projecte, era necessari elaborar i crear un material que s'ajustara a les necessitats establertes. A més, tot aquest material s'ha compartit mitjançant el desenvolupament d'aquest treball, permetent que qualsevol docent el pugui utilitzar. Per tant, aquest objectiu s'ha complert.

10. Establir una sèrie de pautes davant el present material perquè els diferents docents de música el puguin fer servir a les aules, en coordinació amb altres docents del centre, de forma interdisciplinària.

La seqüenciació de feina establida al segon projecte, permet reproduir els mateixos procediments, fent així que qualsevol docent pugui implementar-lo. Per tant, aquest objectiu s'ha complert. Però, cal assenyalar que, en cas de voler implementar el primer projecte a l'aula, *el concert didàctic*, s'hauria d'adaptar el material. Aquest aspecte s'exposa en més profunditat a l'apartat *prospectives de futur*.

En conclusió, els principals punts aportats per aquesta investigació, els quals m'han permès assolir uns aprenentatges que incidiran tant en l'àmbit professional com personal, són:

En primer lloc, en l'elaboració de projectes musicals de gran dimensió (interdisciplinaris a l'aula, de col·laboració amb altres centres, etc.) és necessari seguir unes pautes perquè el resultat sigui positiu.

En segon lloc, les paraules *concert didàctic* impliquen una dimensió que des d'un primer moment costa prendre consciència. Produir un esdeveniment d'aquestes dimensions no és una tasca fàcil, ja que s'han de tenir molts aspectes en compte. Per

tant, per a gaudir de la producció d'un esdeveniment com aquest, és necessari comptar amb temps disponible, i planificar i organitzar des d'un primer moment.

En tercer lloc, la posada en pràctica d'un concert didàctic difereix de la fase d'elaboració de materials. És a dir, quan es crea un concert didàctic des de zero, s'ha de tenir en compte que el material elaborat prèviament s'anirà modificant durant els assajos, ja que la visió canvia. Per tant, ha de ser un material obert i flexible.

En quart lloc, l'enfocament del concert didàctic és un factor essencial i determinant en la duració del mateix. És per això que, la duració, s'ha d'establir en relació a altres aspectes com: el nombre d'activitats incloses, l'edat dels infants, entre d'altres.

En cinquè lloc, tal com s'ha pogut observar a l'apartat de discussió, la col·laboració entre els centres participants ha estat positiva. Els docents dels centres d'educació primària avaluen l'experiència i el material rebut com a pràctic i aprofitós per a les seves classes habituals, ampliant així els propis recursos educatius. Per tant, els concerts didàctics permeten compartir material i tasques educatives amb companys i companyes, del mateix centre o d'altres centres i, aquest fet, millora la connexió educativa i amplia els recursos educatius personals, afavorint, així, l'aprenentatge de l'alumnat.

En sisè lloc, els concerts didàctics es basen en la participació activa de l'alumnat, per tant, es construeixen mitjançant una metodologia d'aprenentatge actiu i significatiu, permetent gaudir de la música mentre s'aprenen continguts i competències. A més, també permet trencar rols, ja que durant l'actuació, és necessària la participació de tots els agents, construint, l'esdeveniment musical, entre tots i totes.

En setè lloc, els concerts didàctics desperten l'interès per la música perquè proporcionen experiències que per molts infants són noves o úniques (com assistir a un auditori, pujar dalt d'un escenari...) i mostra la música adaptada al llenguatge dels infants, permetent als alumnes un millor enteniment. A més, el fet de treballar unes activitats per a aconseguir un objectiu, trencant, així, amb la rutina de les classes, també millora la motivació en els infants.

En vuitè lloc, els concerts didàctics i les activitats que se'n deriven, mitjançant la música com a eix vertebrador, permeten posar en marxa projectes interdisciplinaris o tractar temàtiques transversals, donant, així, visibilitat a determinades temàtiques i contribuint a fer que l'alumnat adquireixi eines i competències. Però, en aquest punt, cal destacar que per a tractar temes socials o, qualsevol altre tema, caldria rebre formació per part de professionals, per a així poder oferir a l'alumnat el millor aprenentatge possible.

En definitiva, aquesta investigació defensa l'ús de projectes didàctics artístics per a treballar temes transversals mitjançant l'educació musical, possibilitant així projectes interdisciplinaris.

És per això que, de les experiències exposades en aquest treball, s'espera que puguin servir a ajudar a altres docents que vulguin posar en marxa projectes com els que es desenvolupen en aquest TFE.

7.1. Perspectives de futur

Amb el material d'aquest TFE es pretén crear un projecte anual dirigit al tercer cicle de primària o a l'E.S.O. perquè sigui el mateix alumnat qui posi en pràctica totes les activitats artístiques involucrades en aquest projecte: teatre, interpretació musical i dansa; creant, així, un concert i un videoclip per final de curs.

Per a aconseguir aquest objectiu, serà necessari adaptar el material al curs corresponent. És per això que, tal com s'ha exposat en la introducció, les peces que s'interpreten al concert didàctic han estat triades i pensades per poder adaptar-les a l'aula. És a dir, el material d'aquestes peces (notes, acords, ritmes, etc.) permet realitzar arranjaments que s'ajustin al nivell del grup-classe, possibilitant així la interpretació de les peces per part de l'alumnat.

També es pretén que en el moment d'implantar aquest projecte a l'aula, es faci de forma interdisciplinària amb altres assignatures, aprofundint així en el tractament de

temes socials, creant materials artístics per a la posada en escena, treballant les regles gramaticals i ortogràfiques en la creació de lletres per a cançons, entre d'altres.

Finalment, veig necessari exposar algunes propostes de millora que es podrien aplicar al concert didàctic que s'exposa en aquest projecte.

En primer lloc, tractar diferents temàtiques socials dins un mateix concert amb un temps determinat no permet aprofundir en els temes tractats. És per això que, en cas d'elaborar altre concert didàctic en un futur, o de modificar aquest, convindria enfocar-lo cap a un sol tema, permetent així un major espai d'exploració en els diferents aspectes de la temàtica en qüestió.

En segon lloc, l'elecció dels temes musicals i de les temàtiques tractades al guió, s'ha fet seguint criteris personals. Per tant, per a un futur projecte, es podria tenir en compte els interessos de l'alumnat o dels centres participants, per a incorporar així elements que cobresquin les seves necessitats.

En tercer, per a analitzar de forma més exacta l'impacte social i educatiu que ha produït el concert, es podria plantejar l'ús d'enquestes, grups de discussió o altres eines d'investigació.

En quart i darrer lloc, per completar aquest projecte dins el seu vessant educatiu, convindria establir uns criteris d'avaluació que permetin avaluar l'aprenentatge i les competències assolides per l'alumnat.

8. Referències

Bravo R. i De Moya, M.V. (2017). La Banda Sinfónica Municipal de Albacete y su vertiente educativa: los conciertos didácticos. *ENSAYOS: Revista de la facultad de educación de Albacete*, 32 (1), 111-125. <https://doi.org/10.18239/ensayos.v32i1.1229>

Capel, M. i Morant, R. (2019). Características organizativas y didácticas del concierto didáctico. Un estudio de caso sobre la coordinación entre profesorado de Música de Educación Primaria y Secundaria en la ciudad de Manises. *Revista Electrónica de LEEME*, 44 (63). <https://doi.org/10.7203/leeme.44.15868>.

Decret 31/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

Galera, M., Gutiérrez, R. i Pacheco, A. (2009). Los conciertos didácticos en el entorno universitario: el caso de los alumnos de maestro en Educación Musical. *Papeles del Festival de Música Española de Cádiz*, 4, 137-145. <http://hdl.handle.net/11441/65969>

Gil, J.V. (2020). *El concierto didáctico en educación secundaria a través del aprendizaje cooperativo* [Tesis]. Universitat de València. <https://roderic.uv.es/handle/10550/75794>

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2020/12/29/3>

Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2013/12/09/8/con>

López, F. (2018). El experimento 440. Una propuesta didáctica en forma de concierto didáctico. *Arte Y Movimiento*, (18). <https://revistaselectronicas.ujaen.es/index.php/artymov/article/view/4011>

Martínez, V. (2014). *El concierto didáctico como herramienta para trabajar la interculturalidad en el aula* [Trabajo de final de grado]. Universidad de Navarra. <https://hdl.handle.net/2454/15546>

Merino, C. (2016). Reflexión en torno a los conciertos didácticos o educativos. *Átemus*, 1. <https://lc.cx/XVXODV>

Miguel, Y. (2015). Los conciertos didácticos: herramienta de aprendizaje integral en la adolescencia. [Trabajo de final de master]. Universidad Autónoma de Madrid. <https://lc.cx/HULp0z>

Miranda, D. S. (2021). *Concierto didáctico virtual, una experiencia con los estudiantes de la Banda Sinfónica de Fusagasugá*. <http://hdl.handle.net/20.500.12495/7263>.

Narbona (2022). El viatge de Kreta Sjöholmberg: un musical i concert didàctic per contribuir a la mitigació del canvi climàtic. [Treball de final d'estudis]. Conservatori Superior de Música de les Illes Balears. https://lc.cx/D2_WKR

Neuman, V. (2004). La formación del profesorado y los conciertos didácticos. *Profesorado. Revista de Currículum y Formación del profesorado*, 8 (1). <https://www.redalyc.org/pdf/567/56780106.pdf>

Ortega, C. (2009). ¿Qué es un concierto didáctico? *Papeles del Festival de Música Española de Cádiz*, 4, 45-55.

Pérez, J. (2003). Hacia una educación musical para el futuro: El concierto didáctico. *Revista Electrónica de LEEME*, 11, 6. <https://doi.org/10.7203/leeme.11.9741>

Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2014/02/28/126>

Real Decreto 157/2022, de 1 de marzo, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2022/03/01/157/con>

Van, W. (2005). Conciertos didácticos: ¿quién es su público y qué opina? *Música y educación: revista internacional de pedagogía musical*, 18 (63), 73-78.

9. Annexos

Annex 1: cartell informatiu per als centres

I SI MIREM AL NOSTRE VOLTANT...? ✨

UN CONCERT PEDAGÒGIC CREAT PER L'ALUMNAT
DE PEDAGOGIA MUSICAL DEL CSMIB

3 DE MAIG A LES 11h
AUDITORI DEL CONSERVATORI

*Una experiència musical i teatral que
convida a la reflexió personal mentre es
gaudeix i es fa música en conjunt.*

TFE DE:
CELIA GONZÁLEZ LLOPIS

Dirigit a infants d'entre
9 i 12 anys.

Organitzat per:

CSMIB

The poster features a central graphic of a globe with a large treble clef overlaid on it. Musical notes are scattered around the globe. The text is in various fonts and colors, including blue, orange, and white. At the bottom, there are four small black and white photographs: a person playing a flute, a person singing into a microphone, a person sitting on a rock by the sea, and a person standing on a rocky shore.

"I si mirem al nostre voltant...?" és un concert pedagògic que, a més de treballar continguts musicals, pretén fomentar l'educació en valors.

Per això, el fil conductor del concert didàctic són diferents reptes socials (estereotips, infravaloració de les arts, masclisme, por escènica...) que es pot trobar qualsevol persona, tant infants com adults, en el seu dia a dia.

Aquest fil conductor enllaça diferents peces, adaptades per al concert, en les quals l'alumnat haurà de participar d'una forma activa: fent percussió corporal, interpretant instruments i dinàmiques, cantant, marcant la pulsació...

Per aquest motiu, abans del concert, es proporcionarà material als docents de música dels centres participants i, l'alumnat del CSMIB realitzarà una sèrie d'intervencions didàctiques en cadascuna de les aules.

ANIMAU-VOS!

Ho passarem d'allò més bé!

PER A CONFIRMAR L'ASSISTÈNCIA CONTACTAU AMB:

celiagonzalezl@conservatorisuperior.com

ainatramullasc@conservatorisuperior.com

Annex 2: guió

INTRODUCCIÓ

Bon dia! Esper que estiguen beníssim!!

Jo som na Cèlia i ells i elles són els meus companys i companyes. Tots som estudiants d'aquí, del Conservatori Superior de les Illes Balears, que és el lloc on estudiem i gaudim de la música! Però no penseu que només aprenem a tocar instruments, també aprenem a crear, a compondre música, a investigar, a estudiar la història de la música, entre d'altres. Nosaltres, per exemple, som alumnes de pedagogia, és a dir, estudiem per a aprendre a ser profes de música!

I avui estem aquí per fer música amb vosaltres i compartir la importància que té la música. Ens acompanyen les escoles d'Es Pil·larí, Puig de Na Fàtima i Corpus Christie. Però no sols estem aquí per a això...

Qui veu o llegeix les notícies? I no us sembla que sempre ens conten problemes, destrastres, que són tan grans, que sembla que no els podrem resoldre mai? Guerres, crisis econòmiques, problemes ambientals... causes que ens afecten a tots i a totes, clar... però, que complicat, no?

OPCIÓ 1) És per això que avui volem mostrar-vos cinc històries. Cinc històries que encara que no semblen problemes tan complexos, hi són i representen problemes que podem trobar al nostre voltant, al nostre dia a dia. Cinc històries que afecten a més persones de les que podem imaginar, i si ens passen a nosaltres mateixos o a les nostres amistats, ens afecta i ens entristeix. Cinc històries que potser ressonin amb situacions que vosaltres mateixos heu viscut, perquè...

Alguna vegada heu sentit por? Doncs ens preocupa que la por ens bloquegi i ens impedeixi fer allò que més ens agrada. Volem sentir que no se'ns jutge contínuament, necessitam gaudir de la llibertat per a ser com voler ser. També ens preocupa que no hi hagi igualtat entre nins i nines. I somiam, en el fet que la música sigui més valorada, i sabeu per què? Perquè la música ens fa millors persones, ens ajuda a saber compartir amb els altres, ens fa ser més disciplinats i tantes coses més... Bé, de tot això ara en parlarem! Ara volem donar-vos les gràcies per ser avui aquí. Estau preparats?

I si mirem al nostre voltant? Endavant...

Música: PER TOTS ELS MOMENTS

ESCENA I: Por escènica

S'encenen les llums i apareix Aina asseguda a terra. Mostra un rostre tímid i decebut.

Aina: És que no puc, no puc fer-ho... Ho he assajat moltes vegades, però... davant de la gent no puc...

De sobte apareix Damià corrents.

Damià: Aina, què fas? Estan esperant-te tots i totes per començar l'actuació!

Aina: Que no... que no puc fer-ho... em fa por equivocar-me o que se m'oblidi el que he de dir!

Damià: Però, què importa això? Ningú és perfecte! Tots i totes ens equivoquem!

Aina: (*Emprenyada*) Damià, tu no ho entens! Fa poc, en una actuació em vaig quedar en blanc i, dels nervis, sense voler, em vaig ensopegar i vaig caure a terra... i se'n varen riure de mi! Vaig passar molta vergonya! Vaig haver de sortir d'allí corrents fins a trobar un lloc on amagar-me! No puc, Damià! De veres! Des d'aquell moment que em quede bloquejada a l'escenari! No tornaré a fer teatre mai més!

Aina: No sé si podré, Damià...

Damià: Si poguéssim trobar a un grup de persones que pujàs a l'escenari amb tu... espera... (*dirigint-se al públic*) Nins i nines, voleu ajudar a Aina...?

Damià baixa de l'escenari i tria a 10 alumnes perquè pugin a l'escenari. A l'escenari, es provoca un silenci incòmode deixant que la mateixa situació lideri la intervenció.

Damià: Com us sentiu? Quina és la sensació d'estar a dalt de l'escenari?

Parlen els nins i nines...

Aina: Ai, moltes gràcies, a tothom! Em sent menys sola estant aquí acompanyada!

Damià: Aleshores... què? T'estan esperant... i tens dues opcions: tornar-ho a intentar o renunciar...

Aina: Ho intentam tots junts?

Respostes de motivació per part dels infants que han sortit a l'escenari

Damià: Vinga! Doncs aneu a preparar-vos!

Aina: Sí! Adéu!

Damià: Adéu, Aina! Estaré entre el públic! Anirà genial, ja veuràs!

Aina i els nins/es surten de l'escenari i ella els hi explica que en tornar a entrar a l'escenari, han de fer-ho molt contents, amb la mirada fixa al públic i donant-se la mà per crear una fila. Damià aprofita el moment en el qual Aina surt de l'escenari per a dirigir-se al públic

Damià: Nins i nines, heu d'ajudar-me! Encara que Aina s'equivoque en la seua actuació, ha d'emportar-se els millors aplaudiments del món. Podem practicar-ho mentre ells i elles es preparen? (*intervenció didàctica: aplaudir fort o fluix, crescendo o disminuendo... seguint indicacions*). Molt bé, esteu preparats i preparades! Jo vos donaré l'avís!

Aina surt a l'escenari acompanyada dels participants, es posen el fila donant-se les mans i mirant fixament al públic. Sobre la música instrumental recita

Música: TANCA ELS ULLS

Aina:

Que quan siguis lluny, una cançó et torni a casa.
Que tinguis l'alegria dels dies clars.
I quan busques el camí i no el vegis, tanca els ulls.
Riu molt i plora molt. Balla i fes ballar.
I no deixis que les ferides endureixen el cor, que no reposin en el pou de l'ànima.
Recorda, si plou dins teu, que caminar cura les ferides
i que viure, viure no és estar vius, viure és l'actitud d'omplir la vida.
Així que arrisca't, sense arriscar-nos als altres, perquè només hi ha una cosa que val:
fer-ho tan bé com puguis.

Intervenció didàctica 1: aplaudiments guiats dels nins i nines

Aina: (*emocionat/da*) Has vist, Damià? He pogut fer-ho, ho he aconseguit!

Damià: Sí, Aina! T'ha sortit genial!

Aina: Tenies raó, la por no ha de vèncer el meu somni de fer teatre! Moltes gràcies, Damià! I moltes gràcies als nins i nines que han pujat a l'escenari! Me'n vaig, que he d'estudiar-me el pròxim paper! Adéu!

Damià: Adéu, Aina!

Els nins i nines baixen de l'escenari

Música: BOHEMIAN RHAPSODY 1. Intervenció didàctica 2: cantar

ESCENA II: El somni de ser compositora

Àngela apareix en terra, escrivint tranquil·lament. En acabar la cançó, Lluís se li apropa.

Música: LA DAMA DE MALLORCA. **Intervenció didàctica 3:** percussió corporal + cantar

Lluís: Què fas?

Àngela: Hola, Lluís! Estic escrivint una cançó!

Lluís: Uala que xulo? Per què?

Àngela: Doncs perquè m'agrada molt fer cançons i m'agradaria ser compositora!
(emocionada)

Lluís: I les presentaràs davant el públic? A internet? Per tot el món? *(amb molta intriga)*

Àngela: Ui... no ho sé. Quina por... *(improvisar situació angoixa per por a mostrar les seves composicions)*

Lluís: Per què? No seràs la primera compositora en mostrar les seves composicions.

Àngela: Tens raó, però... *(s'atura a pensar)* bé, ara mateix no me'n surt cap...

Lluís: Podem cercar-ho entre tots dos si vols!

Àngela: *(il·lusionada)* Ai, sí!

Lluís: Mira Àngela, he trobat aquest vídeo!

projectar vídeo dones compositores (Gye narra el vídeo)

Àngela: WOW! No sabia que n'hi havia tantes... ! Doncs encara que no coneixem a moltes dones compositores sí que hi ha, sols cal buscar-les!

Paula B.: sí, però això no és tot. Nosaltres també tenim un missatge per a tu. *(llegeix els missatges)* **Intervenció didàctica 4:** missatges dels nins/es.

Àngela: Moltes gràcies pels vostres missatges, m'han encantat! Me'n vaig, perquè ara sí! Pens presentar toots els arranjaments i tootes les peces que he escrit! *(fa com si se n'anàs)*. Esperau un segon, puc començar aquí mateix, que ja tinc públic, i músics! Voleu escoltar el meu darrer arranjament?

Tots/es: Siiiiii!

Música: BOHEMIAN RHAPSODY 2. **Intervenció didàctica 5:** cantar

ESCENA III: La música és important!

Cèlia: ATENCIÓ!!! Ha arribat el moment d'escoltar i interpretar, des dels vostres seients, els instruments d'aquesta cançó!

Música: SWEET CHILD O' MINE. Intervenció didàctica 6: identificar instruments

Eva: (*emocionada*) Ai, què bé, què bé!! Que estic de contenta...!! Demà fem l'actuació de final de curs a l'escola!!! I m'encanta!!! Perquè farem la síncopa i cançons de Queen i... i la música és la meua assignatura preferida!! (*mira el rellotge*) Encara és prest, podria repassar l'actuació de demà! Ai, però... és en grup! Com ho faig? (*contacte visual amb els músics*) Ah mira, ja està! (*s'apropa als músics*) vosaltres em podríeu ajudar a interpretar la síncopa?

Membre de la banda de música: Sí, sí! Clar que sí! Posat aquí si vols i l'assajam!

Música: LA SÍNCOPA. Intervenció didàctica 7: percussió corporal + cantar

Eva: Què bé!! Ha sortit molt bé, no trobau?? Ara podríem fer la de Queen!

Membre de la banda de música: Però Eva, per fer la de Queen necessitam a més gent, som molt pocs!

Eva: (*compta els músics de la banda*) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8... és veritat, algú del públic ens podria ajudar? Està bé, està bé, quanta gent! Mireu, farem una cosa, la classe de 5è d'Es Pil·larí que pugui a l'escenari, que m'han dit que han vingut preparats i preparades, i la resta farem la percussió corporal, que m'han dit que sabeu fer-la molt bé!

Música: MIX DE QUEEN Intervenció didàctica 8: percussió corporal + interpretació

Eva: Ai! Que bé! Moltes gràcies! M'ho he passat genial! Sense vosaltres no hauria estat possible. (*Es mou a un punt de l'escenari i s'asseu*) La veritat, és que no ho entenc... no entenc perquè hi ha gent que diu que la música no serveix per res... i no entenc perquè a l'escola... (*treu un paper de la butxaca*) no entenc perquè a l'escola cada setmana tenim 4h de català, 4h de castellà, 4h de medi, 3h d'anglès, 2h d'educació física... i 1 de música... (*sospira*)... a mi em fa molt feliç fer música, però... perquè passa tot açò? Hauria de deixar de fer música?

Damià: Eva! Eva! Espera! Has de saber com d'important és la música!

Renou de percussió, Paula es dirigeix a Damià i Eva i cliquen el botó d'un comandament i Damià i Eva es queden congelats (estàtues). En aquest moment les dues Paules comencen el debat amb els nins i nines.

Paula 1: Ai, Paula, ara que no ens escolten, que et sembla si primer els hi escoltem a ells i a elles?

Paula 2: Sí, venga, anem-hi! Nins i nines, algú sabria explicar per què la música és important?

Intervenció didàctica 9: DEBAT

Paula 1: està bé! Crec que ara ho tenim tots/es més clar! Moltes gràcies a tots/es! Anem a veure com se soluciona l'escena! Rebobina un poc i clica el play, Paula!

Paula 2: vaig! *(apunta amb un comandament cap a Eva i Damià. Aquests, fan moviments de retrocés i es repeteix l'escena)*

Damià: Eva! Eva! Espera! Has de saber com d'important és la música! L'altre dia a MEDI vàrem llegir que quan feim música posam en marxa tot el cervell, i la mestra va dir que per estudiar millor, podem escoltar música relaxant! Així que fer música t'ajudarà en els teus estudis!

Eva: De veres, Damià?

Damià: Sí, Eva. La música és molt important! El que passa és que no li donem el valor que té... i això ho hem de canviar entre tots i totes! Però no per això has de deixar de fer música, tot el contrari! Si t'agrada, endavant! Tu ets una crack en música, jo en matemàtiques, i ells i elles, en altres coses. L'aprenentatge és important a tots els àmbits, així que no atureu de fer música perquè la música ens fa millors.

Eva: Moltes gràcies! Teniu raó, me'n vaig a assajar! *(com si se n'anàs)*

Gye: Eva, Eva! Espera! Has provat mai a fer música amb tecnologia?

Eva: Noo.. Això com es fa?

Gye: Vine! Que t'ho enseny!

Música: TIME Intervenció didàctica 10: GYE MOSTRA LOOPS.

Música: BOHEMIAN RHAPSODY 3 Intervenció didàctica 11: cantar

ESCENA IV: El somni de ser ballarí

S'encenen les llums i surt Yannick fent voltes pensatiu per l'escenari mentre sona la música fins a la primera cadència.

Música: BALLEM!

Yannick: Hola! Som Yannick, i m'encanta ballar, però em fa molta vergonya. M'agradaria anar a classes i aprendre a moure el meu cos, però em fa por fer el ridícul. *(sospira)* Però és que... quan escolt música, sigui on sigui, em costa tant evitar ballar... és com si el cos m'ho demanés... *(sona música fins a la primera cadència i fa un ball curt).*

Sirena d'escola anunciant el càsting (Guille)

Yannick: Jo voldria presentar-me... em sé tots els balls de memòria! Però em fa vergonya. Si em present, se'n riuran de mi!

Trist, s'asseu a una banda de l'escenari. I, de sobte, apareix Cèlia fent una broma

Yannick: Cèlia, tu que fas aquí?

Cèlia: Escolta'm, no pots deixar que puguin amb tu! T'has de presentar al càsting!

Yannick: No, Cèlia! No puc! Em fa molta por, t'ho promet...

Cèlia: Està bé. I si anassis acompanyat amb uns 300 nins i nines? I ells i elles ballassin amb tu? Et faria tanta por?

Yannick: No, així no! Per què no seria l'únic nin i... estaria més tranquil. Però això no es pot fer, Cèlia! El càsting és individual! A més, qui m'ha d'acompanyar? Jo no conec cap nin que li agradi ballar!

Cèlia: Bé, tu deixa'm a mi! Qui dirigeix el càsting?

Yannick: Rosita, la directora!

Cèlia: Idò tu ara ves-te'n a repassar els balls, i demà a les 9:00h t'espere en la porta del càsting.

Yannick: Però...

Cèlia: Confia en mi!

Yannick: *(No massa convençut)* Està bé... però no entraré tot sol a ballar! Adéu, Cèlia!

Cèlia: Adéu, Yannick! *(S'espera que Yannick haja sortit de l'escenari).*

(Dirigint-se al públic) Nins i nines, quan Yannick vagi a fer el càsting, podeu ballar amb ell per a ajudar-lo? (...) Està bé, està bé! Tots no cabem a l'escenari, així que si vos sembla bé, agafaré 4 voluntaris i la resta podeu ballar per acompanyar a en Yannick des del vostre lloc. Qui vol pujar a l'escenari a ballar?

Col·loquem als nins en l'escenari i entra en Yannick.

Rosita entra a escena.

Rosita: Bon dia! Sóc la directora, i venc a veure el càsting. Preparats i preparades?

Sona la música i es fa el ball.

Música: BALLEM! Intervenció didàctica 12: ball

Rosita: Molt bé! Enhorabona, Yannick! Ja no em queda a ningú més per veure, així que està decidit, tu faràs el paper principal de la part de ball! Et deixe aquí celebrant-ho... Adéu! *(surt de l'escenari)*.

Yannick: *(Emocionat)* Celia, ho has escoltat? M'ha donat el paper principal!

Celia: Sí, sí! Ho he vist! Si és que ho fas super bé!

Yannick: Ai, estic de content! Avui, tots vosaltres m'heu donat força. La dansa és una forma d'expressar amb el nostre cos tot allò que moltes vegades tenim por a dir amb paraules. I, a part d'haver superat el càsting, tant la música com la dansa ens han fet compartir un moment preciós tots junts. M'heu fet veure que no estic sol...gràcies

Música: BOHEMIAN RHAPSODY 5 Intervenció didàctica 13: cantar

ESCENA V: SOLIDARITAT

S'encenen les llums i apareix Paula X

Celia (narrant): Na Paula, s'ha passat la primària tocant l'ukelele. I li encantava. Ara, en uns dies comença l'institut, i s'ha assabentat que allí no tenen ukeleles... fan feina amb altres instruments, com la flauta dolça. Ella el que realment voldria és seguir tocant l'ukelele, però no pot.

Paula X.: Jo vull apuntar-me a una escola de música! Perquè m'ensenyen a fer moltíssima música amb l'ukelele! Però... ai, no, no... no pot ser... si... si no tinc ukelele! I... no, no... Bé! Realment, no sé si podré apuntar-me a classes d'ukelele, ho he de consultar a casa, però el que tenc clar és que vull aprendre més música, perquè jo... perquè jo el que voldria és practicar cada dia, perquè no sabeu com de feliç em fa això!!!

Aina: Eiii Paula, vols que fem música juntes?

Paula: Ara??

Aina: Sí ara! Mira, allà tens un piano!

Paula: val, sí!

Música: DONT WORRY, BE HAPPY!

Els músics toquen i a mesura que va avançant l'arranjament, surt Aina amb ukelele amb el grup de cor a cantar i improvisar sobre la melodia de don't worry be happy. Aina fa cantar al públic, surt des de les escales de l'auditori. Puja a l'escenari i entrega l'ukelele a Paula X.

Aina: Paula, tu tens l'horabaixa dels dimecres lliures?

Paula X: sí!

Aina: Idò si vols, els dimecres podem practicar juntes al parc!

Paula X: Ai, sí! Quina il·lusió!

Aina: *(entrega l'ukelele a Paula)* Pren, perquè puguis practicar aquesta setmana, ens veiem dimecres, adéu!!! *(surt d'escena)*

Paula X.: Quina sort tenir amics i amigues com els que tinc jo... gràcies a ells/es he pogut seguir compartint la música fora de la classe. Perquè a fora de l'escola hi ha parcs on poder practicar, hi ha concerts, festivals i espais a on compartir la música entre tots i totes. Que no aturi la música!!

Música: BOHEMIAN RHAPSODY 6 Intervenció didàctica 14: cantar

REFLEXIÓ FINAL

Moltíssimes gràcies!!

Bé, hem arribat al final d'aquest concert que hem preparat amb molt entusiasme.

Ens ha fet especial il·lusió poder comptar amb tots vosaltres, que heu participat amb nosaltres fent música i intercanviant idees.

Recordeu que al principi us hem demanat sobre les notícies? Gran part dels problemes del món se suavitzarien si tinguéssim una societat més sensible, una societat més saludable, una societat que aprecii els valors i que sigui creativa per imaginar solucions als problemes, una societat generosa i predisposada a posar-se en el lloc dels altres.

La MÚSICA contribueix a fer que tot això passi. I com ha de passar? Doncs bé, la resposta està en cadascú de vosaltres. Dins nostre tenim el poder de crear comunitat junts i juntes, de crear cultura, de fer, gaudir i compartir la música com a experiència diària. Així que us volem animar a contribuir-ne cada dia!! Què us sembla si comencem avui?

Per a acomiadar-nos, podem cantar la cançó de Tots els moments junts i juntes!!

Endavant!

Música: TOTS ELS MOMENTS Intervenció didàctica 15: cantar

Annex 3: partitures

Tots els moments

Aina Tramullas

1.

Voice

Flute

Piano

rubatto

2.

5

Vo.

Fl.

Pno.

A

9

Vo.

Fl.

Pno.

Hi, ha mol - tes ve - ga-des, que hem sent sol el

2

14

Vo.
món fa mol-tes vol-tes cap on vol però si,ens do - nem la

Fl.

Pno.

19

Vo.
mà i ac-cept - am la del cos - tat po - drem com - ba-tre,his-

Fl.

Pno.

23

Vo.
tò - ries que se'ns fei - en bo - lla,al cap

Fl.

Pno.

26 **B**

Vo. Hi, ha mol - tes ve - ga - des que dic no

Fl.

Pno.

29

Vo. que som com som i junts ho se-rem tot

Fl.

Pno.

33

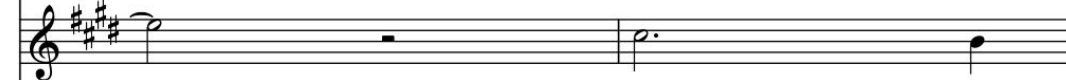
Vo. co - men-ça, el can-vi, en el teu cor la, hist - ò ria a-ra l'es-cric jo

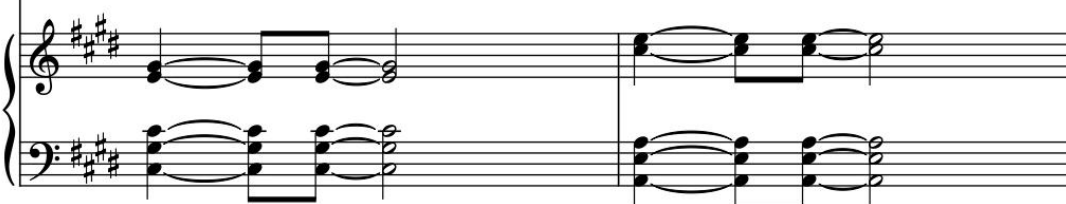
Fl.

Pno.

37

Vo. junts po - drem ser el

Fl.

Pno.

39 C

Vo. can-vi i fer la re - vo-lu - ció! Per tots els mo-ments on no,he cre-

Fl.

Pno.

44

Vo. gut amb jo. Per tots els mo-ments on m'han fet mal

Fl.

Pno.

49

Vo. a - ra, és ho - ra d'a - ju - dar, i de do - na - nos la mà

Fl.

Pno.

53

Vo. i junts ser el can - vi que ens ma - ar - qui el cor!

Fl.

Pno.

58

2. **D**

Vo. cor! Per tots els mo - ments on no, he cre - gut amb jo.

Fl.

Pno.

62

Vo. Per tots els moments on m'han fet mal

Fl.

Pno.

66

Vo. a-ra, és ho-ra d'a-ju - dar, de do - na-ar - mos la mà, i

Fl.

Pno.

71

Vo. junts ser el can-vi que ens ma-ar - qui el cor!

Fl.

Pno. *rubatto*

76

Vo.

Fl.

Pno.

1. 2.

80

Vo.

Fl.

Pno.

rit...

Tanca els ulls

Arr: Celia González Lopis

Clarinete

Piano

Percussió

$\text{♩} = 92$

p

Cl.

Pno.

Perc.

4

Cl.

Pno.

Perc.

Cl.

Pno.

Perc.

7

Cl.

Pno.

Perc.

10

Cl.

Pno.

Perc.

Em F C

13

Cl.

Pno.

Perc.

G F C

16

Cl.

Pno.

Perc.

G C Em

19

Cl.

Pno.

Perc.

F C G

22

Cl.

Pno.

F C G

Perc.

25

Cl.

Pno.

A G C

Perc.

Por escènica

Bohemian Rhapsody - Queen

Arr: Mark Brymer
Arr: Celia González Llopis

Soprano
Vi - vim en un mon on hi ha molt a fer

Alt
Vi - vim en un mon on hi ha molt a fer

Homes
Vi - vim en un mon on hi ha molt a fer

Piano
Bb

S.
res es per-fec - te, pe-rò^un can-vi si que^és pot fer si-guem va-lents que

A.
res es per-fec - te, pe-rò^un can-vi si que^és pot fer si-guem va-lents que

H.
res es per-fec - te, pe-rò^un can-vi si que^és pot fer si-guem va-lents que

Pno.
F7 Cm7/F Bb Gm

6

S. res ens a - tu - ri mai No tinguis por i

A. res ens a - tu - ri mai Uh...

H. res ens a - tu - ri mai Uh...

Pno.

9

S. dó-na^el mi-llor de tu

A. Per-què^en-gany - ar-se és créi-xer més dels e-rrors a-pre-nem

H. Per-què^en-gany - ar-se és créi-xer més dels e-rrors a-pre-nem

Pno.

12

S. *Llui-ta per ai-xò que tu vul-guissar a-ra^ide gran en-da-vant*

A. *Llui - ta pel que tu vul-guissar a-ra^ide gran en-da-vant*

H. *Llui - ta pel que tu vul-guissar a-ra^ide gran en-da-vant*

Pno.

16 *rit.*

S.

A.

H.

Pno.

LA DAMA DE MALLORCA

Arranj.: 4t pedagogia musical

INTRO $\text{♩} = 63$

Soprano

Hornes

Flauta

Percusión

Saxofón tenor

Bajo eléctrico

Piano

Detailed description: The image shows a musical score for the introduction of 'LA DAMA DE MALLORCA'. It consists of seven staves. The top six staves are for Soprano, Horns, Flute, Percussion, and Tenor Saxophone, all of which contain only rests. The seventh staff is for Piano, which contains the introductory melody and accompaniment. The music is in 3/4 time with a tempo of 63 bpm. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The piano part begins with a series of chords and single notes, including a prominent bass line with eighth notes.

7

S.

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

Rit.

8

Led. * Led. *

13

S.

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

13

3

A

G- C- G- D G-

19

S. *A Ma-llor-ca, hi ha una da ma que, és herm o - sa com el sol. Te la*

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Rit.

Gm Cm Gm D Gm

Pno.

(*Ed.*)[✳]

24 G- C- G- D G- **B**

S. ca - be - lle - ra ro sa i llar ga fins el ta - lons. "U"

H. "U" Sama - re la pen - ti -

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. Gm Cm Gm D Gm Bbmaj7

29 A'

S. d'or Val-ga'm Déu Ai - na Ma

H. F G-
na - va ambun - a pin-te-ta d'or

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. F7 Gmsus2 Dsus27 Gm6

Detailed description: This is a page of a musical score for a jazz ensemble. It features seven staves: Soprano (S.), Harmonica (H.), Flute (Fl.), Percussion 1 (Perc. 1), Saxophone Tenor (Sax. T.), Guitar Bass (Guit. B.), and Piano (Pno.). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The Soprano part begins with a melodic line that includes the lyrics 'd'or Val-ga'm Déu Ai - na Ma'. The Harmonica part has two measures with notes and rests, with chords F and G- indicated above. The Piano part provides harmonic support with chords F7, Gmsus2, Dsus27, and Gm6. The Percussion 1, Saxophone Tenor, and Guitar Bass parts are currently silent, indicated by whole rests.

PONT

33

G- D G-

S. ri a ro-ba do-ra del meu cor.

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. Cm7 Ebmaj7 F# Gm F Bbmaj7 F7 Gm

The musical score is for a piece titled 'PONT'. It features a vocal line (S.) and a piano accompaniment (Pno.). The vocal line starts at measure 33 and includes the lyrics 'ri a ro-ba do-ra del meu cor.' The piano accompaniment includes a right-hand melody and a left-hand bass line. The right-hand melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, a quarter note F, and a quarter note G. The left-hand bass line starts with a quarter rest, followed by a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, and a quarter note F. The piano accompaniment includes a right-hand melody and a left-hand bass line. The right-hand melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, a quarter note F, and a quarter note G. The left-hand bass line starts with a quarter rest, followed by a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, and a quarter note F. The piano accompaniment includes a right-hand melody and a left-hand bass line. The right-hand melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, a quarter note F, and a quarter note G. The left-hand bass line starts with a quarter rest, followed by a quarter note G, a quarter note A, a quarter note B, a quarter note C, a quarter note D, a quarter note E, and a quarter note F.

39

S.

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

Dsus27 Gm6/Eb Cmaj713 Ebmaj7 F# Gm

44 $\text{♩} = 100$

S. A Ma-

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

48

G- C- G- D

S. llor - ca,hi ha una da ma que,és herm o - sa com el

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Gm Cm Gm D

Pno.

51 G-

S. sol. Te la ca - be - lle-ra ro sa i llar

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. Gm Gm Cm

54

S. ga fins el ta - lons. "U"

H. lons. sa ma - re la pen - ti -

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. Gm D Gm Bbmaj7

57

S. Val-ga'm

H. na - va ambun - a pin - te - ta d'or Val-ga'm

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. F7 Gmsus2 Dsus27

60

S. Déu Ai - na Ma ri a ro - ba do - ra del meu

H. Déu Ai - na Ma ri a ro - ba do - ra del meu

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. Gm6/Eb Cm713 Ebmaj7 F#

Detailed description of the musical score: The score is for measures 60, 61, and 62. It features a vocal line with lyrics 'Déu Ai - na Ma ri a ro - ba do - ra del meu' for both Soprano and Alto. The instrumental parts include Flute (Fl.), Percussion 1 (Perc. 1) with a rhythmic pattern of eighth notes marked with 'x', Saxophone Tenor (Sax. T.), Bass Guitar (Guit. B.), and Piano (Pno.). The piano part has a bass line and chords: Gm6/Eb, Cm713, Ebmaj7, and F#.

63

S. cor. ro - ba do - ra del meu cor.

H. cor. ro - ba

Fl. Lliure

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno. Gm

66

S. ro - ba do - ra del meu

H. do - ra del meu cor.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

69

S. cor.

H. ro-ba do - ra del meu cor.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

73

S.

H.

Fl.

Perc. 1

Sax. T.

Guit. B.

Pno.

Detailed description: This page contains a musical score for measures 73 and 74. The score is arranged vertically with seven staves. From top to bottom, the staves are: S. (Soprano), H. (Horn), Fl. (Flute), Perc. 1 (Percussion 1), Sax. T. (Saxophone Tenor), Guit. B. (Guitar Bass), and Pno. (Piano). The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. Measure 73 shows the Flute playing a quarter note G4, followed by two eighth notes A4 and B4. The Piano part in measure 73 consists of a right-hand chord of G4 and B4, and a left-hand chord of G3 and B2. Measure 74 shows the Flute playing a quarter note C5, followed by two eighth notes D5 and E5. The Piano part in measure 74 consists of a right-hand chord of C5 and E5, and a left-hand chord of C4 and E3. All other instruments have whole rests in both measures.

El somni de ser escriptora

Bohemian Rhapsody 2 - Queen

Arr: Mark Brymer
Arr: Celia González Llopis

♩ = 100

Soprano
Ma-ma, ho

Contralto
Ma-ma ho

Hombres
Ma-ma ho

Piano

4

S.
tinc molt clar a - ra tot ha can-viat pe-rò en ca-ra nohaa-ca-bat

A.
tinc molt clar a - ra tot ha can-viat pe-rò en ca-ra nohaa-ca-bat

H.
tinc molt clar a - ra tot ha can-viat pe-rò en ca-ra nohaa-ca-bat

Pno.

7

S. Ma-ma, tincclar qui sóc jo i pot-ser que pels meus som-nis ha-gi

A. Ma-ma, tincclar qui sóc jo i pot-ser que pels meus som-nis ha-gi

H. Ma-ma, tincclar qui sóc jo i pot-ser que pels meus som-nis ha-gi

Pno.

10

S. dellui-tar i hofa-ré Ma-ma uh...

A. dellui-tar i hofa-ré Ma-ma uh...

H. dellui-tar i hofa-ré Ma-ma uh... ia-raa-mies-col-teu - me

Pno.

13

S. u - na ni - na sóc i sé que per ai - xò no^he de ser

A. uh... i sé que per ai - xò no^he de ser

H. uh... sé que per ai - xò no^he de ser

Pno.

15

S. menys va com-panys i com-pan-yes que ai-xò ho^hem de fer junts

A. menys va com-panys i com-pan-yes que ai-xò ho^hem de fer junts

H. menys va com-panys i com-pan-yes que ai-xò ho^hem de fer junts

Pno.

18 **rit.** -----

S.

A.

H.

Pno.

Sweet child o' mine

Guns N' Roses

Arr: Celia González Llopis

A

This system includes staves for Flauta, Clarinete en Sib, Saxofón Alto, Bajo eléctrico, and Piano. The piano part features a rhythmic accompaniment of eighth notes in the right hand and chords in the left hand. The other instruments have rests.

4

This system includes staves for Fl. (Flauta), Cl. en Sib (Clarinete en Sib), Sax. A. (Saxofón Alto), Guit. B. (Bajo eléctrico), and Pno. (Piano). The piano part continues with the same rhythmic accompaniment. The other instruments have rests.

7 B

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 7, 8, and 9. The key signature is two sharps (F# and C#). The flute, clarinet in Bb, and saxophone in A parts are marked with rests. The guitar part (Guit. B.) has a rest in measure 7, followed by eighth notes in measure 8 and a quarter note in measure 9. The piano part (Pno.) features a continuous eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line in the left hand with a triplet in measure 9.

10

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 10, 11, and 12. The key signature remains two sharps. The flute, clarinet in Bb, and saxophone in A parts are marked with rests. The guitar part (Guit. B.) has eighth notes in measure 10, a quarter note in measure 11, and eighth notes with accents in measure 12. The piano part (Pno.) continues with eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line in the left hand with triplets in measures 10 and 12.

13

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

3

16

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

C

3

3

19

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

22

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

25 **D**

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Pno.

This system contains measures 25, 26, and 27. A key signature change to D major is indicated by a box labeled 'D' above the first measure. The Flute part is silent. The Clarinet in B-flat part plays a melodic line starting with a quarter note G4, followed by eighth notes A4, B4, C5, and a half note D5. The Saxophone in A part is silent. The Guitar part plays a rhythmic pattern of quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, C5, B4, A4, G4. The Piano part features a bass line with quarter notes G2, A2, B2, C3, D3, and a right hand with chords and eighth notes.

28

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Pno.

This system contains measures 28, 29, and 30. The Flute part is silent. The Clarinet in B-flat part continues its melodic line with a quarter note E5, followed by eighth notes F5, G5, A5, and a half note B5. The Saxophone in A part is silent. The Guitar part plays a rhythmic pattern of quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, C5, B4, A4, G4. The Piano part continues with a similar bass line and right-hand accompaniment.

31 E

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

34

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

37

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

40

F

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Pno.

43

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Pno.

This system contains measures 43, 44, and 45. The woodwinds (Flute, Clarinet in B-flat, and Saxophone Alto) play a melodic line starting with a quarter rest, followed by a quarter note, and then a series of eighth notes. The guitar plays a rhythmic accompaniment of quarter notes. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line with a half note and quarter notes in the left hand.

46

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Pno.

This system contains measures 46, 47, and 48. The woodwinds continue their melodic line. The guitar accompaniment changes to include eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment features a more complex texture with chords and eighth-note patterns in both hands.

Mix Queen

We will rock you + I want it all

Arr: Celia González Lopis

8 $\text{♩} = 72$

Flauta dolça soprano

Metal·lòfon Contralt Orff

Xilòfon

Grup de percussió

Piano elèctric

5 8

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

8

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

12

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

168 $\text{♩} = 90$

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

208

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

28

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

Detailed description of the first system: This system contains measures 28, 29, and 30. The Flute Dça. S. part is silent throughout. The Met. Contr. O. part plays a rhythmic pattern of quarter notes with eighth-note accents. The Xil. part plays a continuous eighth-note pattern. The Bat. part plays a rhythmic pattern of quarter notes with eighth-note accents. The Pno. El. part plays a chordal accompaniment with a bass line of quarter notes and eighth-note accents. A key signature change to one flat occurs between measures 29 and 30.

28

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

Detailed description of the second system: This system contains measures 28, 29, and 30. The Flute Dça. S. part plays a melodic line of eighth notes. The Met. Contr. O. part plays a rhythmic pattern of quarter notes with eighth-note accents. The Xil. part plays a melodic line of eighth notes. The Bat. part plays a rhythmic pattern of quarter notes with eighth-note accents. The Pno. El. part plays a chordal accompaniment with a bass line of quarter notes and eighth-note accents. A key signature change to one flat occurs between measures 29 and 30.

308

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

309

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

368

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

369

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

43

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

46

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

48

Fl. Dça. S.

Met. Contr. O.

Xil.

Bat.

Pno. El.

The image shows a page of a musical score, page 8, starting at measure 48. The score is arranged in five systems, each with a different instrument. The first system is for Fl. Dça. S. (Flute, Descant, Soprano), the second for Met. Contr. O. (Metallophone, Contrabass, Oboe), the third for Xil. (Xylophone), the fourth for Bat. (Bass Drum), and the fifth for Pno. El. (Piano, Electric). Each system contains four measures of music. The notation includes various rhythmic values, rests, and dynamic markings. The score concludes with a double bar line at the end of the fourth measure of each system.

Música

Bohemian Rhapsody 3 - Queen

Arr: Mark Brymer
Arr: Paula Xamena Klein
Celia González Llopis

♩ = 76

This system contains the first three measures of the vocal and piano parts. It features four staves: Soprano, Contralto 1, Hombres, and Piano. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The tempo is marked as quarter note = 76. The vocal parts enter in the third measure with the lyrics 'Ei, tu no'. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line in the left hand.

Soprano
Contralto 1
Hombres
Piano

Ei, tu no
Ei, tu no
Ei, tu no

4

This system contains the next three measures of the vocal and piano parts. It features four staves: Soprano (S.), Contralto 1 (C. 1), Hombres (H.), and Piano (Pno.). The key signature is B-flat major and the time signature is 4/4. The vocal parts enter in the first measure of this system with the lyrics 'pas-sa res si ai - xò no et va bé hi haal-tres co-ses-que saps fer Ni'. The piano accompaniment continues with the same eighth-note pattern.

S.
C. 1
H.
Pno.

pas-sa res si ai - xò no et va bé hi haal-tres co-ses-que saps fer Ni
pas-sa res si ai - xò no et va bé hi haal-tres co-ses-que saps fer Ni
pas-sa res si ai - xò no et va bé hi haal-tres co-ses-que saps fer Ni

7

S.
més ni menys queels al-tres tot téel seu va-lor ma-tes

C. 1
més ni menys queels al-tres tot téel seu va-lor ma-tes

H.
més ni menys queels al-tres tot téel seu va-lor ma-tes

Pno.

9

S.
llen-gues fí-si-ca i tam-bé l'art Mú-si-ca uh...

C. 1
llen-gues fí-si-ca i tam-bé l'art Mú-si-ca uh...

H.
hi ha co-ses molt més im por-tants. Mú-si-ca uh...

Pno.

12

S. e - res im - por - tant per - què sen se tu jo no sóc i -

C. 1. uh... per - què sen se tu jo no sóc i -

H. a tu mol - tes grà - cies per - què sen se tu jo no sóc i -

Pno.

15

S. gual

C. 1. gual

H. gual

Pno.

4

18

S.

C. 1

H.

Pno.

The image shows a musical score for four instruments: Soprano (S.), Clarinet 1 (C. 1), Horn (H.), and Piano (Pno.). The score is in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 4/4 time signature. The Soprano, Clarinet 1, and Horn parts are mostly silent, indicated by horizontal lines with bar lines. The Piano part is more active, starting with a series of chords and triplets in the first two measures, followed by a melodic line in the third measure. The score ends with a double bar line.

Escena ballarí

Concert pedagògic

Aina Tramullas

Piano

Soprano

Alto

Tenor

7

Pno.

S.

A.

T.

11

Pno.

And.

S.

"u"

A.

"u"

T.

"u"

15

Pno.

S.

A.

T.

19

Pno.

And.

S. *f*

A. *f*

T. *f*

23

Pno.

ff

rit...

p

S. *ff*

A. *ff*

T. *ff*

28

rubatto

Pno.

And.

S.

A.

T.

4

34

Pno.

S.

A.

T.

8vb

rit...

8

Detailed description: This is a page of a musical score, page 176. It features four staves. The top two staves are for piano (Pno.), with the right hand in the upper staff and the left hand in the lower staff. The bottom three staves are for voice, labeled S. (Soprano), A. (Alto), and T. (Tenor). The piano part begins at measure 34 with a treble clef and a key signature of one flat. The right hand plays a series of chords, while the left hand plays a descending eighth-note line. At measure 35, the piano part continues with a similar descending eighth-note line in the left hand, and the right hand has a few notes. A 'rit...' marking is present in the piano part. The voice staves (S., A., T.) are currently empty, with only a few notes visible at the bottom of the T. staff. A '8vb' marking is placed above the piano part, and an '8' is at the bottom left of the page.

El somni de ser ballarí

Bohemian Rhapsody 5 - QUEEN

Arr: Mark Brymer
Arr: Paula Bolivar Robles i
Celia González Llopis

Dones

Homes

Piano

D.

H.

Pno.

Ba-lla-rí oes-crip-tor ai-xò és i - gual

Ba-llar-rí oes-crip-tor ai-xò és i - gual

8

D.

El queim-por-taés que si-guis lliu-re de tri - ar

H.

El queim-por-taés que si-guis lliu-re de tri - ar

Pno.

12

D.

ohh siii nin-gúem fa-rà can-viar si-guem va-lents

H.

ohh siii nin-gúem fa-rà can-viar si-guem va-lents

Pno.

17

D.

junts ho a-con-se-gui-rem

H.

junts ho a-con-se-gui-rem

Pno.

21

D.

H.

Pno.

Don't worry, be happy

Bobby McFerrin

Arr: Celia González Llopis

Swing

Musical score for the first system of 'Don't worry, be happy'. The score is in 4/4 time and B-flat major. It features six staves: Flauta (Flute), Clarinete en Sib (Clarinet in B-flat), Saxofón Alto (Alto Saxophone), Bajo eléctrico (Electric Bass), Set de percusión (Drum Set), and Piano (Piano). The Flute, Clarinet, and Alto Saxophone parts are currently silent. The Electric Bass part has a whole rest in the first measure and then plays a steady eighth-note bass line. The Drum Set part plays a consistent swing rhythm. The Piano part is also silent.

Musical score for the second system of 'Don't worry, be happy', starting at measure 5. The score features seven staves: Fl. (Flute), Cl. en Sib (Clarinet in B-flat), Sax. A. (Alto Saxophone), Guit. B. (Electric Bass), Perc. Set. (Drum Set), and Pno. (Piano). The Flute, Clarinet, and Alto Saxophone parts are silent. The Electric Bass part plays a melodic line with eighth and quarter notes. The Drum Set part continues with the swing rhythm. The Piano part is silent.

9

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

gliss.

Detailed description: This musical score covers measures 9 through 12. The Flute, Clarinet in B-flat, and Saxophone in A parts are all silent, indicated by horizontal lines. The Bass Guitar part features a melodic line starting with a glissando (gliss.) over a dotted quarter note, followed by eighth and quarter notes. The Percussion Set part shows a consistent rhythmic pattern of eighth notes with 'x' marks above them, and quarter notes below. The Piano part is silent throughout these measures.

13

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

F

Detailed description: This musical score covers measures 13 through 16. The Flute, Clarinet in B-flat, and Saxophone in A parts remain silent. The Bass Guitar part continues with a melodic line, including a flat sign (b) under a note in measure 14. The Percussion Set part maintains the same rhythmic pattern. The Piano part begins in measure 13 with a series of chords, with a forte (F) dynamic marking above the first chord in measure 14. The bass line of the piano part consists of quarter notes with stems pointing up.

16

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

gliss.

G Bb

20

A

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

F F

23

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

G

26

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

Bb

F

29 **B**

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Perc. Set.
Pno.

32

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Perc. Set.
Pno.

36 B2

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Perc. Set.
Pno.

F F

Detailed description: This system of music covers measures 36, 37, and 38. It features six staves: Flute (Fl.), Clarinet in B-flat (Cl. en Sib), Alto Saxophone (Sax. A.), Bass Guitar (Guit. B.), Percussion Set (Perc. Set.), and Piano (Pno.). The key signature has one flat (B-flat). Measure 36 is marked with a box containing 'B2'. The piano part includes chord markings 'F' in both the right and left hands. The percussion set consists of a drum kit with various rhythmic patterns.

39

Fl.
Cl. en Sib
Sax. A.
Guit. B.
Perc. Set.
Pno.

G

Detailed description: This system of music covers measures 39, 40, and 41. It features the same six staves as the previous system. Measure 39 is marked with the number '39'. The piano part includes a chord marking 'G' in the right hand. The bass guitar part has a dynamic marking 'f' in measure 41. The percussion set continues with its rhythmic accompaniment.

42

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

Bb

F

45

C (impro)
(liure)

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

F

p

G

D

49

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

Am

Em

C

G

Bb

53

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

G

D

F

56 **A'**

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

F G

Detailed description: This system covers measures 56, 57, and 58. It features six staves. The Flute staff has a whole note in measure 56, followed by quarter notes in 57 and 58. The Clarinet in B-flat staff has a whole note in 56, then eighth notes in 57 and 58. The Alto Saxophone staff has a whole note in 56, then eighth notes in 57 and 58. The Bass Guitar staff has a whole note in 56, then quarter notes in 57 and 58. The Percussion set has a consistent eighth-note pattern. The Piano staff has chords F and G, with a bass line of eighth notes.

59

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

Bb

Detailed description: This system covers measures 59, 60, and 61. It features six staves. The Flute staff has a whole note in measure 59, followed by quarter notes in 60 and 61. The Clarinet in B-flat staff has a whole note in 59, then eighth notes in 60 and 61. The Alto Saxophone staff has a whole note in 59, then eighth notes in 60 and 61. The Bass Guitar staff has a whole note in 59, then quarter notes in 60 and 61. The Percussion set has a consistent eighth-note pattern. The Piano staff has chords Bb, with a bass line of eighth notes.

62

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

F

Detailed description: This system of music covers measures 62, 63, and 64. The Flute (Fl.) part features a melodic line starting with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a quarter note B4. The Clarinet in B-flat (Cl. en Sib) and Alto Saxophone (Sax. A.) parts play a sustained half note G4. The Bass Guitar (Guit. B.) part has a bass line with a half note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3. The Percussion Set (Perc. Set.) part has a rhythmic pattern of quarter notes with accents. The Piano (Pno.) part has a left hand with quarter notes G2, A2, and B2, and a right hand with chords of G4, A4, and B4. A dynamic marking 'F' is present above the piano part.

65

Fl.

Cl. en Sib

Sax. A.

Guit. B.

Perc. Set.

Pno.

3

Detailed description: This system of music covers measures 65 and 66. The Flute (Fl.) part has a melodic line with a triplet of eighth notes G4, A4, and B4, followed by a quarter note G4. The Clarinet in B-flat (Cl. en Sib) and Alto Saxophone (Sax. A.) parts play a sustained half note G4. The Bass Guitar (Guit. B.) part is silent. The Percussion Set (Perc. Set.) part has a rhythmic pattern of quarter notes with accents. The Piano (Pno.) part has a left hand with quarter notes G2, A2, and B2, and a right hand with chords of G4, A4, and B4. A dynamic marking 'v' is present above the piano part.

Solidaritat

Bohemian Rhapsody 6 - QUEEN

Arr: Mark Brymer
Arr: Paula Bolivar Robles i
Celia González Llopis

♩ = 90

Soprano

Bass

Piano

4

S. El meu som-ni és re-al

B. El meu som-ni és re-al

Pno.

7

S. grà-cies per ser-hi la mú-si-ca és mà - gia i a tots ens fa gau-

B. grà-cies per ser-hi la mú-si-ca és mà - gia i a tots en fa gau-

Pno.

10

S. di - ir.

B. dir

Pno.

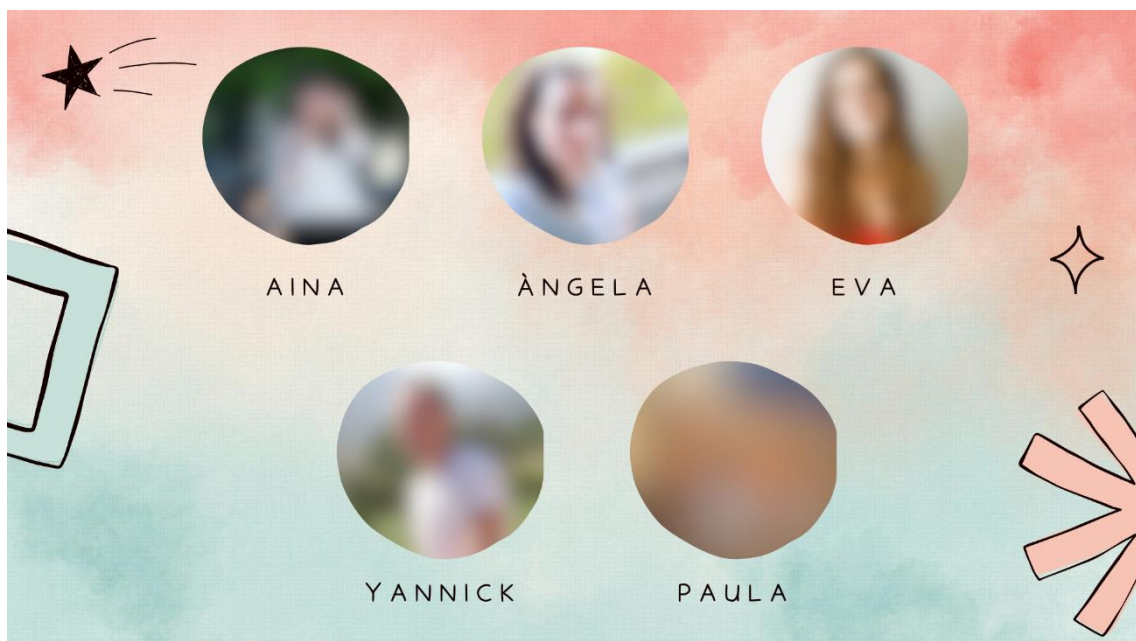
14

S. A - ju - da tant com pu - guis

B. A - ju - da tant com pu - guis

Pno.

Annex 4: presentació per a les intervencions als centres educatius

POR ESCÈNICA

Activitat:
aplaudiments guiats

COMPOSITORA

Activitat: La dama
de Mallorca

Reflexió: Què li podem
dir per ajudar-la?

MÚSIC

La música és important?

ACT. 1

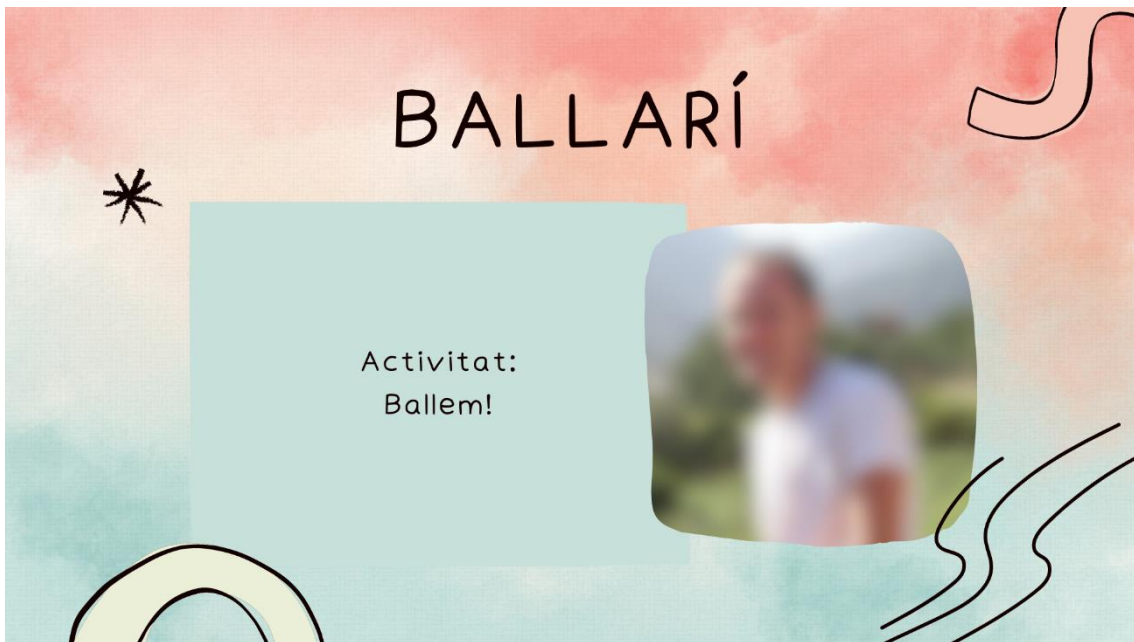
Identifiquem instruments

ACT. 2

Mix Queen

ACT. 3

La síncopa

SOLIDARITAT

Activitat:
Don't worry, be happy!

Música

Tots els moments
Bohemian Rhapsody

Annex 5: exemple procés creació lletra

1. Treball interdisciplinari a l'aula tractant temàtiques socials. S'escull un tema.

2. L'alumnat cerca paraules, frases i oracions per poder utilitzar-les en el procés de creació de la nova lletra. Es posa en comú, creant un banc.

PARAULES: Independent, lliure, feliç, alegre, intel·ligent, ajudar, igualtat, valents/es, forts/es...

FRASES: Amics i amigues, això ho hem de fer junts; Junts i juntes construïm un món millor; Junts i juntes per un món millor; (Nom) és escriptora i (nom) és ballarí, i tu seràs allò que t'agradi; Independent, lliure, feliç, alegre, intel·ligent... podem ser tu i jo; Qui no vol ser lliure, independent, feliç alegre o intel·ligent? Tot açò podem ser tu i jo; La igualtat és important; Junts per la igualtat. Juntes per la igualtat.; Llitem per la igualtat perquè aquí som tots iguals i diferents al mateix temps; Gràcies, puc comptar amb tu; Siguis el que siguis a tu t'ha d'agradar; Tu seràs el que voldràs, etc.

3. Per parelles, canvien la lletra de la cançó

4. Arranjaments de les lletres creades (correcció gramatical i ortogràfica, eliminació de barbarismes, modificació de paraules perquè quadri amb el ritme de la cançó...) i selecció de frases, per part del docent, per a la creació de la cançó.

5. Creació de diferents propostes d'estrofes i tornades, per part del docent, ajuntant frases de les lletres creades per les diferents parelles.

ESTROFES (3):

No hi ha colors de nines ni colors de nins (Aina V. i Iker)
tu pots ser escriptora o ballarí (David C. i Marta L.)
el món encara és injust (David C. i Marta L.)
i noltros hem vengut per canviar això (Aina V. i Iker)

Som els nins i nines d'Es Pil·larí, (Amin i Hugo; David i Marta)
i estem aquí per parlar de
la igualtat, és important (David i Marta)
perquè tu i jo som iguals. (David i Marta)

Qui no vol ser lliure, independent, (Emma i Aina C.)
feliç, alegre o intel·ligent? (Emma i Aina C.)
ni en femení, ni en masculí (Maria i Carla)
tot açò podem ser tu i jo (Emma i Aina C.)

Siguis el que siguis a tu t'ha d'agradar, (David i Marta)
pots ser escriptora o ballarí és igual (David i Marta)
tu seràs, el que voldràs (David i Marta)
Junts i juntes per un millor món (Emma i Aina C.)

Els nois i les noies són iguals (Celeste i David)
I en aquesta cançó us anem a demostrar (Celeste i David)
el que és la igualtat (Celeste i David)
perquè ningú ens pot aturar (Danna i Aitor)

Tu ja saps el que has de fer (Martina L. i Marta)
Doncs hem d'estar junts, no ens dividirem (Martina L. i Marta)
deixem-nos d'esperar, hem d'actuar (Martina L. i Marta)
mira al teu voltant i ajuda'ns a lluitar. (Martina L. i Marta)

Els somnis no es compleixen (Jane i Albert)
si no lluites pels teus drets (Jane i Albert)
tenim molt clar, el que volem
I junts i juntes cantarem (Jane i Albert)

Tinc molt clar, qui sóc jo (Martina L. i Marta)
i ningú em dirà vals poc (Martina L. i Marta)
lluita pels teus somnis, lluita pels teus drets (Albert i Jane)
tenim molt clar el que volem (Jane i Albert) / perquè junts i juntes ho aconseguirem

TORNADES (1):

(Celeste i David)
volem igualtat (això és)
volem igualtat (per a sempre)

(Martina L. i Marta L.)
Noltros som tots iguals (tots iguals)
Iguals però diferents (ben diferents)

6. De forma democràtica s'escullen tres estrofes i una tornada, creant la lletra final:

ESTROFA 1:

Som els nins i nines d'Es Pil·larí,
i estem aquí per parlar de
la igualtat, és important
perquè tu i jo som iguals.

TORNADA:

volem igualtat (això és)
volem igualtat (per a sempre)

ESTROFA 2:

No hi ha colors ni de nines ni colors de nins
tu pots ser escriptora o ballarí
el món encara és injust
i estem aquí per fer-lo just

TORNADA:

volem igualtat (això és)
volem igualtat (per a sempre)

ESTROFA 3:

Tu ja saps el que has de fer
junts i juntes, no ens dividirem
deixem-nos d'esperar, hem d'actuar
mira al teu voltant i ajuda'ns a lluitar.

TORNADA:

volem igualtat (això és)
volem igualtat (per a sempre)

Annex 6: exemple organització i distribució

INTRODUCCIÓ:

♪ ♪	Martina
♪ ♪	Sara i Pablo
♪ ♪	Hugo i Karmbir
♪ ♪	Thiago i Hugo
♪ ♪	Jesús i Iván
♪ ♪	Carmen i Pablo
♪ ♪	Aitor i David G.
♪ ♪	Carmen i Erik

ESTROFA 1:

Som els nins i nines d'Es Pil·larí	David i Celeste
I estem aquí per parlar de	Jane i Yanira
La igualtat és important	Lorena i Siena
Perquè tu i jo som iguals	Aldo i Laura

TORNADA 1:

Melodia flautes	Emma, Maria, Celeste, Martina C., Andrea, Danna, Lucas, Amin, Carla, Martina L.
♪ ♪	Iker i Aina
Melodia campanes	Jane, Iker, Marta L., Thiago, Hugo, Aina C., David G., Aina V.
♪ ♪	Vanesa i Damià

ESTROFA 2:

No hi ha colors de nines ni colors de nins	Martina C. i Carla
Tu pots ser escriptora o ballarí	Lucas i Emma
El món encara és injust	Aina V. i Marta C.
I estem aquí per fer-lo just	Yasmine i Etna

TORNADA 2:

Melodía carrillons	Hugo, Laura, Thiago, Marta L., David G., Yanira, Aldo, Iker, Aina V., Aina C., Marta C., Aitor, Jane
♪ ♪	Erik i Jazmine
Melodia boomwhackers	Martina C., Martina L., Lucas, María, Andrea, Danna, Aldo, Thiago, Celeste, Emma, Laura, Aitor, Yanira, Amin, Marta C., Carla
♪ ♪	Sofía i Judith

ESTROFA 3:

Tu ja saps el que has de fer	Amin i Sofia
Junts i juntes no ens dividirem	Albert i Marta L.
Deixem-nos d'esperar, hem d'actuar	Maria i Andrea
Mira al teu voltant i ajudan's a lluitar	Martina i Danna

TORNADA 3:

Volem igualtat!	Tots
Això és!	Lucas
Volem igualtat!	Tots
Per a sempre!	Celeste
Volem igualtat! Això és! Volem igualtat! Per a sempre!	Tots

PART INSTRUMENTAL:

Compas 1	Jane, Iker, Aldo i Marta C.
Compas 2	Lorena, Sofia, Jesus, Damian i Judith
Compàs 3	Amin, Marta, Yanira, Aina c., Aina v.,
Compàs 4	Jazmine, Erik, Hugo, Mar
Compàs 5	Laura, Albert, Danna, Martina i David
Compàs 6	Kambir, Siena, Ivan i Sara
Compàs 7	Andreea, Celeste, Emma, Aitor i David G.
Compàs 8	Vanessa, Pablo, Carmen, Alejandro
Compàs 9	Carla, Martina C., Maria, Thiago i Lucas